

tevhid

Cemâziye'l Âhir
1444

"TAĞUTA KULLUK ETMEKTEN KAÇINIP, ALLAH'A YÖNELENLERE MÜJDE VARDIR. KULLARIMI MÜJDELE!" (39/ZÜMER, 17)

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ | OCAK '23 | YIL: 12 | SAYI: 121 | FİYATI: 35₺ | ISSN: 2148-4635

SADIK

ERKEKLER VE KADINLAR

HALİS BAYANCUK HOCA | HASBİHÂL' 04



Enes YELGÜN ◀ Ben-i Nadir Gazvesi

Talha AKMAN ◀ Sizin İman Ettiğiniz Gibi...

Enes DOĞAN ◀ Allah Resûlü'nün
Sünneti Öğretme Çalışmaları

Emre ACAR ◀ Tevbesiyle Meşhur Olanlar

Ömer AKDUMAN ◀ Hasan İbni Ali

Salim KANDEMİR ◀ Kalemın ve Kılıcın Mücahidi:
Şurahbil İbni Hasene

Kerem ÇAĞLAR ◀ Devrimden, Gecikmiş
"Karşı Devrim"e Doğru İran

Zeynep BAYANCUK ◀ Önce Siz Cevap Verin

Dr. Gözde TERCUMAN ◀ Gebeliğin Başlangıcı:
Rahme Gömülme

Şükriye ÖZTÜRK ◀ Çocuklarda
Mahremiyet Eğitimi

Osman SADIKOĞLU ◀ Sûreya Baqara



Kıştan Bahara
Yolculuk
Projemizle
İçleri Isıtacak
İyilik Seferberliğimiz
Devam Ediyor!



ecirkapisidernegi



ecirkapisidernegi



ecir_kapisi



ecirkapisi



ecirkapisi.org



90 532 174 9494

Es-Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakatuhu,

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Tevhid Dergisi olarak yeni bir yıla daha sizlerle beraber başlamanın hamdini yaşıyoruz.

Halis Bayancuk Hoca'mız, Yüce Rabbimizin bizlere yüklediği sorumluluklardan biri olan sadık olmak ve sadık olanlarla birlikte olmak mesuliyetini hatırlatıyor. Bu mesuliyeti hakkıyla yerine getirebilmemiz için bir vahiy kavramı olan sıdk üzerinde düşünmemizi; güzel ahlak, ihlas ve doğruluk ile sıdk arasındaki ilişkiyi idrak etmemizi sağlıyor ve tüm bunları Kur'ân'ın sıdk kavramını nüzul süreci boyunca işleyiş şekli üzerinden öğretiyor.

Enes Yelgün, Medine'de bulunan üç Yahudi kabilesinden biri olan Ben-i Nadir'in, Müslimlerle aralarında antlaşma olmasına rağmen Allah Resûlü'ne (sav) hazırladıkları suikast nedeniyle Medine'den çıkarılmalarını naklediyor.

Talha Akman, Bakara Suresi'nin 135 ila 137. ayetlerini tefsir ederken Yahudi ve Hristiyanların kendilerini doğru yol üzerinde sanmalarına, insanları da kendi yollarına davet etmelerine karşın Allah'ın (cc) onların bu söylemlerini ve iddialarını reddedip Millet-i İbrâhîm'e tabi olan sahabenin imanını ölçü koyduğunun altını çiziyor.

Enes Doğan, Sünnet özelindeki yazı dizisinde Allah Resûlü'nün (sav) bir eğitimci olarak her yaştan ve her kesimden insana eğitim verdiğini, kadın sahabilerin de bu eğitimden yoksun olmamaları için onlara özel program yaptığını, böylece Sünnetinin her kesime ulaşmasını sağladığını açıklıyor.

Emre Acar, tevbeleriyle isimlerini tarihe yazdıran, bu amelleriyle hayırla anılan güzel insanları ve bizlere onlardan miras kalan nasihatleri zikrediyor.

Ömer Akduman, İmam Nevevî'nin Kırk Hadis isimli eserinin şerhini yaptığı yazı dizisinde bir sonraki hadisin şerhine başlamadan önce hadisin ravisi Hasan'ın (ra) hayatından, faziletlerinden ve Allah Resûlü (sav) ile olan ilişkisinden söz ediyor.

Salim Kandemir, Resûlullah'ın (sav) seçkin ashabının hayatlarını perde perde aktardığı yazı dizisinde bu ay, kalemını ve kılıcını hak yolda kullanan, pek çok alanda ilklerden olan vahiy kâtibi Şurahbil ibni Hasene'yi konuk ediyor.

Kerem Çağlar, İran'da yaşanan karmaşık günleri, belki de bugünleri yaşamalarına sebep olan dünleri (Devrimleri) ışığında değerlendiriyor.

Zeynep Bayancuk, hem küçükler hem de büyükler için adalet kavramını sorgulatacak sevimli bir öyküyü aktardıktan sonra "Adalet nedir?" sorusuyla bizleri baş başa bırakıyor.

Dr. Gözde Tercuman, yaratılış silsilesinde sıradaki adıma geçerek bir bebeğin dokuz ay boyunca yaşayacağı rahme ilerleyişini, yerleşmesini anlatıyor ve Rabbimizin yaratışındaki mükemmellik bir kez daha hayran bırakıyor.

Şükriye Öztürk, çocuklarda mahremiyet eğitimi konusunu kaleme alıyor, bu hususta bilmemiz gerekenleri paylaşıyor.

Osman Sadıkoğlu, Tevhid Meali'nden Kürtçeye çevirmeye başladığı Bakara Suresi'nde bu sayımızda 206 ila 220. ayetleri tercüme ediyor.

Bu ayki kitap köşemizde Adem Güneş'in Çocukluk Sırrı isimli kitabına yer veriyor, yazarın deyimiyle çocuklarının benliğine, kişilik ve karakterlerine zarar vermeden onlara rehberlik etmek isteyen tüm okurlarımızı kitapla buluşmaya davet ediyoruz.

2023 yılındaki ilk sayımızın tüm okurlarımıza faydalı olması ve nice yıllarda hayır üzere buluşmak duası ile...

tevhid

İmtiyaz Sahibi

Hamza ÖZTÜRK

Yazı İşleri Müdürü

Abdullah DEMİR

Yayın Türü

Yaygın Süreli

Reklam ve Abonelik

www.tevhiddergisi.org

tevhiddergisi@gmail.com

0 (545) 762 15 15

Adres

Kirazlı Mah. Mahmutbey Cad. No. 120
34212 Bağcılar/İSTANBUL

Yazışma Adresi

Hamza ÖZTÜRK
Kirazlı Mah. Mahmutbey Cad. No. 120
34212 Bağcılar/İSTANBUL

Basım

İmak Ofset, 45523
Akçaburgaz Mah. 137. Sok. No. 12
Esenyurt/İSTANBUL 0 212 656 49 97

Satış Noktaları: Tevhid Kitabevi

- ♦ İstanbul : Kirazlı Mah. Mahmutbey Cad. No. 120/A 34212 Bağcılar/İSTANBUL 0 545 762 15 15
- ♦ Ankara : Piyade Mah. İstasyon Cad. No. 190 Etimesgut/ANKARA 0 543 225 50 48
- ♦ Diyarbakır : Kaynartepe Mah. Gürsel Cad. No. 90/A 21090 Bağlar/DİYARBAKIR 0 543 225 50 43
- ♦ Konya : Mengene Mah. Büyük Kumköprü Cad. No. 78/A 42020 Karatay/KONYA 0 543 225 50 49
- ♦ Van : Vali Mithatbey Mah. Gündüz 2. Sok. No. 2 A İpekyolu/VAN 0 543 225 50 45
- ♦ Bursa : Bağlarbaşı Mah. 1. Hürriyet Cad. 1. Sedir Sok. No. 1 16160 Osmangazi/BURSA 0 543 225 50 46

İrtibat Büroları

- ♦ Merkez : Kirazlı Mah. Mahmutbey Cad. No. 120 34212 Bağcılar/İSTANBUL
- ♦ Avcılar : Firuzköy Mah. Kazım Karabekir Cad. Tütün Sok. No. 2 34325 Avcılar/İSTANBUL
- ♦ Sultangazi : İsmetpaşa Mah. 95. Sok. No. 41/A 34270 Sultangazi/İSTANBUL
- ♦ Diyarbakır : Mezopotamya Mah. 327. Sok. Seval Kent Sitesi A Blok No. 1/A Kayapınar/DİYARBAKIR
- ♦ Konya : Mengene Mah. Büyük Kumköprü Cad. No. 78/A 42020 Karatay/KONYA
- ♦ Van : Bahçivan Mah. Sıhke Cad. Karatekin Sok. Yavuz Canlı Apt. Kat: 2 65040 İpekyolu/VAN
- ♦ Erciş : Kışla Mah. Şehitler Cad. No. 10 65400 Erciş/VAN
- ♦ Bursa : Bağlarbaşı Mah. 1. Hürriyet Cad. 1. Sedir Sok. No. 1 16160 Osmangazi/BURSA
- ♦ Ankara : Piyade Mah. İstasyon Cad. No. 190 Etimesgut/ANKARA

Ocak 2023 | Cemâziye'l Âhir 1444

Yıl: 12 | Sayı: 121 | Fiyat: 35₺

ISSN: 2148-4635

teuhid

İÇİNDEKİLER

- 04 SADIK ERKEKLER VE KADINLAR
Halis BAYANCUK
- 10 BEN-İ NADİR GAZVESİ
Enes YELGÜN
- 13 SİZİN İMAN ETTİĞİNİZ GİBİ...
Talha AKMAN
- 16 ALLAH RESÛLÜ'NÜN SÜNNETİ ÖĞRETME ÇALIŞMALARI
Enes DOĞAN
- 20 TEVBESİYLE MEŞHUR OLANLAR
Emre ACAR
- 25 HASAN İBNİ ALÎ
Ömer AKDUMAN
- 30 KALEMİN VE KILICIN MÜCAHİDİ: ŞURAHBİL İBNİ HASENE
Salim KANDEMİR
- 33 DEVRİMDEN, GECİKMiŞ "KARŞI DEVRİM"E DOĞRU İRAN
Kerem ÇAĞLAR
- 37 ÖNCE SİZ CEVAP VERİN
Zeynep BAYANCUK
- 38 GEBELİĞİN BAŞLANGICI: RAHME GÖMÜLME
Dr. Gözde TERCUMAN
- 41 ÇOCUKLARDA MAHREMİYET EĞİTİMİ
Şükriye ÖZTÜRK
- 44 SÛREYA BAQARA
Osman SADIKOĞLU
- 48 KİŞİLİK VE KARAKTER GELİŞİMİNDE ÇOCUKLUK SIRRI

SADIK ERKEKLER VE KADINLAR

Hakikat ise şudur: Her birimiz her ân, her dönem mutlaka imtihan oluyoruz. İmtihanımız farklı olduğu gibi her imtihanda Yüce Allah'ın bizden istediği de farklıdır. Sıdk, imtihanda olduğumuzun bilincinde olmak ve bize özel o imtihanın sorumluluğunu idrak etmektir.



Allah'ın adıyla,

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Es-Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakatuhu,

Yüce Allah'ın mümin erkeklere ve kadınlara yüklediği pek çok sorumluluk vardır, bunlardan biri de sadık (ve dahi sadıklarla birlikte) olmalarıdır. Türkçede genelde doğru sözlülük olarak anlaşılan sıdk, bir vahiy kavramı olarak çok daha geniş bir anlam örgüsüne sahiptir. Biz de bu ve önümüzdeki ay boyunca, anlam daralması yaşamış bu Kur'an kavramının izini süreceğ; nüzul sürecinde kavramın kazandığı asli ve yan anlamları tespit etmeye çalışacağız. Umulur ki sadık erkekler ve sadık kadınlardan olma çabamıza katkısı olur. Çaba bizden, başarı Allah'tandır (cc).

Sıdk/Sadakat Kavramının Anlamı

"S-d-k" kökünden türeyen sıdk/sadakat, bir şeyde var olan kuvvet ve dayanıklılığa delalet eder. Doğru konuşmaya sıdk denmesi; doğru sözün güçlü ve kalıcı olması, yalanın ise zayıf ve geçici olmasındandır.¹ Zamanla doğru sözlülük, dürüstlük, yiğitlik, özü sözü bir olma veya bunlara delalet eden eylemler için "s-d-k" kökünden türeyen kelimeler kullanılmıştır. Örneğin insanın en samimi arkadaşı, can yoldaşına "sadık"; inanç ve ahlak yönünden kâmil insanlara "sıddık"; kişinin meşru bir evlilik niyetini gösterdiği için mehre "sadak"; kişinin Allah sevgisinin mal sevgisinden üstün olduğunu, dolayısıyla Allah sevgisinde samimi olduğunu gösteren infaka "sadaka" denmiştir.

Kur'an'ın Nüzul Sürecinde Sıdk/Sadakat

Kur'an, sıdk ahlakını kuşananlar için "sadık" ve "sıddık" anlamında iki kelime kullanmıştır. Kur'an'daki kullanımlar incelendiğinde vahyin neye sıdk, kimlere sadık/sıddık ismi verdiği hiçbir kapalılığa yer bırakmayacak şekilde açıklığa kavuşur.

• "Kitap'ta İbrahim'i de an! O, özü sözü bir/sıddık olan bir nebiydi."²

"Kitap'ta İdris'i de an! Şüphesiz ki o, özü sözü bir/sıddık olan bir nebiydi."³

1. bk. Mu'cemu Mekâyisi'l Luğa, 3/339-340; Tehzibu'l Luğa, 8/276-278, s-d-k maddeleri

2. 19/Meryem, 41

3. 19/Meryem, 56

Kur'ân-ı Kerim nüzul surecinde ilk olarak siddik kavramını müminlerin gündemine aldı; İbrâhîm ve İdrîs Nebi-lerin birer siddik olduğunu haber verdi. Kur'ân ve sahih sünnette İdrîs Nebî'ye dair detaylı bilgi bulamıyoruz. Ancak İbrâhîm'e (as) neden siddik dendiği, ayetin geçtiği bağlamdan anlaşılıyor. 41. ayette İbrâhîm'in "siddik" olduğunu söyleyen Kur'ân, 42 ila 49. ayetlerde onu (as) siddikleştiren özelliklere dikkat çekiyor:

"Kitap'ta İbrahim'i de an! O, özü sözü bir/siddik olan bir nebiydi. Hani babasına demişti: **'Babacığım! Niçin duymayan, görmeyen ve sana hiçbir faydası olmayacak şeylere ibadet ediyorsun? Babacığım! Şüphesiz ki bana, sana gelmemiş olan bir ilim geldi. Bana uy ki seni doğru yola ileteyim. Babacığım! Şeytana ibadet/kulluk etme! Çünkü şeytan, Er-Rahmân'a başkaldırmıştır/asi olmuştur. Babacığım! Er-Rahmân'ın azabı sana dokunur ve şeytana dost olursun diye endişeleniyorum.'** (Babası) demişti ki: 'İlahlarımdan yüz mü çeviriyorsun ey İbrahim? Şayet (bu hâline) son vermezsen seni taşlarım. Uzun süre benden uzaklaş.' Demişti ki: 'Selam olsun sana! Senin için Rabbimden bağışlanma dileyeceğim. **Şüphesiz ki O, bana karşı (merhametli, lütfkâr ve benimle yakından ilgilenen) Hafîy'dir. Sizi ve Allah'ın dışında dua ettiklerinizi terk edip ayrılıyorum. Yalnızca Rabbime dua ediyorum. Umulur ki Rabbime yaptığım dua nedeniyle bedbaht olmam.** (Rabbim duama icabet eder.)' (İbrahim) onları ve Allah'ı bırakıp da ibadet ettiklerini terk edip ayrılınca ona, İshak'ı ve Yakub'u verdik. Hepsini nebi kıldık."⁴

- Dikkatimizi çeken ilk nokta, İbrâhîm'in (as) Allah'a (cc) daveti ve tevhidi hakikatlerin anlaşılması için gösterdiği çabadır. O (as), inanmakla yetinmemiş, inandığı hakikatleri ısrarla, biteviye çevresine tebliğ etmiştir.

- Davet esnasında kullandığı özenli dil de önemlidir. Bir taraftan "Babacığım," hitabıyla babaya, ataya, aileye gösterilmesi gereken şefkat ve saygıyı göstermiş; diğer yandan şirkin çirkinliğini ve putların hakikatini en açık şekilde ortaya koymuştur. Davet esnasında muhatabın hakkını koruduğu gibi Yüce Allah'ın hakkını da korumuş, sözü müstakim kılmıştır. Davet esnasında bu dengeyi gözetmek ne de zordur! Zordur; zira üslubu beyan aynıyle insandır. Dinginliğe ermemiş bir kalp, davet dilinde dengeyi gözetemez.

- İbrâhîm'in (as) yüzü Allah'a (cc) dönük, önceliği âlemlerin Rabbi olan Allah'tır. İçinde yaşadığı toplum onu tehdit ettiğinde hiç tereddüt etmeden tercihinin Rabbinden yana yapmış, ailesine sırtını dönmüştür. "Müminin vatani, Allah'a (cc) özgürce kulluk ettiği yerdir." dercesine hicret etmiştir. İki seçenek arasında doğru tercih, siddik kalplerin işidir.

- İbrâhîm (as) yaşadığı tüm bu zorlukları Yüce Allah'ın El-Hafîy ismiyle göğüslemiştir. El-Hafîy, O'nun (cc) kuluyla özel ilgilenmesi, lütfu ve rahmetiyle kulunu kuşatmasıdır.

Öyleyse siddik; insanları inandığı değerlere davet eden, özenli bir dil kullanan, yeri geldiğinde tavır almasını bilen ve Rabbinin özel ilgisinin farkında olan, dolayısıyla her adımını duayla atan kimsedir.

O (as) El-Hafîy isminin farkında olduğu için her adımını duayla atmış, duayla siddik bir kalp inşa etmiştir.

Öyleyse siddik; insanları inandığı değerlere davet eden, özenli bir dil kullanan, yeri geldiğinde tavır almasını bilen ve Rabbinin özel ilgisinin farkında olan, dolayısıyla her adımını duayla atan kimsedir.

"Yusuf! Ey siddik kişi! Bize yedi zayıf ineğin yedi besili ineği yediği, yedi yeşil başak ve diğerleri kuru olan başakların olduğu rüyayı yorumla. Umulur ki insanlara dönerim de (rüyanın anlamını) bilmiş olurlar."⁵

Nüzul sürecinde ikinci kullanım yine siddiktir ve Yûsuf Nebi için kullanılmıştır. Bu defa Yûsuf'a (as) siddik diye hitap eden, zindan arkadaşlarından biridir. Pekî, zindan arkadaşı Yûsuf'tan ne görmüştür de onu (as) siddik diye isimlendirmiştir? Ayeti bağlamıyla beraber okuduğumuzda iki şey görürüz: Yûsuf'un güzel ahlakı ve tevhid daveti!

"Onunla beraber zindana iki genç daha girdi. Bunlardan biri: 'Rüyamda şarap sıkığımı gördüm.' dedi. Diğeriyse: 'Ben de başımın üstünde ekmek taşıdığımı ve kuşların ondan yediğini gördüm. Bize bu rüyanın yorumunu haber ver. **Çünkü biz, seni iyilik yapanlardan biri olarak görüyoruz.**' dedi. Dedi ki: 'Size rızık olarak yiyeceğiniz bir yemek gelmeden önce mutlaka yorumunu haber veririm. **Bu, Rabbimin bana öğrettiği bilgidendir.** Şüphesiz ki ben, Allah'a inanmayan ve ahireti inkâr eden **bir topluluğun dinini terk ettim. Babalarım olan İbrahim, İshak ve Yakub'un dinine uydum.** Bizim herhangi bir şeyi Allah'a ortak koşmamız söz konusu dahi olamaz. Bu hem bize hem de insanlara Allah'ın lütf ve ihsanındandır. Fakat insanların çoğu şükretmezler. **Ey zindan arkadaşlarım!** (Hiç düşündünüz mü?) Birbirinden ayrı, darmadağınık rabler mi daha hayırlıdır, yoksa (zatında, fiillerinde ve sıfatlarında tek olan) El-Vâhid ve (her şeye boyun eğdirip hükmüne ram eyleyen) El-Kahhâr olan Allah mı? Sizin O'nu bırakıp da ibadet ettikleriniz, ancak sizin ve babalarınızın koyduğu, Allah'ın hakkında hiçbir delil indirmedeği birtakım isimlerdir. Hüküm yalnızca Allah'ındır. O, kendisinden

4. 19/Meryem, 41-49

5. 12/Yûsuf, 46

başkasına kulluk/ibadet etmemenizi emretmiştir. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler. Ey zindan arkadaşlarım! (Rüyanıza gelince) ikinizden biri, efendisine şarap içirecek (özgür kalacak); diğeri ise asılacak ve kuşlar onun başından yiyecektir. Hakkında bilgi edinmek istediğiniz konu bitmiştir.”⁶

– Dikkatimizi çeken ilk nokta, zindan arkadaşlarının onu muhsin/iyilik ehli bir insan olarak isimlendirmesi ve onun insan ilişkilerindeki güzel ahlakına vurgu yapmalaridir.

İlk dönem müfessirleri Yûsuf’un (as) ihsanına dair şunları söylemişlerdir:

Dehhâk ibni Muzâhim’den (rh) şöyle rivayet edilmiştir:

“Ona, ‘Çünkü biz, seni iyilik yapanlardan biri olarak görüyoruz.’⁷ ayeti hakkında ‘Yûsuf hangi konularda iyi davranmıştı?’ diye sorulunca, ‘Hapishanede bir kimse hastalandığında hemen onun yardımına koşar, yeri dar olan birine, geniş yer bulmak için çalışır, ihtiyacı olanın ihtiyacını gidermeye çalışır.’ cevabını verdi.”⁸

Mukâtil ibni Suleymân (rh) şöyle der:

“Onun zindandaki ihsanı/iyiliği, hastaları ziyaret edip onları tedavi etmesi, sıkıntısı olanları teselli etmesiydi. Ayrıca Rabbine ibadet eden biri olduğunu da görmüşlerdi. İşte onun ihsanından kasıt budur.”⁹ ¹⁰

– Dikkatimizi çeken ikinci nokta, Yûsuf’un (as) tevhid daveti konusundaki hassasiyetidir. O (as), bulduğu ilk fırsatta zindan arkadaşlarına tevhidi anlatmış, inandığı hakikatleri çevresiyle paylaşmıştır.

– Dikkatimizi çeken üçüncü nokta, davet esnasında kullandığı özenli dildir. Sıddık olan İbrâhîm (as), babasına “Babacığım,” derken Yûsuf da (as) “Ey zindan arkadaşlarım,” diye hitap etmiştir. “Şüphesiz ki ben Allah’a inanmayan ve ahireti inkâr eden bir topluluğun dinini terk ettim.”¹¹ ifadesi de davetteki özenli dilin bir başka örneğidir. Neticede dinini terk ettiği toplum zindan arkadaşlarının kavmidir. Ancak o (as), “Sizin dininizi terk ettim.” demek yerine, “Bir topluluğun dinini terk ettim.” demiştir. Böylece muhataplarını incitmeden, onları hedef alıp savunma pozisyonuna itmeden hakikati dillendirmiştir.¹²

– Dikkatimizi çeken bir diğer nokta ise Yûsuf’un (as) Yüce Allah’ın lütf, ihsan ve nimetlerine yaptığı vurgudur.

Yaptığı rüya yorumunun dahi Rabbi tarafından kendisine öğretildiğini söylemiştir.

– Yûsuf’un (as) neyi terk ettiği ve yüzünü nereye döndüğü, tavrı ve tavrının gerekçesi apaçıktır. O (as) Allah’a ve ahirete inanmayan bir kavmin dinine sırt dönmüş, atası olan İbrâhîm’in milletine yönelmiştir.

İşte bu, Kur’ân’ın eşsiz üslubudur. İki farklı sure, iki farklı peygamber, iki farklı lafız... Ancak tedebbür ettiğinizde sıddikiyet vasfı hem İbrâhîm hem de Yûsuf Peygamber’de aynı anlama gelir: Tevhid davet, davette özenli bir dil kullanmak, şirke tavır almak ve Yüce Allah’ın özel ilgisinin/lütfunun farkında olmak. Yûsuf Suresi’nde sıddikiyete eklenen anlam, muhsin olmaktır. İnsan ilişkilerinde özen, ilgi ve iyilik; ihsandır. Yûsuf (as) zindan arkadaşlarına karşı muhsinlerden olmuştur.

• “‘Elif, Lâm, Mîm. Yoksa insanlar, ‘İman ettik.’ dedikten sonra, imtihana tabi tutulmadan bırakılacaklarını mı sandılar? Andolsun ki, onlardan öncekileri imtihan ettik. Elbette Allah, doğru olanları da yalancıları da bilir. (Ve imtihanlarla insanların da bilmesini sağlar.)”¹³

Mekke sürecinde sıdk kavramı, Hicretin hemen öncesinde Ankebût Suresi ile müminlerin gündemine sokulmuştur. Ayetler sıdk kavramını imtihanla özdeşleştirmiş; her imtihanın mutlaka bir sadık, bir de yalancısının olduğunu haber vermiştir. İlerleyen ayetler, imtihandan muradın ne olduğuna dair iki örnek vermiştir. İlki kişinin ebeveyniyle imtihan olması, ebeveyninin onu müşrikleştirme çabasıdır. Bu imtihanda sıdk, bir yandan ebeveynin hakkını gözetmek (onlarla iyi geçinmek), diğer yandan da onların müşrikleştirme baskısına direnmek, hiçbir surette onlara itaat etmemektir. Ki, kısa bir süre sonra hicretle emrolunan birçok mümin, ebeveyniyle karşı karşıya kalarak bu zorlu imtihana uğramıştır. Sadıklar Allah Resûlü (sav) ile birlikte hicret ederken, kaybedenler Mekke’de, geride kalmıştır.

“İnsana, anne babasına karşı güzellikle muamele etmesini tavsiye ettik. Şayet bilgin olmayan bir şeyi bana ortak koşman için seni zorlarsa, onlara itaat etme. Dönüşünüz banadır ve size yaptıklarınızı haber vereceğim. İman edip salih amel işleyenleri ise elbette, salih (kullarımızın arasına) dâhil edeceğiz.”¹⁴

İkinci örnek ise müşriklerden gelen eza karşısındaki imtihandır. Bazı insanlar, gördükleri ezayı o denli büyüt-müştür ki kendi abartılarının kurbanı olmuşlardır. Her türlü taviz, dirençsizlik ve savrulmayı, gördükleri ezanın büyüklüğüne bağlamış; geri kalışlarını bu bahaneyle temize çekmişlerdir. Müminlere bir yardım/zafer geldiğinde ise, “Biz sizinle beraberdik.” diyerek sırf İslam’a mensup olmaları hasebiyle o hayırdan nasiplenmek istemişlerdir:

“İnsanlardan öylesi vardır ki: ‘Allah’a iman ettik.’ der. Al-

6. 12/Yûsuf, 36-41

7. bk. 12/Yûsuf, 36

8. Mevsûatü’t Tefsîrül Me’sûr, Kolektif, 11/608, 37360 No.lu rivayet

9. age. 11/609, 37362 No.lu rivayet

10. İbni Cerir Et-Taberî (rh) şöyle der:

“Diğer bir yaklaşım, o ikisinin Yûsuf’a şöyle demeleridir: ‘Bize rüyamızın yorumunu haber ver; topkî diğer fiillerinde senin iyilik yaptığını gördüğümüz gibi, bu şekilde bize vereceğin haberinle de bize iyilik yapmış olursun. Çünkü biz, seni iyilik yapanlardan biri olarak görüyoruz.’” (Tefsîrül Taberî, 16/100 Yûsuf Suresi, 36. ayetin tefsiri)

11. bk. 12/Yûsuf, 37

12. Bireye yapılan davette üslup için bk. İman Ettikten Sonra, Halis Bayancuk, Tevhid Basım Yayın, s. 206

13. 29/Ankebût, 1-3

14. 29/Ankebût, 8-9

lah'ın dini uğruna eziyete uğradığında da, insanların ezasını Allah'ın azabına denk tutar. Şayet Rabbinden bir zafer/yardım gelecek olsa: 'Kuşkusuz biz, sizinle beraberdik.' derler. (İyi de) Allah, âlemlerin sinesinde olan (iman ve nifağı) en iyi bilen değil midir? (Bunu da mı bilmiyorlar?) Kesinlikle Allah, iman edenleri de münafıkları da bilir (ve imtihanlarla insanların da bilmesini sağlar)."¹⁵

Bunlar yalnızca birer örnek. Hakikat ise şudur: Her birimiz her ân, her dönem mutlaka imtihan oluyoruz. İmtihanımız farklı olduğu gibi her imtihanda Yüce Allah'ın bizden istediği de farklıdır. Sıdk, imtihanda olduğumuzun bilincinde olmak ve bize özel o imtihanın sorumluluğunu idrak etmektir.

• "İyilik, yüzünüzü doğu ya da batı cihetine dönmeniz değildir. (Gerçek anlamda) iyilik, Allah'a, Ahiret Gününe, meleklerle, Kitab'a ve nebilere inananların; sevmesine rağmen malı, yakın akrabaya, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışa, dilenenlere ve kölelere verenlerin; namazı kılıp, zekâtı verenlerin; söz verdiklerinde sözlerine bağlı kalanların; fakirlik, hastalık ve savaş zamanında sabredenlerin yaptığıdır. İşte bunlar sadık olanlardır. Bunlar takva sahiplerinin ta kendileridir."¹⁶

Hicretin ikinci yılında kible değişti.¹⁷ Mescid-i Aksâ'dan Mescid-i Haram'a kible değişimi, Medine'de ciddi sarsıntıya neden oldu. Zira Yahudiler bu değişimi propaganda malzemesine çevirdiler. Allah Resûlü'nün (sav) yönünün ve ne yaptığının belli olmadığını, ilkesiz olduğunu iddia ederek nübüvvetinde şüphe oluşturmaya çalıştılar. Bakara Suresi'nin 106 ila 177. ayetleri onların propagandasına cevap verdi, bu olay üzerinden müminleri eğitti. Bu süreçte Allah'ın (cc) indirdiği son ayet, Allah katında sadık ve muttakilerin kim olduğunu haber vermiş oldu. Ayete göre sadıklar;

– Gerçek iyilik/birr sahipleridir. Onlar bilinçsiz, gaflet içinde, ne yaptığını bilmeden yüzünü sağa sola dönen insanlar değildir. Tüm söylem ve eylemlerine yön veren; Allah'a (cc), ahirete, meleklerle, kitaplara ve nebilere olan imanlarıdır.

– Elllerinde olanı paylaşır; mallarında akrabanın, yoksulun, yolda kalmışın... hakkı olduğunu bilirler.¹⁸ Allah'a (cc) olan sevgileri, mala olan sevgilerine üstün gelir; malı sevmelerine rağmen Allah için infak ederler.

– Allah'ın (cc) farz kıldığı amellere riayet eder; namazı ikame eder ve zekâtı ifa ederler.

– Söz verdiklerinde sözlerine bağlı kalır, ahde vefa gösterirler.

– Zor zamanları sabırla göğüsler; fakirlik, hastalık ve savaş gibi durumlarda Yüce Allah'ın istediği şekilde

hareket ederler. Fakirlik ve hastalık gibi imtihanları rıza ve dinginlikle, savaş imtihanını cesaret, adanmışlık ve yiğitlikle karşılarlar.¹⁹

Öyleyse sıdk; her şeyden önce imandan neşet eden bilinç ve farkındalıktır. Sonra kendisine verilen rızıkta başka insanların hakkı olduğunu bilmek, malı sevmesine ve ona ihtiyaç duymasına rağmen infak etmektir. Farzlara riayet etmek, söz ahlakına sahip olmak, imtihanlara karşı sabrı kuşanmaktır. Özetle inancıyla, malıyla, ibadetleriyle, verdiği sözle ve karşılaştığı imtihanlarla Allah'a (cc) kul olduğunu bilmektir.

• Ahzâb/Hendek Savaşı

Sıdk kavramının en yoğun işlendiği dönem Ahzab Savaşı'dır.

"Hani biz, peygamberlerden; senden, Nuh'tan, İbrahim'den, Musa'dan, Meryem oğlu İsa'dan söz almıştık. Biz, onlardan pekiştirilmiş sağlam bir söz almıştık. (Bu,) sadık olanlara, sadakatlerinden/doğruluklarından sorması içindir. Kâfirler için can yakıcı bir azap hazırladı."²⁰

"Müminlerden öyle yiğitler vardır ki; Allah'la yaptıkları sözleşmeye sadık kaldılar. Onlardan kimisi adağını yerine getirdi (şehit oldu), kimisi beklemektedir. Kesinlikle (sözlerini) değiştirmemişlerdir. Allah, sadık olanları, doğrulukları nedeniyle mükâfatlandıracak; münafıklara da dilerse azap edip dilerse tevbelarını kabul edecektir. Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr, (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir."²¹

"Şüphesiz ki teslim olan erkekler ve teslim olan kadınlar, iman eden erkekler ve iman eden kadınlar, gönülden ve sürekli Allah'a kulluk yapan erkekler ve gönülden sürekli Allah'a kulluk yapan kadınlar, sadık erkekler ve sadık kadınlar, sabreden erkekler ve sabreden kadınlar, (Allah'tan) saygıyla korkan erkekler ve (Allah'tan) saygıyla korkan kadınlar, sadaka veren erkekler ve sadaka veren kadınlar, oruç tutan erkekler ve oruç tutan kadınlar, iffetini koruyan erkekler ve iffetini koruyan kadınlar, Allah'ı çokça zikreden erkekler ve (Allah'ı) çokça zikreden kadınlar; Allah onlar için bağışlanma ve büyük bir mükâfat hazırlamıştır."²²

Sıdk kavramına en fazla vurgunun Ahzâb Suresi'nde yapılması normaldir. Zira İslam toplumu ilk defa böylesi bir kuşatmayla karşı karşıya kalmış; uzaktan gelen müşrik kabileler, Medine çevresinden Yahudiler ve içerideki münafıklar İslam cemaatini ateşten çember içine almıştı. Böyle bir kuşatma ancak iman ve sadakatle aşılabildi. Zaten yukarıda kaydettiğimiz ayetler bağlamlarıyla beraber okunduğunda Yüce Allah'ın, şirk koalisyonu

15. 29/Ankebût, 10-11

16. 2/Bakara, 177

17. bk. Buhari, 40; Müslim, 525

18. bk. 17/İsrâ, 26

19. Her imtihanın sabrı farklı, her imtihanın sabrı kendine özgüdür. Detaylı bilgi için bk. Tevhid Dergisi, S 120, s. 4

20. 33/Ahzâb, 7-8

21. 33/Ahzâb, 23-24

22. 33/Ahzâb, 35

Bu tavırlarıyla onlar zamana, mekâna ve şartlara meydan okumuş; her şart ve mekânda İslam dinine ensar olunabileceğini göstermişlerdir. İşte bu sıfatları haiz insanlar Allah katında sadıklardan, hatta sadıkların ta kendisi olanlardandır. Öyleyse sıdk; kulluk bilincinin ve davaya yardım şuurunun herşeyin üstünde, hiçbir şarta ve koşula bağlı olmaksızın sürekliliğidir.

karşısında iki ayrı tavırdan söz ettiği görülür. Bunlardan ilki iman ve sadakat ehlinin tavrıdır:

“Müminler, orduları gördüklerinde dediler ki: ‘Bu, Allah’ın ve Resûl’ünün bize vadettiğidir. Allah ve Resûl’ü doğru söylemiştir.’ (Bu,) yalnızca onların iman ve teslimiyetlerini arttırdı. Müminlerden öyle yiğitler vardır ki; Allah’la yaptıkları sözleşmeye sadık kaldılar. Onlardan kimisi adağını yerine getirdi (şehit oldu), kimisi beklemektedir. Kesinlikle (sözlerini) değiştirmemişlerdir.”²³

İkincisi de nifak ehlinin ve kalpleri hastalıklı müminlerin tavrıdır:

“Hani size, hem üst tarafınızdan hem de alt tarafınızdan gelmişlerdi. Hani gözler kaymış, yürekler ağza gelmişti. Allah hakkında çeşitli zanlarda bulunuyordunuz. İşte tam orada, müminler imtihan edilmiş ve şiddetli bir sarsıntıyla sarsılmışlardı. Hani münafıklar ve kalplerinde hastalık bulunanlar diyorlardı ki: ‘Allah ve Resûl’ü bizi aldatmaktan başka bir şey vadetmedi (boş vaatlerle bizi kandırdı).’ Hani onlardan bir grup: ‘Ey Yesripliler! Kalacak yeriniz yok, geri dönün.’ diyorlardı. Bir grup, Nebi’den izin istiyor ve diyorlardı ki: ‘Evlerimiz avrettir/korumasızdır.’ Oysa evleri korumasız değildi. Onlar sadece kaçmak istiyorlardı.”²⁴

Bu ağır ithamların sadakatle ilgisi ne ola ki? İlgisi şudur: Onlar Allah Resûl’üne (sav) bir söz vermiş, her ne durumda olursa olsun, onun yanında yer alacaklarını ve onu yüzüstü bırakmayacaklarını söylemişlerdi.

Câbir’den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

“‘Ey Allah’ın Resûl’ü! Seninle ne üzere biatleşeceğiz?’ dedik.

Allah Resûl’ü (sav) şöyle buyurdu: ‘Bana; istekli ve isteksiz/tembel hâlinizde de dinleyip itaat edeceğinize, fakirken de zenginken de Allah yolunda harcaacağınıza, iyiliği emredip kötülükten menedeceğinize, Allah yolunda kınayanın kınamasından korkmayarak Allah için konuşa-

cağınıza, size geldiğim zaman kendi canınızı, karınızı ve çocuklarınızı koruduğunuz gibi beni de koruyup yardım edeceğinize söz verin; cennet sizin olsun.’

Hepimiz kalktık ve ona biat ettik.”²⁵

Şirk koalisyonunu gördüklerinde onlara yakışan; sözlerini hatırlamaları ve Resûl’ün (sav) yanında yer almalarıydı. Münafıklar verdikleri söze ihanet ettikleri için ağır sıfatlarla kınandılar. Rabbimiz (cc) şöyle buyurur:

“Andolsun ki bundan önce, dönüp kaçmayacaklarına dair Allah’a söz vermişlerdi. Allah’a verilen söz (mutlaka) sorulur.”²⁶

Burada önemli bir noktanın altını çizmeliyiz: Sadakat, imandan neşet eden bilinç/farkındalık ve bu bilincin kişinin düşünce, söz ve eylemlerine istikamet kazandırmasıdır. Müminler orduları görünce, “Bu, Allah’ın ve Resûl’ünün bize vadettiğidir.” demiş, rahatlıkta inşa ettikleri bilincin semeresini zorlukta devşirmişlerdir. Yani Allah Resûl’ü (sav) onlara ileride karşılaşacakları imtihanları anlattığında onu can kulağıyla dinlemiş, söylediklerini anlamış ve bilinçli olarak, “İşittik ve itaat ettik.” demişlerdir. Bir gün, vadedilen gerçekleştiğinde, “İşte Allah ve Resûl’ünün bize vadettiği tam da buydu.” diyerek verdikleri sözü tutmuşlardır. Münafıklar ve kalplerinde hastalık bulunan müminler ise Allah Resûl’ünün (sav) karşılaşacakları imtihanlara dair söylediklerini anlamamış, idrak edememiş, o imtihanlarla karşılaşınca da savrulmuşlardır. Öyleyse sıdk; neye inandığına ve nasıl bir yolda yürüdüğüne dair bilinçli olmak, verdiği sözün farkında olmak ve sözüyle imtihan edildiğinde sözünü tutmaktır.

• “(Ayrıca fey,) yurtlarından çıkarılan ve malları (ellerinden alınan), Rablerinin lütuf ve rızasını arayan, Allah’a ve Resûl’üne yardım eden fakir muhacirlere aittir. İşte onlar sadık olanların ta kendileridir.”²⁷

Ayet-i kerime bir muhacir portresi çizmektedir. Onlar yalnızca Allah’a (cc) kulluk edip şirkten berî oldukları için yurtlarından çıkarılmış, malları gasbedilmiş, bu nedenle yaban elde fakir düşmüş kimselerdir. Ne ki yurtlarından sürülmeleri ve mallarının müsadere edilmesi, onları düşkünleştirmemiştir. Bu durumda bile kul olduklarının ve bir davaları olduğunun bilincinde yaşamış; Rablerinin lütuf ve rızasını umarak Allah’a ve Resûl’üne yardım etmişlerdir. Bu tavırlarıyla onlar zamana, mekâna ve şartlara meydan okumuş; her şart ve mekânda İslam dinine ensar olunabileceğini göstermişlerdir. İşte bu sıfatlara haiz insanlar Allah katında sadıklardan, hatta sadıkların ta kendisi olanlardandır. Öyleyse sıdk; kulluk bilincinin ve davaya yardım şuurunun herşeyin üstünde, hiçbir şarta ve koşula bağlı olmaksızın sürekliliğidir.

23. 33/Ahzâb, 22-23

24. 33/Ahzâb, 10-13

25. Ahmed, 14456

26. 33/Ahzâb, 15

27. 59/Haşr, 8

• “Bedeviler: ‘İman ettik.’ dediler. De ki: ‘İman etmediniz. Fakat ‘teslim olduk’ deyin.’ (Çünkü) iman henüz kalplerinize girmiş değildir. Şayet Allah’a ve Resûl’üne itaat ederseniz (Allah,) amellerinizden hiçbir şey eksilmez. Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akibetinden kulu koruyan) Ğafûr, (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm’dır. Müminler ancak o kimselerdir ki; Allah’a ve Resûl’üne iman etmiş, sonra da şüpheyi düşmeden Allah yolunda malları ve canlarıyla cihad etmişlerdir. Bunlar, sadık olanların ta kendileridir.”²⁸

Okuduğumuz ayetlerin nüzul sebebine dair şunlar söylenmiştir:

İsmâîl Es-Suddî (rh) şöyle dedi:

“ ‘Bedeviler: ‘İman ettik.’ dediler.’ ayeti, Allah’ın Fetih Suresi’nde bahsettiği bedeviler hakkında indi. Onlar Muzeyne, Cuheyne, Eslem, Eşce’ ve Ğifâr Kavimlerinin bedevileriydi.

Canlarını ve mallarını emniyet altına almak için, ‘Allah’a iman ettik.’ diyorlardı. Ne zaman ki Hudeybiye’ye sefere çıkmaları istendi, geride kaldılar. Bunun üzerine Allah (cc), ‘Bedeviler: ‘İman ettik.’ dediler.’ ayetini indirdi.”²⁹

Görüldüğü gibi ayetler iki sınıf insanı karşılaştırmıştır. Bir tarafta dünyevi birtakım menfaatler için inanmış gibi görünen, inancının gereği olarak Allah (cc) yolunda sefere/cihada çağrıldığında da ayak direyen insanlar vardır. Diğer tarafta ise inanmış ve inancının gereği olarak Allah yolunda canıyla ve malıyla cihad eden insanlar vardır. Beri taraftaki sadık insanlar bir ân olsun inançlarında şüpheyi düşmemiş, inançlarının gereğini yapmakta tereddüt etmemişlerdir. Bu ayetlerde sıdk; hiçbir dünyevi çıkar gözetmeksizin, samimiyet ve ihlasla inanmaktır. Allah Resûl’ünden (sav) öğrendiğimiz kadarıyla Kelime-i Tevhid’in insana fayda vermesi için, kalpten sadakatle söylenmesi gerekmektedir. İçinde sıdk olmayan “Lailaheillallah” geçersizdir.

Ebü Katâde’den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

“Allah’tan başka ilah olmadığına ve Muhammed’in, O’nun resûlü olduğuna sadık kalple şahitlik eden herkese, Allah ateşi haram kılar.”³⁰

Allah rızasını elde etmek dışında amaçlar güdülerek söylenen “Lailaheillallah” faydasızdır; kişiyi şirkten ve ateşten korumaz, tevhide ve rıza-i İlahiye ulaştırmaz.

Sıdk ve ihlas ile söylenen “Lailaheillallah”, sahibini doğruluk ve samimiyete yönlendirir. Sözü amelini, ameli sözünü tasdik eder. Hayatında bütünlük olur. Davasında, mücadelesinde, mesleğinde, evinde, komşuluk ilişkisinde “Lailaheillallah”ın eserleri görülür. Yazı boyunca

okuyacağımız sadakat özellikleri hayatına yansır, onun şahsiyetini inşa eder.

• “Meryem oğlu Mesih yalnızca bir resûldür. Muhakkak, ondan önce resûller gelip geçmiştir. Onun annesi siddika/ dosdoğru bir kadındı. (O ve annesi ilah olamazlar çünkü) ikisi de yemek yerlerdi. (Yemek yemek muhtaç olmaktır. Muhtaç olan ilah olamaz) Bak, onlara ayetleri nasıl açıklıyoruz? Sonra yine bak, onlar nasıl (haktan) çevriliyorlar?”³¹

Nüzul sürecinde siddikiyet, son olarak bir kadın üzerinden müminlerin gündemine alınmıştır. Birer siddik olan İbrâhîm, İdrîs ve Yûsuf nebilerin (as) yanında Meryem Annemizin de (as) bir siddika olduğu haber verilmiştir. Okuduğumuz ayette neden ona siddika dendiğine dair bir işaret yoktur. Ancak Kur’ân’ın sair ayetleri incelendiğinde Meryem Annemizi siddikiyet makamına ulaştıran sıfatlar açığa çıkmaktadır:

“(Allah,) İmran kızı Meryem’i de (örnek verir). O ki iffetini korudu, biz de ona ruhumuzdan üfledik. O da Rabbinin kelimelerini ve Kitaplarını doğruladı. O gönülden sürekli itaat edenlerdendi.”³²

– Meryem’in Kur’ân’daki en belirgin özelliği iffetini koruması, iffet hassasiyetidir. O kadar ki insanların iffetine laf söz etmesinden ölüp yitmeyi tercih etmiştir:

“Doğum sancıları onu bir hurma ağacına yaslanmaya zorlamış ve ‘Keşke!’ demişti, ‘Bundan önce ölseydim de tamamen unutulup gitseydim.’ ”³³

O (as), iffetini korumuş; Yüce Allah da onun ismini, şanını ve şerefini korumuştur. Tarihini milattan önce ve milattan sonra diye ayıran insanlık, tarihi onun (as) yaptığı doğumla/milatla dönemlendirmiştir.

– Rabbinin kelimelerini ve kitaplarını tasdik eder: Onun iffeti ve sair tüm özellikleri, imanından/tasdiğinden kaynaklanır. Onu seçkinlerden ve arınmışlardan kılan, imandır.³⁴

– Meryem “kânît” kullardandır. Kânît, süreklilik ve gönülden yapılan taabbud için kullanılır. Yani o (as), ibadetlerinde gönül ehli, dertli, samimi bir müminedir ve kulluğunda süreklilik vardır.

Buraya kadar okuduğumuz ayetler Kur’ân’ın sıdk, sadık ve siddik kavramlarına yirmi üç yıllık nüzul sürecinde yüklediği anlamdır. Görüldüğü gibi vahiy sıdkı tanımlamamış, her zaman yaptığı gibi sadık insanların sıfatlarını tanıtmıştır. Böylece her insan sadık olup olmadığını, şayet sadıklardansa ne oranda sadık (nefsine zulmeden, orta yollu veya hayırdan öncü) olduğunu anlayabilir.

Selam ve dua ile...

28. 49/Hucurât, 14-15

29. Mevsûatu’t Tefsîrîl Me’sûr, 20/465-466, 71839 No.lu rivayet

30. Buhari, 128; Müslim, 32

31. 5/Mâide, 75

32. 66/Tahrîm, 12

33. 19/Meryem, 23

34. bk. 3/Âl-i İmrân, 42

BEN-İ NADİR GAZVESİ

En önemli mesele ise güçten yana olmaları, ilkeler üzerinden değil, tabi oldukları topluluğun sayısına göre şekil almalarıydı. Örneğin, Allah Resûlü'ne suikast düzenlemek gibi bir cüreti neden o zamana kadar gösteremediler? Çünkü Allah Resûlü içeride ve dışarıda güçlü idi. Ancak daha yeni Uhud yenilgisi, Bi'ri Maune ve Recî' Vakıaları yaşandığından bir anda Yahudilerin ibresi farklı yerlere kaymaya başladı.



Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a; salât ve selam, Resûl'üne olsun.

Allah Resûlü'nün (sav), Medine'ye hicret ettiğinde karşılaştığı topluluklardan biri de Yahudilerdi. Ekonomiyi elinde bulunduran, aynı zamanda zanaatkâr bir toplum olan Yahudiler üç ayrı kabileden müteşekkildi: Ben-i Kaynuka, Ben-i Nadir, Ben-i Kureyza. Bu üç kabile Medine'de on yıllardır aralarında sorunlar olan ve sürekli savaşan Evs ile Hazrec Kabilelerinin savaşlarını körüklüyor, bu vesileyle hâkimiyetlerini sağlamlaştırıyorlardı.

Allah Resûlü'nün hicretiyle beraber Yahudi topluluklar büyük bir darbe aldılar. Evs ve Hazrec birleşmiş, Ehl-i Kitap tek topluluk olma özelliklerini kaybetmişti. Daha da önemlisi onların nasıl bir millet olduğunu haber veren vahiy, kesintisiz bir şekilde iniyordu. Yaşanan hadiseler ve nazil olan ayetler eksiksiz bir şekilde Yahudi portresini Medine toplumunun önüne çıkarıyordu:

"Kendilerine bir delil gelmemesine rağmen, Allah'ın ayetleri hakkında tartışanlar (var ya)! Onların göğüslerinde kendisine asla ulaşamayacakları bir kibirden başkası yoktur. (Öyleyse) Allah'a sığın. Şüphesiz ki O (evet o), (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî', (her şeyi gören) El-Basîr'dir."¹

"Korunaklı şehirler ve duvar gerisi (siperler) olmaksızın, sizinle topluca (göğüs göğüse) savaşmazlar. Kendi aralarındaki savaşları çetindir. Sen, onları bir(lik beraberlik içinde) sanırsın. Oysa kalpleri paramparçadır. Bu, onların akletmeyen bir topluluk olmasındandır."²

"Andolsun ki onları dünya hayatına karşı en istekli/hırslı olanlar olarak bulacaksın. (Öyle ki) müşriklerden bile daha düşkünderler dünyaya. Onlardan her biri bin sene yaşamak ister. Ona bu kadar ömür verilmesi onu azaptan kurtaracak değildir. Allah onların yaptıklarını görendir."³

"Onlar yalana kulak veren, rüşvet/haram yiyenlerdir. Şayet sana gelirlerse onların arasında hükmet ya da onlardan yüz çevir. Onlardan yüz çevirirsen sana hiçbir zarar veremezler. Şayet hükmedecek olursan aralarında adaletle hükmet. Şüphesiz ki Allah, adil olanları sever."⁴

1. 40/Mü'min (Ğafir), 56

2. 59/Haşr, 14

3. 2/Bakara, 96

4. 5/Mâide, 42

“Sözlerini bozmaları sebebiyle onlara lanet ettik ve kalplerini katı kıldık. Kelimeleri yerinden oynatarak tahrif ediyorlar. (Ayrıca) emrolundukları şeyden paylarına düşen (ameli) terk ettiler. Onların azı hariç sürekli olarak onlardan ihanet görürsün. (Buna rağmen) affet ve hoş gör. (Çünkü) Allah, muhsinleri/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanları sever.”⁵

“Yahudiler: ‘Allah’ın eli bağlanmıştı/eli sıkı bir cimridir.’ dediler. Söyledikleri (bu çirkin söz) nedeniyle elleri bağlandı ve lanetlendiler. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, Allah’ın iki eli de açıktır ve dilediği gibi harcar. Andolsun ki Rabbinden sana indirilen (bu Kur’ân), onların birçoğunun azgınlık ve küfrünü arttıracaktır. Biz, onların arasına kıyamete dek sürüp gidecek bir düşmanlık ve kin atmışızdır. Her ne zaman savaş ateşi yakmışlarsa Allah onu söndürmüştür. Yeryüzünde bozgunculuk için çabalarlar. Allah, bozguncuları sevmez.”⁶

“Andolsun ki Allah, ‘Allah fakir, biz ise zenginiz.’ diyen kimselerin sözünü işitti. Onların söylediklerini ve haksız yere nebileri öldürmelerini yazacağız ve: ‘Yakıcı ateşin azabını tadın.’ diyeceğiz.”⁷

“Andolsun ki, insanlar arasından iman edenlere en çetin düşman olarak Yahudileri ve müşrikleri bulacaksınız. İman edenlere sevgi bakımından en yakın olanlarınsa ‘Biz Hristiyanlarız.’ diyen kimseler olduğunu bulacaksınız. Bu, onların arasında (din bilgini) keşişlerin ve (ibadet ehli) rahiplerin olmasından ve onların (hakka tabi olma konusunda) büyülenmemesindendir.”⁸

“Ey iman edenler! Kendi dışınızda (sırlarınızı paylaşıp işlerinizden haberdar edeceğiniz kâfir) bir çevre edinmeyin. (Çünkü kâfirler) size zarar vermektan geri durmaz, sizin zora düşmenizi isterler. Kinleri ağızlarında belirmiştir. Sinelerinin sakladığı (kin) ise çok daha büyüktür. Şayet aklediyorsanız gerçekten size ayetlerimizi açıkladık.”⁹

“Her nerede bulunurlarsa (bulunsunlar) -Allah’ın ah-dine ve insanların emanına sığınanlar hariç- üzerlerine zillet (damgası) vurulmuş, Allah’ın gazabına uğramış ve üzerlerine yoksulluk damgası vurulmuştur. Bu (ceza), onların Allah’ın ayetlerine karşı kâfir olmaları ve nebileri haksız yere öldürmeleri nedeniyle. Bu (ceza), onların isyanları ve haddi aşmaları sebebiyledir.”¹⁰

Müminlere çizilen bu Yahudi portresi, beraberinde onların gerçek yüzlerini de ifşa etmişti. Allah Resûlü (sav) Medine’ye geldiğinde hem iç güvenliği sağlamak hem de Yahudilere, iman etmeleri için fırsat tanımak amacıyla onlarla antlaşmalar yaptı. Allah Resûlü bu antlaşmalara harfiyen uyarken Yahudiler her fırsatta ihlal için özel çaba gösteriyorlardı. Allah Resûlü (sav) ise

Allah Resûlü’nün hicretiyle beraber Yahudi topluluklar büyük bir darbe aldılar. Evs ve Hazrec birleşmiş, Ehl-i Kitap tek topluluk olma özelliklerini kaybetmişti. Daha da önemlisi onların nasıl bir millet olduğunu haber veren vahiy, kesintisiz bir şekilde iniyordu. Yaşanan hadiseler ve nazil olan ayetler eksiksiz bir şekilde Yahudi portresini Medine toplumunun önüne çıkartıyordu.

onlara nasihat ediyor ve laftan anlamayan bu bozguncu kavmi en selametli şekilde Medine’den defetmenin yollarını arıyordu.

Yahudi kabileleri içinde zanaatkarlıkları ve savaşçılıkları ile meşhur olan Ben-i Kaynuka Yahudileri, Allah Resûlü’nün (sav) harekât düzenlediği ilk gruptu. Buna neden olan olay ise Yahudilerin Müslim bir kadını taciz etmeleri sonrasında yaşananlardı. Akabinde Allah Resûlü onları Medine’den çıkarttı.

İkinci Yahudi topluluğu da Ben-i Nadir Yahudileriydi. Onlar Ben-i Kaynuka’nın başına gelenleri gördükleri için bir süre seslerini çıkarmadılar. Ancak yaşanan bir hadise neticesinde kendileri de aynı sonla karşılaşmaktan kurtulamadılar.

İbni İshâk’tan şöyle rivayet edilmiştir:

“Resûlullah (sav) daha sonra, kendisi dokunulmazlık verdiği hâlde Amr ibni Umeyye Ed-Damrî tarafından öldürülen Âmiroğullarından bu iki kişinin diyeti konusunda yardımcı olmaları gerektiğini bildirmek üzere Ben-i Nadir’e gitti. Ben-i Nadir ve Ben-i Âmir arasında bir ittifak vardı.

Resûlullah (sav) öldürülen bu iki kişi hakkında onların yardımcı olmalarını bildirmek için gelince dediler ki: ‘Evet, ey Eba Kâsım! Yardımcı olmamızı dilediğin şekilde sana yardım edeceğiz.’

Sonra aralarında yalnız kaldılar.

Dediler ki: ‘Bu kişiyi bir daha bu hâlde bulamazsınız.’

Resûlullah (sav), onların evlerinden birinin duvarı dibinde oturuyordu.

Şöyle dediler: ‘Hangi adam bu evin üzerine çıkar ve üzerine bir kaya yuvarlar da bizi ondan kurtarır?’

Onların içinden Amr ibni Cihâs ibni Ka’b adında biri bu işi gönüllü olarak üzerine aldı. Resûlullah’ın (sav) üzerine

5. 5/Mâide, 13
6. 5/Mâide, 64
7. 3/Âl-i İmrân, 181
8. 5/Mâide, 82
9. 3/Âl-i İmrân, 118
10. 3/Âl-i İmrân, 112

kaya atmak için evin üzerine çıktı. Bu arada Resûlullah (sav), aralarında Ebû Bekir, Ömer ve Alî'nin de bulunduğu bir grup sahabiyle birlikteydi. Resûlullah'a (sav), Yahudilerin yapmak istedikleri, bir vahiyle semadan bildirildi. Bunun üzerine Resûlullah (sav) kalktı ve Medine'ye dönmek üzere yola çıktı. Nebi (sav) sahabilerini bekletince sahabiler onu aramaya çıktılar. Medine'den bir adama rastladılar ve ona Resûlullah'ı (sav) sordular.

Adam da, 'Onu Medine'ye girerken gördüm.' dedi.

Bunun üzerine sahabiler Resûlullah'ın (sav) peşinden gittiler. Ona ulaştıklarında Resûlullah (sav) onlara Yahudilerin yapmak istedikleri ihaneti haber verdi. Onlara, Ben-i Nadir'in üzerine yürümek için hazırlanmalarını emretti."¹¹

Ben-i Nadir Gazvesi'nin başlamasına sebebiyet veren bu olay yukarıda Kur'ân'ın anlatımıyla, Yahudilerin zikredilen sıfatlarına bire bir uymaktadır. Onlar Allah Resûlü (sav) ile Hicretin daha başında yaptıkları anlaşmayı defalarca ihlal eden ve buna rağmen hainliklerine ara vermeden devam eden bir topluluktu. İhanet onlar için artık bir ahlak hâline gelmişti.

En önemli mesele ise güçten yana olmaları, ilkeler üzerinden değil, tabi oldukları topluluğun sayısına göre şekil almalarıydı. Örneğin, Allah Resûlü'ne (sav) suikast düzenlemek gibi bir cüreti neden o zamana kadar gösteremediler? Çünkü Allah Resûlü içeride ve dışarıda güçlüydü. Ancak daha yeni Uhud yenilgisi, Bi'ri Maune ve Recî' Vakıaları yaşandığından bir ânda Yahudilerin ibresi farklı yerlere kaymaya başladı:

"Evet, nasıl olabilir ki? Şayet size üstün gelecek olsalar, ne bir akrabalık bağı ne de (verdikleri bir) sözünüzü tanırlar. Ağızlarıyla sizi hoşnut ederler ama kalpleri karşı çıkar. Onların çoğu fasıktır."¹²

Bununla birlikte Mekkeli müşriklerin de bu suikast girişiminde ciddi payları vardı. Çünkü onlar sürekli olarak Medinelileri kışkırtıyor, "Bu sizin iç sorunuzdur, şayet çözmezseniz sizi de aynı safta değerlendireceğiz." anlamına gelebilecek şekilde söylemlerde bulunuyorlardı. Korkak bir tabiata sahip Yahudiler de bu söylemlerden çabucak etkileniyorlardı.

Kıssanın bu bölümünde dikkatimizi çeken diğer bir husus Allah Resûlü'nün (sav), vahiyle korunması ve Peygamberimizin bundan sonraki tavrıdır. Allah Resûlü (sav), ashabına hiçbir şey söylemiyor, sahabe de hiçbir şey bilmiyor. Akabinde Allah Resûlü bunu haber veriyor ve savaş hazırlığı yapıyor. Sahabe itiraz etmiyor. İşin ilginç yanı Yahudiler de itiraz etmiyor: "Biz böyle bir şey yapmadık." demiyorlar. Hâlbuki suikast girişimini sadece birkaç Yahudi biliyordu. Gayet rahat bir şekilde yalanlayabiliyorlardı. Fakat onlar da vahiyle Allah Resûlü'ne bunun

haberinin verildiğine kesin bir şekilde inanıyorlardı. İşte bu durum onların bile bile inkârlarına başka bir örnektir.

Allah Resûlü (sav) Yahudi ve müşriklerle başlangıçta anlaşmış olsa da onların bu fiilleri nedeniyle tek taraflı olarak anlaşmaları feshetti ve buna hiçbir topluluğun itirazı olmadı. Burada da benzer bir duruma şahitlik ediyoruz:

"Şayet bir topluluğun (antlaşmalarına) ihanet edeceğinden korkarsan, aynı şekilde antlaşmayı bozduğunu onlara bildir. Şüphesiz Allah, hainleri sevmez."¹³

Duamızın sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdetmektir.



11. Sîretu ibni Hişâm, 3/267-268

12. 9/Tevbe, 8

13. 8/Enfâl, 58

SİZİN İMAN ETTİĞİNİZ GİBİ...

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ
إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ (١٣٥) قُولُوا
أَمَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ
وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ
مُوسَى وَعِيسَى وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ
بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ (١٣٦) فَإِنْ أَمَّنُوا
بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدْ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي
شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (١٣٧)

“Dediler ki: ‘Yahudi ve Hristiyan olun ki hidayete eresiniz.’
De ki: ‘(Hayır, öyle değil!) Bilakis, (asıl hidayet) hanif olan
İbrahim’in yoludur. Ve o, müşriklerden de değildi.’ Deyin ki:
‘Bizler; Allah’a, bize indirilene, İbrahim, İsmail, İshak, Yakub
ve torunlarına indirilene, Musa’ya ve İsa’ya verilene, nebilere
Rablerinden verilene iman ettik. Onların arasını ayırmaksızın
(hepsine iman ederiz.) Ve biz, Allah’a teslim olanlarız.’ Şayet
onlar (misli misline), sizin iman ettiğiniz gibi inanırlarsa, hi-
dayete ererler. Yüz çevirirlerse, onlar ancak bir ayrılık içinde
olurlar. Onlara karşı Allah sana yetecektir. O (işiten ve dualara
icabet eden) Es-Semî’, (her şeyi bilen) El-Alîm’dir.”¹

Rahmân ve Rahîm olan Allah’ın adıyla,

Allah’a hamd, Resûl’üne salât ve selam olsun.

Ayetler, kendilerince hak yol ve hidayet üzere olduklarını
zanneden Yahudi ve Hristiyanların; iman ettikleri peygam-
berlerinin kendilerinden sonra geleceğini müjdelediği,
kitaplarında ismini “Ahmed” olarak buldukları ve hatta
kendi çocuklarını tanıdıkları gibi tanıdıkları Resûlullah’a
(sav) gelip, “Bize tabi ol ki hidayet olasın.” sözlerini ele
alıyor ve “Bilakis! Hanif olan İbrâhîm’in (as) yolu hidayet
yoludur.” diyerek Millet-i İbrâhîm’in dışında kalan yolların
batıllığını vurguluyor.

**İman ve inanç meselelerinde konu
dinin bütün fertlerini ilgilendirir. “Evet,
bu bizim; hepimizin inancıdır!” derler.
Müminler, dinlerine davet yaparken
ve dinlerini yaşarken hep birlikte aynı
şeyi söyler ve aynı şekilde yaşarlar.
Sözde aynı inanca sahip insanların
farklı şeyler söyleyerek veya
yaşayarak ortak bir hedefe gitmeleri/
aynı dini yaşamaları mümkün
değildir. Allah, bu üslubuyla ihtilafı
yasaklamıştır. Müminler, inançlarını
anlatırken/yaşarken tek bir beden
gibi aynı şeyi söyler, amel eder ve
düşünür...**



1. 2/Bakara, 135-137

Müminlerin dini bir bütündür ve kesintisizdir. Âdem'den Muhammed'e kadar tüm peygamberlerin kendisiyle gönderildiği tevhid inancıdır.

Yahudi ve Hristiyanlar, sadece kendilerini hak üzere görüyor ve kendi dinlerini insanlara öğretmek için dinlerine davet ediyorlardı.

Ebü Hureyre'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

“Ehl-i Kitap, Tevrat'ı İbranice okuyor, ancak onu Müslimlere açıklarken Arapça tefsir ediyorlardı. Bunun üzerine Resûlullah (sav) şöyle buyurdu: 'Ehl-i Kitap'ı ne tasdik edin ne de yalanlayın. Onlara, 'Size ve bize indirilene iman ettik.' deyin.' ”²

“Dediler ki: ‘Yahudi ve Hristiyan olun ki hidayete eresiniz.’ ”

Ayetin nüzul sebebiyle ilgili olarak İkrime'den (ra) şöyle aktarılmıştır: “İbni Abbâs (ra) şöyle dedi: ‘Yahudilerin din adamlarından Abdullah ibni Suriyye’l A’ver, Resûlullah’a (sav) gelip şöyle dedi: ‘Ey Muhammed! Hidayet yalnızca bizim üzerinde olduğumuzdur. Bize tabi ol ki hidayet bulasın.’ Hristiyanlar da Resûlullah’a (sav) gelip aynı şeyi söylediler. Bunun üzerine Allah (cc) onlar hakkında bu ayet-i kerimeyi indirdi.’ ”³

Yahudi ve Hristiyanlar, hayrın ve hidayetin kendilerine has olduğunu, Allah'ın (cc) sevgili kulları olduklarını iddia ediyor ve bununla birlikte birbirlerini tekfir ediyorlardı. Allah (cc) dalalet ehli olan ve gazaplandığı bu iki taifeye aynı anda şöyle cevap veriyor:

“De ki: ‘(Hayır, öyle değil!) Bilakis, (asıl hidayet) hanif olan İbrahim’in yoludur. Ve o, müşriklerden de değildir.’ ”

Resûlullah’a (sav), “Hayır! Sizin davet ettiğiniz hiçbir şeye tabi olacak değiliz! Ne Yahudilere ne de Hristiyanlara tabi olmuyoruz. Bilakis, şirkten ve müşriklerden berî olarak, onları reddetip onların küfrüne şahitlik ederek, dini Allah’a (cc) halis kılarak, O’na hiçbir şeyi ortak koşmaksızın, hanif bir şekilde Millet-i İbrâhîm’in yoluna tabi oluyoruz! O İbrâhîm ki sizin zannettiğiniz gibi sizin dininizden değildi; müşriklerden değildi.”⁴ demesi emredilerek Yahudi ve Hristiyanlara açık ve net bir reddiye yapılmıştır.

2. Buhari, 3385

3. Tefsiru ibni Ebi Hâtim, 1/241, 1289 No.lu rivayet; Tefsiru’t Taberî, 2/589 vd. Bakara Suresi, 135. ayetin tefsiri

4. bk. Âl-i İmrân, 65-67

“Deyin ki: ‘Bizler; Allah’a, bize indirilene, İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve torunlarına indirilene, Musa’ya ve İsa’ya verilene, nebilere Rablerinden verilene iman ettik. Onların arasını ayırmaksızın (hepsine iman ederiz.) Ve biz, Allah’a teslim olanlarız.’ ”

İbni Abbâs’tan (ra) gelen bir başka rivayette şöyle geçmektedir:

“Yahudiler, bir grup hâlinde Resûlullah’ın (sav) yanına geldiler. Ona (sav) nebilere hangilerine iman ettiğini sordular.

Resûlullah (sav) şöyle cevap verdi: ‘Bizler; Allah’a, bize indirilene, İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve torunlarına indirilene, Musa’ya ve İsa’ya verilene, nebilere Rablerinden verilene iman ettik. Onların arasını ayırmaksızın (hepsine iman ederiz). Ve biz, Allah’a teslim olanlarız.’⁵

Bunun üzerine Yahudiler, İsa’nın (as) peygamberliği hakkında Resûlullah (sav) ile tartışlar ve ‘Biz İsa’ya iman etmiyoruz. Onun iman ettiğine de iman etmiyoruz.’ dediler.”⁶

Bu ayet-i kerime, bir akide ve inanç beyanıdır: “Şunu bilin ki bizim inancımız budur ve bunun dışında kalan her şeyden ve herkesten berîyiz.” demektir. Burada dikkat çekici bir üslup vardır. Allah (cc) Yahudi ve Hristiyanların, “Yahudi ve Hristiyan olun.” sözlerine “De ki” diyerek Resûlullah’a (sav) cevap vermesini emrederken bu ayette “Deyin ki” diyerek konuya Resûlullah (sav) ile birlikte tüm müminleri de dâhil etmiş oldu. Bu böyledir. İman ve inanç meselelerinde konu dinin bütün fertlerini ilgilendirir. “Evet, bu bizim; hepimizin inancıdır!” derler. Müminler, dinlerine davet yaparken ve dinlerini yaşarken hep birlikte aynı şeyi söyler ve aynı şekilde yaşarlar. Sözde aynı inanca sahip insanların farklı şeyler söyleyerek veya yaşayarak ortak bir hedefe gitmeleri/aynı dini yaşamaları mümkün değildir. Allah (cc) bu üslubuyla ihtilafı yasaklamıştır. Müminler, inançlarını anlatırken/yaşarken tek bir beden gibi aynı şeyi söyler, aynı şekilde amel eder ve düşünür...

Müşriklerin sahip oldukları batıl, parçacı zihniyetleri, hayatlarının her alanında olduğu gibi dinlerine de yansımıştır. Onlardan kimisi bütün nebilere inkâr ederken kimisi de bazılarına iman edip bazılarını inkâr eder. Ancak şu var ki onların bazı peygamberleri yalanlamaları, bazı peygamberleri tasdik etmeleriyle zıtlık oluşturur. Çünkü iman edip tasdik ettikleri peygamberleri de diğer tüm peygamberlere iman etmiş ve iman edilmesini emretmiştir. Onların bu parçacı zihniyeti, dinlerinin bütününe zarar veriyor ve kendi peygamberlerini de yalanlamış oluyorlardı. Tüm peygamberlere ve onlara Rablerinden indirilenlere iman etmek, müminler ile diğer dinlerin mensupları arasındaki farklardan biridir. Müminlerin dini

5. bk. 2/Bakara, 136

6. Mevsûatu’t Tefsiri’l Me’sûr, 3/96, 4083 No.lu rivayet

bir bütündür ve kesintisizdir. Âdem'den (as) Muhammed'e (sav) kadar tüm peygamberlerin kendisiyle gönderildiği tevhid inancıdır:

“Şayet onlar (misli misline), sizin iman ettiğiniz gibi inanırlarsa, hidayete ererler.”

Bu ayet-i kerimeyle birlikte konu nihayete erip noktalıyor. İman etmek isteyenlerin sahip olması gereken itikadi ve amelî şartlar zikredildikten sonra somut bir örnek veriliyor: “Sizin iman ettiğiniz gibi.” Şayet onlar Allah'a (cc) sizin iman ettiğiniz gibi iman ederlerse; Muhammed'e (sav), ona indirilene ve Muhammed'den (sav) önce gelen bütün peygamberlere, hiçbirini ayırmaksızın hepsine iman ederlerse hidayet bulabilirler. Yani, şu ân iddia ettikleri ve çağırdıkları gibi hidayet üzere değildir. Ancak ve ancak sizin iman ettiğiniz gibi iman ederlerse hidayet olabilirler.

Bu ayet-i kerime, dini anlama ve yaşama konusunda sahabenin güzel ve tam bir örnek teşkil ettiğini göstermektedir. Allah (cc), razı olduğu iman ve amel konusunda sahabeyi mihenk taşı kılmıştır. Çünkü onlar Kur'an'ı en iyi bilen, inzaline şahitlik ettikleri için en iyi anlayan ve tam bir şekilde amel eden insanlardır. Bununla birlikte Resûlullah'a (sav) yoldaşlık etmekle değerli kılınmış, Resûlullah'ın (sav) sünnetini en iyi bilen ve sünnetine şahitlik eden insanlardır. Bundan dolayı “Dinimizi nasıl anlamamız ve amel etmemiz gerekir?” sorularının cevabı; sahabenin anlayışı ve amelidir:

“Muhacir ve Ensar'dan öncüler, ilkler ve onlara ihsan üzere tabi olanlar (var ya)! Allah onlardan razı olmuş, onlar da Allah'tan razı olmuşlardır. Allah onlar için altından ırmaklar akan ve içinde ebedî kalacakları cennetler hazırlamıştır. En büyük kurtuluş budur işte.”⁷

“Yüz çevirirlerse, onlar ancak bir ayrılık içinde olurlar.”

Ayetin devamında Allah (cc), sahabenin iman ettiği gibi iman etmemenin sonucunu da bildirmektedir: Ayrılık! Bu sadece Yahudi ve Hristiyanlar için geçerli bir durum değildir. Bu esas ve kulluk kaidesi bizim için de geçerlidir. Eğer biz de sahabenin iman ettiği gibi iman etmez, sahabenin anladığı gibi anlamaz ve onların amel ettiği gibi amel etmezsek ayrılık içinde oluruz. Bizatihi müşahade edildiği gibi...

“Onlara karşı Allah sana yetecektir. O (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî', (her şeyi bilen) El-Alîm'dir.”

Kişi; kendisi için fedakârlıkta bulunan, kendisine yardım eden birine iyilik etmeyi kendisine borç bilir ve bunu yapmadığı zaman ayıplanır, “vefasız” olarak addedilir. En yüce misaller Allah (cc) içindir; Allah (cc) kendi dini için çabalayan, dinine canıyla, malıyla, vaktiyle yardım eden ve fedakârlıkta bulunan kullarını asla ama asla yalnız ve yardımsız bırakmayacaktır. Mümin, Allah'ın

(cc) dini için bir şeyler yapmaya başladığı zaman şeytan, onun gözünde bazı dünyevi endişe ve korkuları büyütür. Ticareti, ailesinin durumu, bozulmasından korktuğu konforu, kınayıcıların kınaması, şirk ve şüphe ehlinin batıl sözleri... bunların hepsi, Allah'ın (cc) dinine hizmet ederken bir muvahhidin karşılaşacağı sorunlardır. Bu tür korkuların nüksettiği durumlarda muvahhidin kalbini şu ayetle canlandırması, dilini ıslak tutması gerekir:

“Allah, kuluna yetmez mi? Seni, onun dışındaki (sahte ilahlarla) korkutuyorlar. Kimi de Allah saptırırsa, ona yol gösterecek hiç kimse yoktur.”⁸



Ziyâd ibni Yûnus anlatıyor:

“Nâfi' ibni Nuaym şöyle anlattı: ‘Bazı halifeler Osmân'ın (ra) Mushaf'ını, tamir etmek ve düzeltmek için bana göndermişlerdi.’ Bunun üzerine dedim ki: ‘İnsanlar, Osmân (ra) şehit edildiği sırada Kur'an'ın onun göğsünde olduğunu ve kanının, ‘Onlara karşı Allah sana yetecektir. O (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî', (her şeyi bilen) El-Alîm'dir.’ ayetine damladığını anlatıyorlar?’ Nâfi' şöyle dedi: ‘Bu ayetin üzerine damlayan kanı ben kendim gördüm.’”⁹



7. 9/Tevbe, 100

8. 39/Zumer, 36

9. Tefsîru ibni Ebî Hâtim, 1/244-245, 1312 No.lu rivayet

SÜNNET ÜZERİNE

Enes DOĞAN

ALLAH RESÛLÜ'NÜN SÜNNETİ ÖĞRETME ÇALIŞMALARI

Çünkü kadınlar toplumun yarısıdır ve diğer yarısının annesidir, ilk öğretmenidir. Onların eğitimi, ailenin; ailenin eğitimi, toplumun eğitimi demektir. Zira aile toplumun en küçük kurumudur, toplum aileden oluşur. Toplumun ıslahı, ancak ailenin ıslahıyla mümkün olabilir.



Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla,

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Allah Resûlü'nün eğitim çalışmalarını incelemeye kaldığımız yerden devam ediyoruz.

O (sav) Eğitime Her Sınıftan İnsanı Katmıştır

Allah Resûlü (sav) herkesi eğitim faaliyetlerine dâhil etmiştir. Eğitim çalışmalarında ashabdan kimisi yoğun kimisi ise onlara nispetle orta veya az seviyede katılımda bulunmuştur. O (sav) her sınıftan sahabesini eğitim faaliyetlerine dâhil ederek, Sünnetin geniş bir kitle arasında yayılmasını sağlamıştır. Zira her Müslim onu örnek almalı ve ona ittiba etmelidir.

Allah Resûlü'nün (sav) herkesi eğitim faaliyetlerine dâhil etmesini biraz açalım:

Allah Resûlü'nün (sav) eğitim faaliyetlerine her yaştan sahabe iştirak etmiştir. Çocuk, genç, yetişkin veya yaşlı... Örnek olması açısından Dâru'l Erkam'ın ilk talebelerinden bazılarının ortalama yaşlarına göz atalım:¹

Alî (ra) (10), Zubeyr ibni Avvâm (16), Abdullah ibni Mes'ûd ve Sa'd ibni Ebî Vakkâs (17), Erkam ibni Ebî'l Erkam (18), Zeyd ibni Amr ibni Nufeyl (19), Ca'fer ibni Ebî Tâlib ve Talha ibni Ubeydullah (20), Hâlid ibni Saîd ve Habbâb ibni Eret (23), Abdullah ibni Cahş ve Suheyb Er-Rûmî (24), Mus'ab ibni Umeyr, Mikdâd ibni Amr ve Osmân ibni Maz'ûn (25), Hâtıb ibni Amr ibni Şems (26), Ayyâş ibni Ebî Rebîa ve Ebû Ubeyde ibni Cerrâh (27), Âmir ibni Rebîa (28), Bilâl ve Abdurrahman ibni Avf (29), Ebû Huzeyfe (30), Zeyd ibni Hârise (31), Muttalib ibni Ezher, (32), Osmân ibni Affân (33), Hâtıb ibni Hâris ibni Ma'mer (36), Ebû Bekir (38), Ebû Seleme (40), Âmir ibni Fuheyre (43), Ammâr ibni Yâsir (45), Ubeyde ibni Hâris (48), Yâsir ibni Âmir (65) (r.anhum).

Bilhassa Allah Resûlü (sav) çocukların ve gençlerin eğitimi üzerinde durmuş, onları İslam toplumunun bir bireyi olarak görüp kıymet vermiş, onlara öğretmiş, dua etmiş, onlara okuma yazma öğretmeyi Bedir esirlerine fidyeye kılmıştır... Çocuklar ve genç yaştaki sahabiler cemaatle namaza iştirak etmiş, büyüklerin de bulunduğu ilim halkalarında bulunmuşlardır.

1. bk. Nebevi Eğitim Modeli Daru'l Erkam, Muhammed Emin Yıldırım, s. 71-89

Cundub ibni Abdullah'tan (ra) şöyle rivayet edilmiştir:
"Biz, ergenlik çağına ermek üzereyken Peygamber (sav) ile beraberdik. Biz, Kur'an'ı öğrenmeden önce imanı öğrendik. Sonra Kur'an'ı öğrendik. Kur'an sayesinde de imanımız arttı ve güçlendi."²

İbni Abbâs'tan (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Allah Resûlü (sav) vefat ettiği zaman ben on yaşındaydım. O vakit muhkem (sureleri) okumuştum (başka bir rivayette: ezberlemiştim)."³

İbni Abbâs'tan (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Bir gün Allah Resûlü'nün (sav) binitinin arkasındaydım. Buyurdu ki, 'Ey delikanlı! Sana birkaç kelime öğreteceğim. Allah'ın emir ve yasaklarına iyi dikkat ederek yaşa ki Allah da seni gözetip kollasın. Allah'ı hiç hatırlından çıkarma ki onu her ân karşında bulasın. İsteyeceğinde Allah'tan iste, yardım isteyeceğinde Allah'tan yardım iste. Bilmiş ol ki tüm insanlar sana bir konuda fayda vermek için bir araya gelseler ancak Allah'ın yazdığı kadarıyla sana faydalı olabilirler. Eğer tüm insanlar sana zarar vermek konusunda birleşip bir araya gelseler ancak Allah'ın sana yazdığı kadarıyla zarar verebilirler. Kalem kalkmış ve sahifeler kurumuştur."⁴

Hadis rivayetinde muksirundan (çokça rivayet edenlerden) olan Enes ibni Mâlik (ra) şöyle der:

"Resûlullah (sav) Medine'ye geldiği esnada ben on yaşındaydım. Annelerim beni Nebi'nin hizmetinde bulunmaya çokça teşvik ederlerdi. On yıl süreyle ona hizmette bulundum. Ben yirmi yaşındayken Nebi (sav) vefat etti..."⁵

Sehl ibni Sa'd'ın (ra) aktardığı şu hadise hem çocukların meclislere katıldığının hem de bir birey olarak Allah Resûlü'nün (sav) yanındaki saygınlıklarının kanıtıdır:

"Resûlullah'a bir bardak (su veya süt) getirilmiş ve o ondan bir miktar içmişti. Nebi'nin sağında kavmin en küçüğü bir genç, solunda ise ihtiyarlar bulunuyordu. Allah Resûlü (sav) gence, 'Ey genç! İzin verirsen bunu yaşlılara ikram edeyim.' buyurdu. Genç de, 'Ey Allah'ın Resûlü! Senin artığını içme şerefi konusunda hiçbir kimseyi kendime tercih edemem.' dedi. Bunun üzerine Nebi (sav) bardağı o gence verdi."⁶

Bunun başka bir örneği şu rivayettir:

Urve ibni Muhammed ibni Atiyye, babasından, o da babasından bildiriyor:

"Sa'd ibni Bekroğullarından bazı insanlarla Resûlullah'ın (sav) yanına geldik. En küçükleri ben olduğum için de beni bineklerin yanında bıraktılar ve Resûlullah'ın (sav) yanına gittiler. Peygamber (sav) onların ihtiyaçlarını gördükten sonra: 'İçinizden gelmeyen biri kaldı mı?'

diye sordu. 'Evet! Bineklerimizin yanında bıraktığımız bir çocuk var.' dediklerinde, beni getirmelerini söylediler. Yanıma geldiler ve 'Resûlullah (sav) seni çağırıyor.' dediler. Ben kalkıp Resûlullah'ın (sav) yanına gittim. Allah Resûlü (sav) beni görünce, 'Yüce Allah seni muhtaç bırakmadığı sürece kimseden bir şey isteme! Zira üstün el veren el, aşağıdaki el de alan eldir. Yüce Allah'ın malı da hem istenen hem de verilen bir maldır.' buyurdu. Resûlullah (sav) benimle bizim lehçemizle konuştu."⁷

Allah Resûlü (sav) hayattayken yaşları küçük veya genç olan bazı sahabilere ve rivayet sayılarına bakalım:⁸

Abdullah ibni Ömer (rivayet sayısı 2630), Enes ibni Mâlik (rivayet sayısı 2286), Abdullah ibni Abbâs (rivayet sayısı 1660), Ebû Saîd El-Hudrî (rivayet sayısı 1170), Abdullah ibni Amr ibni Âs (rivayet sayısı 700), Berâ ibni Âzib (rivayet sayısı 305), Câbir ibni Semûre (rivayet sayısı 146), Usâme ibni Zeyd (rivayet sayısı 128), Semure ibni Cundeb (rivayet sayısı 123), Zeyd ibni Sâbit (rivayet sayısı 92), Râfi' ibni Hadîc (rivayet sayısı 78), Zeyd ibni Erkam (rivayet sayısı 70), Misver ibni Mahreme (rivayet sayısı 20).

Bu sahabeler, onun (sav) vefatından sonra da ilmî çalışmalarını sürdürmüş, Sünnetin muhafazası hususunda önemli katkılar sunmuşlardır.⁹

Allah Resûlü (sav) ile en fazla vakit geçirebilenler erkek sahabilerdi. Bununla birlikte Allah Resûlü (sav) hanım sahabileri ihmal etmemiş, eğitimleri için onlara da imkânlar tanımıştır. Çünkü kadınlar toplumun yarısıdır ve diğer yarısının annesidir, ilk öğretmenidir. Onların eğitimi, ailenin; ailenin eğitimi, toplumun eğitimi demektir. Zira aile toplumun en küçük kurumudur, toplumlar ailelerden oluşur. Toplumun ıslahı, ancak ailenin ıslahıyla mümkün olabilir.

Eğitim çalışmalarında kadınların da yer almasına örnek olarak Dâru'l Erkam'ın ilk talebelerinden şu simaları ve yaşlarını zikredebiliriz:¹⁰

7. Hâkim, 7930

8. Çocuk sahabiler ve hadis rivayetindeki konuları için bk. Hadis Usûlünde Çocuk Sahabilerin Rivayeti Meselesi, Sıdıka Betül Erdim, (Yüksek Lisans Tezi)

9. Burada iki hususa dikkat çekelim:

a. Yazı içinde zikrettiğimiz/zikredeceğimiz hadis rakamlarında İbni Hazm'ın "Cevâmîu's Sîre" isimli eseri esas alınmıştır. Bu konuda başka çalışmalar ve farklı tespitler de vardır. Bu rakamlar nihai sonuç olarak değerlendirilmemelidir. İbni Hazm rivayet sayılarını zikrettikten sonra şöyle demiştir: "Resûlullah'tan (sav) hadis rivayet edenler konusunda bizim kaydettiğimiz ve daha önce İmam ve Hafız Baki ibni Mahled el-Endulusî'nin ve başkalarının kaydettikleri isimler burada sona erdi. Başarı Allah'tandır. Not: Âlimler ve hafızlar kaydettiklerimizi tetkik etsinler. Her kim bir fazlalık bulursa uygun bir şekilde düzeltsin." (Cevâmîu's Sîre, s. 297) Ayrıca bu rivayetler sıhhat açısından da çeşit çeşittir, verilen rakamlar tekrarlı rivayetleri de içerebilir. b. "Henüz çocuk yaşta bu kadar hadis nasıl aktarılır?" diye sorulabilir. Çocuk sahabiler ve rivayet rakamları hakkında şunu bilmek önemlidir: Bu sahabiler sadece Allah Resûlü'nün (sav) kendisinden değil, onun (sav) vefatından sonra kendilerine öğrencilik yaptıkları yaşı büyük sahabilerden de hadis almışlardır. Hâliyle bu hadislerin tümünü bizzat (hayattayken) Allah Resûlü'nden (sav) aktarmış sayılmazlar.

10. bk. Nebevi Eğitim Modeli Daru'l Erkam, Muhammed Emin Yıldırım, s. 71-89

2. İbni Mace, 61

3. Buhari, 5035, 5036. "Muhkem"den kasıt, mufasssal surelerdir. Mufasssal sureler, Kâf veya Hucurât Suresi'nden Nâs Suresi'ne kadarki bölümdür.

4. Tirmizi, 2516

5. Buhari, 5166; Müslim, 2029

6. Buhari, 2351; Müslim, 2030

Seviye farkını gözetmemek eğitimin maksatlarına aykırıdır. Mutlaka bazı kişilerin eğitimin dışına kaymalarına veya eğitim maksatlarının zıddı olabilecek türlü mefsedetlere sebep olur. Allah Resûlü anlayış konusunda birbirinden farklı kişileri eğitim açısından farklı tutmamış ancak seviyelerine göre muamele etmiştir.

Hind binti Abdullah ibni Hâris ve Esmâ binti Umeyy (16), Fatıma binti Hattâb (18), Umeyme binti Halef, Leylâ binti Ebi Hasme ve Esmâ binti Saleme (22), Suheyle binti Suheyl ibni Amr (23), Zinnûre Er-Rûmiyye (yaş 27), Fatıma binti Mucellil (26), Remle binti Ebî Avf ibni Subre (30), Ummu Eymen binti Sa'lebe (50), Hatice binti Huveylid (55), Sumeyye binti Hubbât (62) (r.anhunne).

Allah Resûlü (sav) eğitim merkezi olarak da kullanılan mescidlere kadınların gelmesinin engellenmesini yasaklamış, soru sorduklarında cevaplamış,¹¹ onlara işittirmek için yer değiştirmiş, talepleri üzerine ders alacakları belli bir zaman ve yer programlamış, cariyesini güzelce eğiten sonra azat edip onunla evlenen kişiyi iki kat sevapla müjdelemiştir... Böylece cahiliye devri kadın tasavvurunu değiştirmiş,¹² hanım sahabiler de eğitim faaliyetlerine bizzat dâhil olmuşlardır.

İbni Ömer'den (ra) Allah Resûlü'nün şöyle dediği rivayet edilmiştir:

"Allah'ın kadın kullarının mescidlere gelmelerine engel olmayın."¹³

İbni Abbâs'tan şöyle rivayet edilmiştir:

"Resûlullah'ı (sav) şöyle yaparken gördüm: Hutbeden önce namazı kıldı. Daha sonra hutbede sesinin kadınlara ulaşmadığını görünce Bilâl ile birlikte hanımların bulunduğu kısma gitti. Bilâl elbisesinin eteğini açmıştı. Nebi (sav) onlara sadaka vermeleri için öğüt ve emir verdi. Bunun üzerine kadınlar Bilâl'in açtığı elbisesine (takılarını) atmaya başladı."¹⁴

Ummu Hişâm binti Hâris ibni Nu'mân'dan (r.anha) şöyle rivayet edilmiştir:

"Ben Kâf Suresi'ni ancak Allah Resûlü'nün (sav) ağzından ezberledim. O her cuma günü bu sureyle hutbe verirdi."¹⁵

Ebû Saîd El-Hudrî'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Bir kadın Resûlullah'a geldi ve 'Ey Allah'ın Resûlü! Erkekler senin sözlerini alıp gittiler. Şu hâlde biz kadınlar için de kendinden bir gün ayır. Bizler o günde sana gelelim, sen de Allah'ın sana öğrettiği şeylerden bizlere öğretirsin!' dedi.

Resûlullah (sav), 'Filan ve filan günlerde, şu ve şu mekânlarda toplanın.' buyurdu.

Kadınlar (o günlerde ve yerlerde) toplandılar. Resûlullah (sav) onların yanlarına geldi ve Allah'ın kendisine öğrettiği şeylerden kadınlara da öğretti. Sonra onlara, 'İçinizden hiçbir kadın yoktur ki çocuklarından üç tanesini kendisinden önce ahirete yollasın da bunlar cehenneme karşı onun için bir perde olmasın!' dedi.

Bunun üzerine kadınlardan biri, 'Ey Allah'ın Resûlü! İki tanesi de öyle mi?' dedi. -'Ebû Saîd, kadın 'İki tane' sözünü iki defa tekrar etti.' dedi.-

Sonra Resûlullah (sav) üç kere tekrar ederek, 'İki tane de, iki tane de, iki tane de öyledir.' buyurdu."¹⁶

Ebû Mûsâ'dan (ra) rivayet edildiğine göre Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Üç sınıf insan vardır ki, onların sevapları ikişer defa verilir: Kitap ehlinde olup da hem kendi peygamberine hem de Muhammed'e (sav) iman eden kimse, hem Allah'ın hakkını hem de efendisinin hakkını yerine getiren köle, cariyesi bulunan ve bu cariyeyi güzelce terbiye eden, iyice eğitip öğreten, sonra da onu azat edip kendisiyle evlenen kimsedir. İşte bunların iki kat ecri vardır."¹⁷

Allah Resûlü'nün (sav) eşlerinin de eğitim öğretim çalışmalarında önemli bir yeri olmuştur. Onlar Allah Resûlü'nün (sav) en yakın talebeleridir.

"Evlerinizde okunmakta olan Allah'ın ayetlerini ve hikmeti (Nebi'nin açıklaması olan Sünnet'i) hatırlayın. Şüphesiz ki Allah, (lütuf ve ihsan sahibi, en küçük şeylere ilmiyle nüfuz edip haberdar olan) Latîf, (her şeyden haberdar olan) Habîr'dir."¹⁸

Müminlerin Anneleri, ashaba gizli kalan ve ancak kendilerinin bilgi sahibi olabileceği özel konularda ilim mercisi olmuşlardır. Onların bu konumu, başkasının bilemeyeceği bazı hususları öğrenebilme imkânı sağlamıştır.¹⁹ Yine hanım sahabilerden bazılarının bizzat Allah Resûlü'ne (sav) sormaya çekindiği özel konular Annelerimizin aracılık etmesiyle sorulmuştur. Böylece çekinip sorusunu sormayanların kişisel bir engeli kalmamıştır. Onlar ilim ehli kişilerin yetişmesinde de etkili olmuşlardır. Örneğin, tabiinden Amre binti Abdurrahman ibni Sa'd El-Ensâriyye (r.anha) âlime, fakihe, hüccet ve çok ilim sahibi bir

11. bk. Buhari, 130, 228, 304, 307, 314, 751, 1584, 3474

12. Ömer (ra) şöyle der: "Bizler cahiliye döneminde kadınları önemsemedik. Ama İslam gelip de Allah onları söz konusu edince, bu sebeple onların üzerimizde bir haklarının bulunduğunu gördük." (Buhari, 5843)

13. Buhari, 900; Müslim, 442

14. Buhari, 1449; Müslim, 884

15. Müslim, 873; Ebu Davud, 1100

16. Buhari, 7310; Müslim, 2633

17. Buhari, 97; Müslim, 154

18. 33/Ahzâb, 34

19. bk. Buhari, 230, 270, 286, 676, 1139, 5363; Müslim, 253, 349; Tirmizi, 3883

hanımdır. Birçok kişi kendisinden hadis almıştır. O, Âişe Annemizin (r.anha) yanında yetişmiş, ondan hadis rivayet etmiştir. Ayrıca Ummu Seleme Annemizden (r.anha) ve başkalarından da hadis rivayet etmiştir.²⁰

Hanımların eğitim çalışmalarına katılması; Sünnetin yayılması, korunması ve ulaşmasında önemli bir yere sahiptir. Fikir vermesi açısından rivayet sayılarına göz atalım:²¹

Âişe Annemiz (rivayet sayısı 2210), Ummu Seleme Annemiz (rivayet sayısı 378), Meymüne Annemiz (rivayet sayısı 76), Ummu Habibe Annemiz (rivayet sayısı 65), Hafsa Annemiz (rivayet sayısı 60), Zeyneb binti Cahş Annemiz (rivayet sayısı 11), Safiyye Annemiz (rivayet sayısı 10), Cuveyriye Annemiz (rivayet sayısı 7), Sevede Annemiz (rivayet sayısı 5) (r.anhunne).

Yine hanım sahabilerden Esmâ binti Yezîd (rivayet sayısı 81), Esmâ binti Ebû Bekir (rivayet sayısı 58), Ummu Hânî (rivayet sayısı 46), Ummu Atiyye (rivayet sayısı 40), Fatıma binti Kays (rivayet sayısı 34), Ummu Fadl binti Haris (rivayet sayısı 30), Ummu Kays binti Mih-san (rivayet sayısı 24), Fatıma binti Resûlullah (rivayet sayısı 18), Havle binti Hakîm, Sefîne ve Ummu Suleym binti Milhan (rivayet sayıları 14), Subey'a binti Hâris El-Eslemiyye ve Şifâ binti Abdullah (rivayet sayıları 12), Dubâ'a binti Zubeyr ve Busre binti Safvân (rivayet sayıları 11) (r.anhunne).²²

Eğitimde tederrüc/seviye odaklı müfredat ve bireysel farklılıkları gözetmek önemli esaslardandır. İnsanlar düşünme, anlama ve kavrama açısından birbirinden farklı mertebededir.²³ Bir kimse için açık olan, başkasına kapalı gelebilir. Bazı kimselerin hemen anladığı başka kimselerce anlaşılmayabilir veya geç anlaşılabılır. Bazı kimseler öğretilecek şeyi kaldırabilecek altyapıya sahiptir. Aynı şey altyapısı oluşmamış kişilere fitne olabilir, müşkil gelebilir. Seviye farkını gözetmemek eğitimin maksatlarına aykırıdır. Mutlaka bazı kişilerin eğitimin dışına kaymalarına veya eğitim maksatlarının zıddı olabilecek türlü mefsedetlere sebep olur. Allah Resûlü (sav) anlayış konusunda birbirinden farklı kişileri eğitim açısından farklı tutmamış ancak seviyelerine göre muamele etmiştir. Böylece her sınıftan insan onun eğitiminde yer almış, faydalanmıştır.

İnsanlar fehme açılan yollar bakımından da birbirinden farklıdır. Bundan dolayı farklı yollar takip edilmeli, üsluplar çeşitlendirilmeli, tektipleşmiş bir eğitim metodundan uzak durulmalıdır. Eğitimde tektipleşmek o tipe uyum sağlayamayan kişileri eğitimin dışında tutmanın gizli hâlidir. Allah Resûlü (sav) farklı üsluplar takip ederek herkesi eğitim sürecine dâhil etmiştir. Misal vermek, kıyas yapmak, kıssa anlatmak, şekil çizerek veya eşya üzerinden anlatmak, soru cevap metodunu tüm yönleriyle kullanmak, merak duygusunu canlandırmak, söyleyeceklerini maddelemek, önce özet sonra tafsilat vermek gibi...



Bir sonraki sayımızın sayfa aralarında buluşmak duasıyla, selametle kalınız.

Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun...



20. Biyografisi için bk. Siyeru A'lâmi'n Nubelâ, Zehebî, 4/507

21. bk. Cevâmiu's Sire, s. 257; Sahabe ve Hadis Rivayeti, Prof. Dr. Nevzat Aşık, s. 117

22. bk. Cuhûdu'l Mer'e fi Neşri'l Hadis ve Ulûmih, Dr. Afâf Abdülgafûr Humeyd, el-Mer'etu'l Âlime fi Ahdi'n Nubuvve, Dr. Emîre binti Ali Es-Sâidi

23. Ebû Said El-Hudri'nin aktardığına göre Allah Resûlü (sav) minberdeyken, "Bir kulu, Allah, ona dünya güzelliklerinden dilediklerini vermek ile nezdindikileri seçmek hususunda serbest bıraktı. O da Allah nezdinde olanı seçti." der. Bunun üzerine Ebû Bekir (ra) ağlamaya başlar ve "Babalarımız, annelerimiz sana feda olsun." der. Etrafında bulunanlar onun bu hâlini anlamlandıramazlar ve hayret ederler. Ancak sonradan anılar ki bahsedilen kişi Allah Resûlü'nün kendisidir. Ebû Bekir'in (ra) durumu için de, "Ebû Bekir ise bu işi aramızda en iyi bilenimizmiş," diye düşünürler. (bk. Buhari, 3904; Müslim, 2382) Yine Allah Resûlü'nün (sav) Müslimlere benzeyen ağacı sorması, oradakiler bilemezken İbni Ömer'in hurma ağacı olduğunu bilmesi bu hususa verilebilecek örneklerden biridir. (bk. Buhari, 61; Müslim, 2811) Ayrıca bk. Buhari, 4970

NASİHAT

Emre ACAR

TEVBESİYLE MEŞHUR OLANLAR

Günahlarımız ne kadar büyük ne kadar fazla olursa olsun önemli olan; Allah'ın rahmetinden ümit kesmeden O'na sığınmaktır. Günahları, rahmetiyle bağışlayacak olan Allah'tır. Ve O'nun rahmeti, gazabını geçmiştir. Yer ile gök arasını dolduracak kadar günahımız olsa da rahmetiyle onu bağışlayacaktır. Asıl, "Benim günahlarımı denize döksen necis edecek kadar çoktur. Bağışlanmam imkânsız." deyip Allah'a yönelmemek günahtır. Ki aynı zamanda bu, şeytanın tevbe etmememiz için kurduğu bir tuzaktır.



Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Aziz Kardeşim,

Kalbimizi günahlardan arındırmak, kirlenmiş amel defterimizi temizlemek adına, tevbesiyle meşhur olan üç kişinin kıssasını sizinle paylaşacağız. Bu kıssalar üzerine tefekkür ederek, payımıza düşenleri miras olarak almaya çalışacağız. Rabbim bizleri, doğru anlayan, yaşayan ve aktaran kullarından eylesin. Allahumme âmin.

100 Kişiyi Öldüren Adamın Kıssası

"Sizden önceki ümmetlerin birinde doksan dokuz cana kıymış birisi vardı. Yeryüzündeki en bilgili kimseyi soruşturdu; ona bir abidi gösterdiler. Abidin yanına giderek, doksan dokuz cana kıydığını söyleyip tevbe imkânının olup olmadığını sordu.

Abid, 'Hayır.' deyince onu da öldürdü ve öldürdüklerinin sayısını yüze tamamladı. Sonra yine yeryüzündeki en bilgili kimseyi sordu. Ona âlim birisini söylediler. Ona giderek, yüz kişiyi öldürdüğünü ve tevbe imkânının olup olmadığını sordu.

Âlim, 'Evet, tevbe etmene kim engel olabilir? Filan yere git, orada Allah'a ibadet eden kimseler vardır. Sen de onlarla birlikte Allah'a ibadet et. Yurduna da bir daha dönme, zira orası kötülükler yurdudur.' dedi.

Bunun üzerine adam yola çıktı. Yolu yarılacağına ölüm gelip yetişti. Adam hakkında rahmet melekleri ile azap melekleri tartışmaya tutuştular.

Rahmet melekleri, 'Adam tevbe ederek, kalbiyle Allah'a yönelerek geldi.' dediler.

Azap melekleri ise, 'O, hiçbir hayır işlememiştir.' dediler.

Bu esnada yanlarına insan suretinde bir melek geldi. Onu aralarında hakem yaptılar.

O melek, 'Geldiği yere uzaklığıyla, gideceği yere uzaklığını ölçün. Hangisine daha yakınsa o tarafın melekleri götürsün.'

Ölçtüler ve gitmek istediği yere daha yakın buldular. Bunun üzerine onu rahmet melekleri aldı."¹

1. Buhari, 3470

Kıssadan Payımıza Düşen Miraslar

Günahlarımız ne kadar büyük ne kadar fazla olursa olsun, önemli olan; Allah'ın (cc) rahmetinden ümit kesmeden O'na sığınmaktır. Günahları, rahmetiyle başılayacak olan Allah'tır. Ve O'nun rahmeti, gazabını geçmiştir. Yer ile gök arasını dolduracak kadar günahımız olsa da rahmetiyle onu başılayacaktır. Asıl, "Benim günahlarımı denize döksen necis edecek kadar çoktur. Bağışlanmam imkânsız." deyip Allah'a yönelmemek günahıdır. Ki aynı zamanda bu, şeytanın tevbe etmememiz için kurduğu bir tuzaktır.

Tevbenin bir parçası da günaha götüren etkenlerden uzaklaşmaktır. Ortam, arkadaş, dijital materyaller gibi faktörler günaha bulaşmada sebep olabiliyor. Bu durum kişiye göre değişebilir. Günaha sevk eden unsurları tespit edip, onlardan kaçınmalıyız ki tevbemiz makbul olsun ve tekrardan o günaha bulaşmayalım.

Sorularımızı, geçmişini bilmediğimiz, kendini hoca diye tanıtan her -özellikle medyatik- kişilere sormamalıyız. Bu durum bizleri, sonucu hüsrân olan büyük bir uçuruma, günaha götürebilir. Sorularımızı; geçmişini bildiğimiz, emin olduğumuz ve ehil olan kişilere yöneltemeliyiz ki hakka ve Allah'ın rızasına ulaşabilelim.

Ka'b ibni Mâlik'in Kıssası

Ka'b ibni Mâlik'ten (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

" 'Ben Resûlullah'ın (sav) yaptığı gazaların hiçbirinden geri kalmadım. Sadece Tebuk Gazası müstesna! Bir de Bedir Gazası'nda bulunmamıştım; fakat Resûlullah Bedir Gazası'nda bulunmayan hiç kimseyi azarlamadı. Resûlullah ile Müslimler, Bedir'e cihad maksadıyla değil, sadece Kureyş'in Şam'dan gelen kervanına kastetmek için yola çıkmışlardı...

Tebuk Gazası'nda Resûlullah'tan (sav) ayrıldığım zamanki hikâyem şudur: Ben hiçbir zaman bu gazada ondan ayrıldığım zamankinden daha kuvvetli ve daha zengin bulunmamıştım. Vallahi, ondan önce iki yük devesini hiçbir zaman bir araya getirememiştim. Nihayet bu gazada iki yük devesini bir araya getirdim. Resûlullah bu gazayı şiddetli bir sıcakta yaptı. Uzak bir sefere ve çöle gitti. Kalabalık düşman karşısına çıktı ve gazalarının hazırlıklarını yapabilmeleri için yapacakları işleri Müslimlere açıkça bildirdi. Nereye gitmek istediğini onlara haber verdi...

Resûlullah (sav) bu gazaya meyvelerin yetiştiği ve ağaç gölgeleri güzelleştiği zaman gitti. Ben bu gazaya en fazla gönül veren kimselerdendim. Derken Resûlullah ve onunla birlikte Müslimler (savaş için) hazırlandılar. Ben de onlarla birlikte hazırlanayım diye sabahlamaya başladım; fakat hiçbir şey yapmadan dönüyor, kendi kendime 'Ben bunu istediğim zaman yaparım.' diyordum. Bu ihmalkârlık bende devam etti.

Nihayet insanlar hazırlıklarını bitirdiler. Bir sabah Resûlullah (sav) ile Müslimler, sefere çıktılar. Ben seferle ilgili hiçbir şey hazırlamamıştım. Sonra yine sabah vakti çıkıp yine hiçbir şey yapmadan geri döndüm. Bende bu tembellik hâli devam edip gidiyordu. Nihayet Müslimler süratle yol aldılar ve gaza ilerledi, içimden yola koyularak onlara yetişmek geçti. Keşke yapsaydım. Sonra bu bana mukadder olmadı. Resûlullah da çıkıp gittikten sonra insanlar arasına çıktığımda ona uymamış olmak beni üzmeğe başladı...

Ka'b ibni Mâlik (ra) (sözüne devamla) der ki:

'Resûlullah'ın (sav) Tebuk'tan dönerek gelmekte olduğunu duyunca beni üzüntü kapladı. Yalan söylemeyi düşünmeye başladım. Kendi kendime 'Yarın Resûlullah'ın gazabından neyle kurtulurum?' diyordum. Bu hususta ailemdeki her fikir sahibinden yardım istiyordum. Bana Resûlullah'ın yaklaştığı söylenince bu batıl düşünce benden gitti. Anladım ki ondan hiçbir şeyle ebediyen kurtulamam. Ona doğruyu söylemeye niyet ettim.

Resûlullah (sav) bir sabah Medine'ye geldi. O, bir seferden geldiği zaman ilk önce mescide giderdi. Orada iki rekât namaz kıldı. Sonra halkla görüşmek üzere oturdu. O bunu yapınca gazaya gitmeyenler gelerek kendisinden özür dilemeye ve ona yemin etmeye başladılar. Bunlar, seksen küsur kişiydi. Resûlullah da onların açık beyanatını kabul etti. Kendileriyle biatta bulundu ve onlar için istiğfar etti. Gizli taraflarını da Allah'a havale etti. Nihayet ben geldim. Selam verdiğim zaman kızgın bir kimsenin tebessümüyle gülümsedi. Sonra da 'Gel!' dedi.

Ben de yürüyerek geldim ve huzuruna oturdum.

Bana, 'Neden gazadan geri kaldın? Sen Akabe'de sırtına biat almış değil miydin?' dedi.

Ben, 'Ey Allah'ın Resûlü! Vallahi, ben dünya halkından senden başka birinin yanında otursaydım, onun öfkesinden muhakkak bir özürle kurtulacağımı sanırdım. Lisanıma fesahat verilmiş bir kimseyim; fakat ben, vallahi, şuna kanaat ettim ki eğer bugün ben, seni benden hoşnut edecek bir yalan söyleyecek olursam, çok sürmez, muhakkak Allah yalanımı ortaya çıkararak seni hakkımda öfkelenendirir. Eğer huzurunda seni hakkımda öfkelendirecek doğru söz söylersem, herhâlde, bu hususta meydana gelen kusurumu Allah'ın affetmesini umarım. Vallahi, benim seferden geri kalmam hususunda arz edecek hiçbir özrüm yoktur. Vallahi, senden geri kaldığım zamankinden daha kuvvetli ve daha zengin olduğum hiçbir zaman yoktur.' dedim.

Bunun üzerine Resûlullah (sav), 'Kab'a gelince, gerçekten o doğruyu söyledi. Şimdi Allah senin hakkında hükmünü verinceye kadar kalk (git)!' buyurdu.

Ben de kalkıp gittim. Selimeoğulları Kabilesi'nden bazı kimseler de kalkıp peşime takıldılar ve bana, 'Vallahi!

Bazen hatalara karşı tavır alınmalı, tepki verilmelidir. Aksi takdir de o günah/hata toplum içinde normalleşir. Ka'b ibni Mâlik, ilk defa bir savaşa katılmamıştır. Buna rağmen Allah Resûlü ona sert bir tepki vermiştir. Bu tepkiyle Allah Resûlü, sahabilerde "bu hatanın normal bir hata olmadığı ve bundan sakınmaları gerektiği" fehmini oluşturmuştur. Hiçbir sahabe de, 'Ey Allah'ın Resûlü! Ka'b, bu zamana kadar çok fedakârlık yaptı, vefalı davranalım. İlk defa hata yaptı, affedelim.' gibi bir talepte bulunmamış ve hepsi Allah Resûlü'nün Ka'b ibni Mâlik'e verdiği tepkiyi bire bir uygulamıştır.

Senin bundan önce hiçbir günah işlediğini bilmiyoruz. Gerçekten sen, seferden geri kalan diğer kimselerin Resûlullah'a beyan ettikleri özürle özür dilemekten aciz kaldın. Eğer sen de özür beyan etseydin, senin bu günahına, Resûlullah'ın sana istiğfarda bulunması yeterdi.' dediler.'

Ka'b (ra) der ki:

'Vallahi! Onlar, bana serzenişte bulunmaya o kadar devam ettiler ki Resûlullah'a (sav) dönerek kendimi yalanlayasım geldi. Sonra onlara, 'Benimle birlikte bu duruma düşen bir kimse daha oldu mu?' dedim.

Onlar da 'Evet! Seninle birlikte iki adam daha var. Onlar da senin söylediğin gibi söylediler. Onlara da sana söylendiği gibi söylendi.' dediler.

Ben, 'Onlar kimdir?' diye sordum.

Onlar da 'Murare ibni Rabia El-Amiri ile Hilal ibni Ümeyye El-Vakıfı.' diyerek Bedir Gazası'na katılmış bulunan ve kendileri örnek alınacak iki salih kimseyi bana söylediler. Bu anlatılanları duyunca tereddütten vazgeçtim.

Resûlullah (sav), Müslimleri, seferde kendisinden geri kalanlar arasından biz üç kişiyle konuşmaktan nehyetti. Bunun üzerine halk bizden kaçındı. Bize karşı hâlleri değişti. Hatta yeryüzü bile bana yabancılaştı. Artık bu yeryüzü, o bildiğim yeryüzü değildi. Bu hâl üzere elli gece kaldık. İki arkadaşım boyun bükerek ve ağlayarak evlerinde oturdular.

Bana gelince ben kavmin en genci ve en sağlamıydım. Evden çıkıyor, namaza geliyor, çarşılarda dolaşıyordum; fakat benimle hiç kimse konuşmuyordu. Namazdan sonra oturduğu yerdeyken Resûlullah'a gelerek selam

veriyor ve içimden, 'Acaba selamı almak için dudaklarını kıpırdattı mı kıpırdatmadı mı?' diyordum. Sonra ona yakın bir yerde namazımı kıyıyor, ona gizlice bakıyordum. Namazımı kılmaya yöneldiğimde bana bakıyor, ona doğru baktığımda benden yüz çeviriyordu.

Müslimlerin bu cefası üzerimde uzun zaman devam edince gidip Ebu Katade'nin bahçesinin duvarından tırmandım. Ebu Katade amcamdır ve en sevdiğim insanlardan biridir. Ona selam verdim. Vallahi, selamımı almadı.

Ona, 'Ey Ebu Katade! Allah adına söyle! Benim Allah ve Resûl'ünü sevdiğimi bilmez misin?' dedim.

Ebu Katade sustu. Allah adına tekrar söylemesini istedim. Yine sustu. Tekrar istedim.

Bu defa, 'Allah ve Resûl'ü daha iyi bilir!' dedi.

Bunun üzerine gözümünden yaşlar boşandı ve geri dönüp duvardan çıktım.

Bir defasında Medine'nin çarşısında yürürken Medine'de zahire satmaya gelen Şamlılardan bir ikinci, 'Bana Ka'b ibni Mâlik'i kim gösterecek?' diyordu. İnsanlar beni göstererek kendisine işaret etmeye başladılar. Nihayet yanıma gelip Gassan Hükümdarından bir mektup uzattı. Mektubu okudum. Gördüm ki içinde şunlar vardı: '... Bundan sonra, seninkinin (Resûlullah (sav)) sana cefa ettiğini duyduk. Allah seni ne aşağılanacağın bir diyarda yaratmıştır ne de hakkın zayi olacağı yerde var etmiştir. Hemen bize katıl ki sana yardımda bulunalım.' '

'Mektubu okuduğum zaman, 'Bu da belanın bir çeşidi!' deyip tandıra yönelerek mektubu orada yaktım.'

Nihayet elli gecenin kırkı geçip vahiy gecikmişti. Derken Resûlullah'ın (sav) elçisi bana gelip, 'Resûlullah, sana hanımından uzaklaşmanı emrediyor!' dedi.

Ona, 'Onu boşayayım mı, yoksa ne yapayım?' dedim.

O da 'Hayır! Sadece ondan uzaklaş, ona asla yaklaşma!' dedi.

Resûlullah (sav) benim durumumdaki diğer iki arkadaşım da bunun gibi haber göndermiş.

Bunun üzerine hanımına, 'Ailenin yanına dön, Allah bu işte bir hüküm verinceye kadar onların yanında kal!' dedim.

Derken Hilal ibni Ümeyye'nin hanımı Resûlullah'a gelip ona, 'Ey Allah'ın Resûlü! Gerçekten Hilal ibni Ümeyye ihtiyar bir kimsedir. Gücü ve kuvveti gitmiştir. Hizmetçisi de yoktur. Ona hizmet etmemi çirkin görür müsün?' dedi.

Resûlullah (sav), 'Hayır. Fakat sana asla yaklaşmasın!' buyurdu.

Kadın, 'Vallahi, onda hiçbir hareket yok. Vallahi, bu iş başına geldiğinden bugüne kadar hiç durmadan ağlamaktadır.' dedi.

Bunun üzerine ailemden biri, 'Sen de Resûlullah'tan hanımın hakkında izin istesene! Bak, Resûlullah (sav), Hilal ibni Ümeyye'nin hanımına Hilal'e hizmet etmesi için ona izin verdi.' dedi.

Ben, 'Onun hakkında Resûlullah'tan izin isteyemem. Ben genç bir adamım. Onun hakkında Resûlullah'tan izin istediğim zaman bana ne söyleyeceğini bilemem!' dedim.'

Ka'b (ra) der ki:

'Bu şekilde on gece daha durdum. Bu suretle bizimle konuşmak yasak edildiği zamandan itibaren elli gecemiz tamamlandı. Sonra ellinci gecenin sabahında sabah namazını evlerimizden birinin üzerinde kıldım. Yüce Allah'ın hakkımızda beyan buyurduğu hâl üzere otururken beni bir sıkıntı bastı. Yer bütün genişliğine rağmen dar geldi. Sel Dağı üzerine çıkmış bağırarak bir kimsenin sesini işittim. Var sesiyle 'Ey Ka'b ibni Malik! Müjde!' diyordu.

Hemen secdeye kapandım. Anladım ki darlık gidip genişlik gelmiştir. Derken Resûlullah (sav) sabah namazını kıldıktan sonra, Allah'ın bizim tevhemizi kabul ettiğini halka bildirdi. Bunun üzerine halk bizi müjdelemeye yürüdü, iki arkadaşına müjdeciler gitti. Bir adam -Zübeyr ibni Avvam- da bana gelmek üzere atını mahmuzladı. Eslem kabilesinden biri, -Hamza ibni Amr- koşarak bana doğru geldi. Dağa çıktı. Ses attan daha hızlı idi. Sesini işittiğim kimse bana müjdeyle gelince hemen iki elbisemi çıkararak müjdesinden dolayı ona giydirdim. Vallahi, o gün bundan başka elbise yoktu. Amcam Ebu Kata-de'den emaneten iki elbise alarak onları giydim. Hemen Resûlullah'ı (sav) görmek isteyerek yola düştüm. Halk grup grup karşıma çıkıyor, tevbeden dolayı beni tebrik ediyor, sonra da 'Allah'ın, tevbeni kabul buyurması sana mübarek olsun!' diyorlardı.

Nihayet mescide girdim. Bir de baktım ki Resûlullah mescidde oturuyor. Etrafında da insanlar var. Derken Talha ibni Ubeydullah kalkıp hızlıca yanıma geldi. Benimle musafaha etti ve beni tebrik etti. Vallahi, Muhacirlerden ondan başka hiç kimse ayağa kalkmadı.'

Ravi der ki: 'Ka'b, Talha'nın bu yaptığını hiç unutmamıştır.'

Ka'b (ra) der ki: 'Resûlullah (sav) selam verdiğim zaman yüzü sevinçten parlıyordu ve 'Annen seni doğurduğundan beri geçen en hayırlı gün, sana müjdelers olsun!' buyurdu.

Ben, 'Ey Allah'ın Resûlü! Bu müjde, senin tarafından mı yoksa Allah tarafından mı?' dedim.

Resûlullah, 'Hayır! Bilakis Allah tarafından!' buyurdu.

Resûlullah sevindiği zaman yüzü nurlanır, sanki yüzü bir ay parçası gibi olurdu. Biz bunu bilirdik.

Onun huzuruna oturdum zaman, 'Ey Allah'ın Resûlü! Benim tevhem bir kısmı da Allah ve Resûl'ü için sadaka olmak üzere malımdan vermektir.' dedim.

Resûlullah, 'Malının bir kısmını tut! Bu senin için daha hayırlıdır.' buyurdu.

Ben, 'Ben, Hayber'den aldığım hissemi tutuyorum.' deyip sonra da 'Ey Allah'ın Resûlü! Doğrusu Allah beni doğruluk sayesinde kurtardı. Benim tevhem bir kısmı da yaşadığım müddetçe doğrudan başka bir söz söylememektir.' dedim.

Vallahi, bunu, Resûlullah'a (sav) söylediğimden bugüne kadar Müslimlerden her birine doğru söz söyleme hususunda, Allah'ın, bana olan ihsanından daha güzel ihsanda bulunduğunu bilmiyorum. Vallahi, bunu Resûlullah'a söylediğimden bugüne kadar kasten hiçbir yalan yapmadım. Geriye kalan ömrüm hususunda da Allah'ın beni muhafaza buyurmasını dilerim.'

Ka'b (ra) der ki: 'Bunun üzerine Yüce Allah, 'Andolsun ki Allah, Peygamber'i ve içlerinde bir grubun kalbi kaymak üzereyken, zorluk saatinde Nebi'ye uyan Ensar ve Muhacir'i tevbeye muvaffak kıldı. Sonra da onların tevbelerini kabul etti. Şüphesiz ki O, onlara karşı (şefkatli olan) Raûf, (merhametli olan) Rahîm'dir. (Savaşta) geri bırakılan üç kişiyi de (bağışladı). Öyle ki; yeryüzü tüm genişliğine rağmen onlara dar gelmiş, nefisleri de onlara dar gelmiş/vicdan azabından kıvranıyorlardı. Allah'tan başka sığınılacak/melce olmadığını anlamışlardı. Sonra (Allah), tevbe etsinler diye onları tevbeye muvaffak kıldı. Şüphesiz ki Allah, (tevbeye muvaffak kılan ve tevbeleri çokça kabul eden) Et-Tevvâb, (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm'dir.'² ayetlerini indirdi.'

Ka'b (ra) der ki:

'Biz üç kişi, Resûlullah'ın (sav), yemin ettikleri zaman yeminlerini kabul ederek kendileriyle biat yaptığı ve haklarında istigfarda bulunduğu kimselerin işinden geri bırakılmıştık. Resûlullah bizim isimizi Allah hükmünü verinceye kadar ertelemişti. İşte bu sebeple Yüce Allah, '(Savaşta) geri bırakılan üç kişiyi de (bağışladı)...' buyurmuştur. Bizim, Allah'ın zikrettiği, geri kalmamız (meselesi), gazadan geri kalmamız değildir. Bu ancak Allah'ın (cc), bizi ve tevhemizi, Resûlullah'a yemin ve özür bildirip de özürleri kabul olunanların tevbelерinden geri bırakmasıdır.'³

2. 9/Tevbe, 117-118

3. Buhari, 4418; Müslim, 2769

Kıssadan Payımıza Düşen Miraslar

Kıymetli Kardeşim,

Kıssada -senin de dikkatini çektiği gibi- Ka'b ibni Mâlik'i tevbe etmeye muvaffak kılan, tepki almayı göze alarak Allah Resûlü'ne (sav) doğruyu söylemesidir. Doğruluk, insanı iyiliğe; yalan ise kötülüğe götürür. Kişi günahını/hatasını kabullenmelidir ki Allah'a yönelip tevbe edebilsin. Aksi hâlde günahını kılıfla örten, başkasının üzerine atan kimsenin tevbe etmesi zordur.

Bazen hatalara karşı tavır alınmalı, tepki verilmelidir. Aksi takdirde o günah/hata toplum içinde normalleşir. Ka'b ibni Mâlik, ilk defa bir savaşa katılmamıştır. Buna rağmen Allah Resûlü (sav) ona sert bir tepki vermiştir. Bu tepkiyle Allah Resûlü, sahabilerde "hatanın normal bir hata olmadığı ve bundan sakınmaları gerektiği" fehmini oluşturmuştur. Hiçbir sahabe de, "Ey Allah'ın Resûlü! Ka'b, bu zamana kadar çok fedakârlık yaptı. Vefalı davranalım. İlk defa hata yaptı, affedelim." gibi bir talepte bulunmamış ve hepsi Allah Resûlü'nün, Ka'b ibni Mâlik'e verdiği tepkiyi bire bir uygulamıştır.

Ka'b ibni Mâlik'i gazveden geri bırakan; bahçesi, meyveleri, havanın sıcaklığı ve yolun uzunluğudur. Gerçek şudur ki; her birimizin, ayaklarımıza pranga olacak, kulluktan ve mücadeleden uzaklaştıracak şöret, unvan, makam, kadın, para, mal... gibi zaafırları olabilir. Mühim olan, bu zaafırların tespit edilip tedavi edilmesidir. Ki açığa çıktığı ânda kendimizi koruyabilelim. Aksi hâlde kulluğumuza ve mücadeleye zarar verecek hatalar yaparız.

Zina Eden Kadının Kıssası

"Zinadan gebe kalan Cuheyne Kabilesi'ne mensup bir kadın, Allah Resûlü'ne (sav) geldi: 'Ey Allah'ın Resûlü! Had cezası gerektiren bir iş yaptım. Bana had cezasını uygula.' dedi.

Resûlullah (sav), kadının velisini çağırdı ve ona, 'Buna iyi bak, çocuğunu doğurduğu zaman da bana getir.' dedi.

Velisi denileni yaptı. (Nihayet kadın doğurup da huzura getirilince) Resûlullah (sav) emretti ve kadının elbisesi (açılmasın diye) üzerine sıkıca bağlandı. Sonra kadın, Peygamber'in emriyle recmedildi. Daha sonra Peygamber (sav), kadının cenaze namazını kıldırıldı.

Ömer (ra), 'Ey Allah'ın Resûlü! Zina ettiği hâlde bu kadının cenaze namazını mı kıldın?' dedi.

Allah Resûlü (sav) şöyle cevap verdi: 'Bu kadın öyle bir tevbe etmiştir ki, tevbesi Medine'deki yetmiş kişi arasında taksim edilseydi hepsine yeterdi. Sen onun yaptığı gibi, Allah için canını feda etmekten daha üstün bir amel biliyor musun?' "4

Kıssadan Payımıza Düşen Miraslar

Günahın tevbesi bazen sözlü, bazen de o günahın haddini yerine getirerek olur. Zina edenin recmedilmesi, hırsızın elinin kesilmesi, içki içenin dövülmesi gibi. Samimi bir şekilde tevbenin gerekleri yerine getirildiği zaman günahlar, amel defterinden silinir. O kadar ki, yetmiş kişiye yetecek kadar Allah katında değer görür.

İslam hukukunda evli kişilerin zina cezası, recmdir. Bu, toplumun faydasına olan bir cezadır. İçinde yaşadığımız topraklarda İslam'ın ceza hukuku uygulanmadığı için kötülükler artmaktadır. Bu da toplumda aile kavramını, ahlak ilkelerini, dinî değerleri yok ediyor. Sosyal medyadaki haberler, tüylerimizi ürpertmektedir. Hâliyle emniyetin yerine korku, vefanın yerine hainlik, izzetin yerine zillet geçmektedir. Bundan Rabbimize sığınırız.

Sonuç olarak, Rabbimizin (cc) koyduğu bütün yasalarda bizler için hayat vardır. Tabi olan kurtulur, yüz çeviren helak olur.

Rabbim bizleri; tevbeye muvaffak olan, bağışlanmış kullarından kılsın. Şeytanların, insanların, nefsimizin şerrinden korusun. Allahumme âmin.

Davamızın sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdetmektir.

Bir sonraki yazımızda görüşmek üzere...



KIRK HADİS ŞERHİ

Ömer AKDUMAN

HASAN İBNİ ALÎ

Allah Resûlü'nün (sav) torunu ve reyhanesi Ebû Muhammed Hasan ibni Alî ibni Ebî Tâlib şöyle dedi:

“Allah Resûlü'nden (sav) şunu ezberledim: ‘Seni şüpheye düşüren şeyi bırak, şüpheye düşürmeyen şeye yönel.’ ”¹

Allah'ın adıyla,

Allah Resûlü'nün (sav) ümmete mirası olan hadislerini ele almaya devam ediyoruz. Bu yazımızda, 11. Hadis münasebe-tiyle hadisin ravisi olan Hasan'ın (ra) hayatını inceleyeceğiz. Zira Hasan (ra) Ehl-i Beyt'tendir ve Ehl-i Beyt'e karşı ümmet olarak üzerimize düşen sorumlulukları yerine getirebil-memiz, onları bilip tanımamızla mümkündür. Yazımızın bu amaca hizmet etmesi umudu ve duasıyla başlayalım.

Hasan ibni Alî ibni Ebî Tâlib ibni Abdulmuttalib; Allah Resûlü'nün (sav) torunu, reyhanesi ve gözünün aydınlığıdır. Hasan (ra); Allah Resûlü'nün (sav) amcasının oğlu, damadı ve dava arkadaşı Alî'nin (ra) büyük oğludur. Bundan daha önemlisi Hasan'ın annesi, Allah Resûlü'nün biricik kızı, cennet hanımlarının efendisi Fâtımatu'z Zehrâ'dır (r.anha). Hasan (ra) H 3. yılın Şâban (bazı siyercilere göre Ramazan) ayında Medine'de dünyaya gelmiştir.²

“Hasan doğduğu vakit Allah Resûlü (sav) gelmiş, ‘Çocu-ğumu bana gösterin, adını ne koydunuz?’ buyurmuştur.

Alî (ra), ‘Harb.’ deyince, ‘Aksine onun ismi Hasan olacaktır.’ buyurmuş³ ve kulağına namaz ezanı gibi ezan okumuştur.”⁴

Enes ibni Mâlik'in (ra) ifadesiyle, Allah Resûlü'ne (sav) ondan daha fazla benzeyen kimse olmamıştır.⁵ Bir defasında Ebû Bekir (ra) ikinci namazını kılıp mescidden ayrıldığı esnada dışarıda Hasan'ın çocuklarla oynadığını görmüş, onu omuz-larına almış, “Babam sana feda olsun, sen Allah Resûlü'ne (sav) benziyorsun, Alî'ye değil.” diyerek latife yapmış, Alî de bunu duyunca gülmüştür.⁶ Hasan'ı çok seven dedesi -ki o, dedelerin en hayırlısıdır- Allah Resûlü (sav), “Allah'ım, ben Hasan'ı seviyorum. Sen de onu sev ve onu sevenleri de sev.” buyurmuştur.⁷

Tarihî hakikatler objektif okunduğunda Rafizîlerin ümmete verdikleri zararın, kurdun daldığı sürüye verdiği zarardan daha fazla olduğu anlaşılabacaktır.



1. Ahmed, 1723
2. bk. Siyeru A'lâmi'n Nubelâ, 3/246
3. bk. Ahmed, 953
4. Siyeru A'lâmi'n Nubelâ, 3/248
5. bk. Buhari, 3752
6. bk. Buhari, 3542
7. bk. Buhari, 2122; Müslim, 2421

Allah Resûlü'nün (sav) gözdesi, gönül sevinci kıymetli torunu Hasan, dedesinin vefatında yedi yaşındaydı. Yaşı küçüktü, ama muallimlerin efendisinden (sav) hayatının temel eğitimini ve terbiyesini almıştı. Hayatının, dedesinden sonraki döneminde Hasan (ra), dedesinin yolundan ayrılmamış, onun sünnetini daimî olarak yaşamış ve yaşatmıştır. Bir defasında kendisine, "Allah Resûlü'nden ne hatırlıyorsun, bize anlat." denildiğinde başından geçen şu olayı anlatmıştır:

"Ben zekât hurmalarından almıştım. Ağzıma alıp yemeye başladığımda Allah Resûlü hurmayı ağızımdan aldı. Sonra onu hurmaların içerisine bıraktı. 'Ey Allah'ın Resûlü, bu küçük çocuktan hurmayı almayabilirsin.' diyenler oldu.

O da şöyle buyurdu: 'Biz Muhammed ailesine sadaka malları helal değildir.'"^{8 9}

Birçok evlilik yapan Hasan'ın (ra), İbnu'l Cevzi'nin Sıfatu's Safve kitabında aktardığına göre on beş erkek, sekiz de kız çocuğu vardı.¹⁰ Hayatını H 49 yılında noktalayıp Rabbine kavuştu.

Allah Resûlü'nün (sav) Hasan (ra) ile ilişkisi

Hasan'ı (ra) yakından tanıyabilmemiz, Allah Resûlü'nün (sav) kendisi ve kardeşi Huseyn ile ilişkilerini öğrenebilmemiz ve bir manada da Allah Resûlü'nden çocuk eğitimine dair bazı önemli incelikler alabilmemiz için bu konuya ilişkin varid olan bazı rivayetleri zikrederim:

Hasan El-Basrî'den (rh) şöyle rivayet edilmiştir:

"Ben Ebû Bekre'nin şöyle dediğini işittim: 'Allah Resûlü'nü (sav) minberde gördüm. Hasan ibni Alî onun yanındaydı. Nebi (sav) bir insanlara bakıyor, bir Hasan'a bakıyor ve şöyle diyordu: 'Benim bu oğlum efendidir. Allah onun sayesinde iki büyük grubun arasını bulacaktır.'"¹¹

Ebû Bureyde'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Allah Resûlü (sav) bize hutbe verirken Hasan ve Hüseyin üzerlerinde kırmızı bir gömlekle düşe kalka geldiler. Allah Resûlü (sav) minberden indi, onları kucağına aldı ve minbere çıkıp önüne oturttu ve şöyle buyurdu: 'Yüce Allah ne doğru söylemiştir: 'Mallarınız ve evlatlarınız ancak birer fitnedir.'¹² Şu iki çocuğa baktım paytak paytak yürüyorlar; dayanamadım, konuşmamı keserek onları buraya yanıma çıkardım.'"¹³

Hasan ibni Alî'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Allah Resûlü (sav) bana vitir namazında -İbni Cevvâs'ın dediğine göre vitir namazının kunutunda- şöyle söylememi öğretti: 'Allah'ım hidayete erdirdiklerinin arasında beni de hidayete erıştır. Afiyete erıştirdiklerinin arasında bana da afiyet ver. Gözettiklerinin arasında beni de kol-

layıp gözetle. Verdiğin şeylerde benim için bereketler kıl, hakkında hükmettiğin şeyin şerrinden beni koru, şüphesiz sen hükmedersin, senin takdirine karşı gelinmez. Senin işini üzerine aldığın kimse asla alçalamaz. Senin düşman olduğun kimse de asla şeref bulamaz. Rabbimiz, senin hayrın pek çoktur ve sen layık olmayan şeylerden münezzehsin.'"¹⁴

Ebû Hureyre'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Yatsı namazında Allah Resûlü ile beraberdik. Secde ettiği zaman Hasan ve Huseyn sırtına binerdi. Başını kaldırdığı zaman onları da nazik bir şekilde kaldırırdı. Tekrar secde ettiği zaman aynı durum yaşanırdu."¹⁵

Alî'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Bir gün Allah Resûlü bizi ziyaret etti ve yanımızda geceledi. Hasan ve Huseyn uyudular. Hasan su istedi. Allah Resûlü kalkıp su tulumuna yöneldi. Sonra Hasan'a suyu verdi. Huseyn içmek için elini uzatınca onu engelledi ve Hasan'a verdi.

Fatıma, 'Sanki sana en sevimli olan Hasan'dır.' dedi.

Allah Resûlü (sav), 'Hayır, fakat önce Hasan suyu istedi.' buyurdu."¹⁶

Hasan'ın (ra) Fazileti

Ehl-i Beyt'in bu kıymetli ferdinin birçok fazileti ve onu diğer insanlardan farklı kılan birçok özelliği vardır. Bu özellikleri şöyle zikredebiliriz:

1. O, cennet gençlerinin efendisi olacaktır.¹⁷

2. Ehl-i Beyt'tendir.¹⁸

Allah Resûlü (sav) onu çok sevmiş, sevmeye teşvik etmiştir:

"Allah Resûlü (sav), 'Allah'ım, ben Hasan'ı seviyorum. Sen de onu sev ve onu sevenleri de sev.' buyurmuştur."¹⁹

3. Sıra dışı denilecek düzeyde cömert bir insandır.

İhtiyaç sahiplerine tereddütsüz, mallarından bir şeyler ikram ederdi. Tıpkı dedesi (sav) gibi. Yanında ellerini Allah'a açmış, Rabbinden kendisini on bin dirhemle rızıklandırması için dua eden bir kimsenin sözlerini işitince evine gitmiş, adama istediği miktarda para göndermiştir.²⁰

"Hasan (ra) siyahi bir kölenin, elindeki ekmekten bir lokma yiyip ardından orada bulunan bir köpeğe de bir lokma verdiğini görmüş, 'Niçin böyle yapıyorsun?' diye sormuş ve çocuktan çok ilginç ve güzel bir cevap almıştır:

'Yanında bir şeyler yiyip bu köpeğe vermemekten haya ettim.'

8. Siyeru A'lâmi'n Nubelâ, 3/246

9. Rivayetin aslı Buhari, 1491; Müslim, 1069 No.lu hadislerde geçmektedir.

10. bk. Sıfatu's Safve, İbnu'l Cevzi, 1/759

11. Buhari, 2704

12. bk. 64/Teğabûn, 15

13. Tirmizi, 3774

14. Ebu Davud, 1425; Tirmizi, 464

15. Siyeru A'lâmi'n Nubelâ, 3/256

16. age. 3/258

17. bk. Tirmizi, 3768

18. bk. Müslim, 2424; Tirmizi 3788

19. Buhari, 2122; Müslim, 2421

20. bk. Siyeru A'lâmi'n Nubelâ, 3/260

Bu ilginç ve bir o kadar güzel cevap karşısında şaşırın Hasan (ra), ‘Bekle, geliyorum.’ diyerek oradan ayrılmış, çocuğun efendisine giderek çocuk ile çocuğun bulunduğu bostanı satın almış ve tekrar çocuğa gelerek, ‘Seni özgür bırakıyorum, bu bahçeyi de sana hediye ediyorum.’ demiştir.

Çocuk da, ‘Efendim, ohâlde ben de bahçeyi, beni kendisinin rızasını kazanmak adına azat ettiğin Allah rızası için sadaka olarak veriyorum.’ cevabıyla mutluluk ve sevinç içerisinde mukabelede bulunmuştur.”²¹

4. Allah’ı (cc) bolca zikrederdi.

Sabah namazını kıldığı vakit oturur, Güneş yükselinceye kadar Allah’ı (cc) zikrederdi.²²

5. Son derece güzel konuşan iyi bir hatipti.

“Rivayet edildiğine göre babası Alî (ra) ona çok değer verirdi. Bir gün oğluna, ‘Hutbe versen, ben de dinlesem.’ dedi.²³

‘Seni gördüğüm hâlde hutbe vermekten haya ederim.’ diye cevapladı Hasan.

Alî (ra), oğlunun kendisini görmeyeceği bir yere oturdu. Hasan (ra) hutbe vermeye başladı. Oldukça anlaşılır ve güzel bir hutbe verdi. Hutbesini bitirdiği esnada Alî (ra) şu ayeti okuyordu:

‘Onlar birbirlerinden (türeyip) gelmiş bir zürriyettir. Allah (işiten ve dualara icabet eden) Semi’, (her şeyi bilen) Alîm’dir.’²⁴ ”²⁵

Hasan’ın (ra) Hilafeti

Allah Resûlü’nün (sav) açık ifadesiyle, Raşid Hilafet otuz yıl sürecek ve ondan sonra mülk ve saltanat dönemi başlayacaktır.²⁶ Babası Alî’nin (ra) dört küsur yıllık hilafetinin ardından şehit edilmesiyle beraber Hasan (ra) hilafete seçilmiş ve yaklaşık kırk bin insan kendisine beyat etmiştir.²⁷ H 41 yılının Rebîu’l Evvel ayında hilafeti Muâviye’ye (ra) devredene kadar²⁸ yedi ay halifelik makamında kalmıştır. Böylece dört Raşid Halife’nin ardından Hasan’ın (ra) yedi aylık hilafeti Allah Resûlü’nün (sav) bahsettiği otuz yılı tamamlamıştır. Bu da Hasan’ın (ra) Beşinci Raşid Halife olduğu yönündeki görüşü destekler.

Hasan (ra) hakkı olmasına rağmen sırf müminlerin kanı dökülmesin diye hilafetten çekilmiştir. Nitekim onun hilafeti sürecinde tek bir Müslim’in kanının haksız yere akıtılmadığı rivayet edilir. Hasan (ra), Allah Resûlü’nün (sav) daha evvelden haber verdiği gibi iki Müslim taife arasında -hilafetten çekilmek suretiyle- bir birlik oluştur-

muştur.²⁹ Ümmetin birliği için mücadele edip hakkından vazgeçen İmam, bizzat kendi şiası olduğunu söyleyen insanlar tarafından eziyete maruz kalmıştır. Hilafetten çekildiği süreçte bazı haddini bilmez zevatin iftira, hakaret ve sövgülerine muhatap olan İmam, teenni ile yaklaşıp kendilerine durumu izah etmeye gayret etmiştir.

Hilafeti Muâviye’ye devretme süreci ise sahih kaynaklarda şöyle anlatılır:

Hasan El-Basrî’den (rh) şöyle rivayet edilmiştir:

“Allah’a yemin olsun ki Hasan ibni Alî, dağlar kadar birlikleriyle Muâviye’nin karşısına çıktı. Amr ibni Âs, Muâviye’ye, ‘Ben öyle birlikler görüyorum ki kendi gibi büyük birlikleri öldürmeden geriye dönmeyiz.’ dedi.

Bunun üzerine Muâviye -ki Amr’dan daha iyi biriydi-, ‘Ey Amr! Bunlar onları veya onlar bunları öldürürse ben insanların işlerini kiminle yürüteceğim, kadınlarını ve tarlalarını ne yapacağım?’ dedi.

Sonra Hasan’a (ra), Kureys’ten bulunan Abdüşşemsoğullarından iki kişi -Abdurrahman ibni Semure ile Abdullah ibni Âmir ibni Kureyz’i- gönderdi. Onlara dedi ki: ‘Şu adama gidin ve benim şu teklifimi iletin.’

Onlar Hasan’a (ra) gidip yanına girerek onunla konuştular ve Muâviye’nin teklifini ilettiler.

Hasan ibni Alî onlara, ‘Biz Abdulmuttalib’in çocuklarıyız. Biz böyle çok mal elde etmişizdir. Bu ümmet birbirinin çok kanını döktü.’ dedi.

Muâviye’nin elçileri, ‘O, sana şunları teklif ediyor ve senden şunu yapmanı istiyor.’ dediler.

Hasan ibni Alî, ‘Şu konuda kim bana garanti verir?’ dedi.

Onlar, ‘Biz garanti veriyoruz.’ dediler. Onlardan her ne istediye hepsine garanti verdiler.

Bunun üzerine Hasan ibni Alî, Muaviye ile anlaşmaya vardı.

(Hasan El-Basrî şöyle dedi:) Ben Ebu Bekre’nin şöyle dediğini işitmişim: ‘Allah Resûlü’nü (sav) minberde gördüm. Hasan ibni Alî onun yanındaydı. Nebi (sav) bir insanlara bakıyor, bir Hasan’a bakıyor ve şöyle diyordu: ‘Benim bu oğlum efendidir. Allah onun sayesinde iki büyük grubun arasını bulacaktır.’ ”³⁰

Hasan’ı (ra) Muâviye (ra) ile sulhe götüren sürecin en önemli faktörlerinden biri de onun şiası olduğunu söyleyen bu sadakatsiz insanların ihaneti, yalnız bırakmalarıydı. Bu beyatte var olan sadakatsizliği (veya şartlı bazı beklentilerle yapılan beyati) fark etmiş olacak ki İmam Hasan (ra) biat esnasında şunu şart koşturmuştu: “İşitecek ve itaat edeceksiniz. Barış yaptıklarımla siz de barışacak, savaştıklarımla savaşıacaksınız.” Bu sözleri üzerine -Ehl-i Beyt’i defalarca yolda bırakan- Irak ehli kuşkulandılar ve “Bu adama ne oluyor?” dediler. Kısa

21. El-Bidâye ve’n Nihâye, 8/39

22. bk. Tirmizi, 586

23. bk. El-Bidâye ve’n Nihâye, 8/38

24. 3/Âl-i İmrân, 34

25. El-Bidâye ve’n Nihâye, 8/38

26. “Benim ümmetimde hilafet otuz yıl olacaktır. Bundan sonra da mülk ve saltanat devri başlayacaktır.” (Ahmed, 21927; Tirmizi 2226). Şuayb El-Arnaut hadisin hasen olduğunu söylemiştir.

27. bk. El-İstîâb, İbni Abdilberr, 1/385

28. bk. El-Bidâye ve’n Nihâye, 11/139

29. “Benim bu oğlum seyyiddir. Allah’ın onun vesilesiyle iki mümin taifenin arasını düzeltmesini umuyorum.” (Ebu Davud, 4662)

30. Buhari, 2704

bir süre sonra halifeyi eleştirip ona muhalefet etmeye başladılar ve onu kızdırdılar. Hasan'ın da (ra) onlara buğzu ve nefreti arttı. Ayrılıklar ve ihtilafları görünce de Muâviye'ye sulh yapmak üzere yazı gönderdi... ve bundan sonra sulh yaptılar.³¹

“İkinci imamımız Hasan-ı Muctebâ'dır.” diyen bugünün Şia'sı (ki hakikatte onlar Alî'yi, Hasan'ı, Huseyn'i, Zeyn El-Âbidîn'i (r.anhum) yarı yolda bırakan Rafizîlerdir) o gün İmam'ı yalnız bıraktılar. Bugün; masumdur, imamdır, diyerek onun üzerinden bir imamet kültürü oluşturup kendi Farisî geleneklerini ve kendilerine has kadim cahiliyelerini İslam'da yaşatmak isteyen Rafizîlere sorsanız, Ehl-i Beyt'i en çok onlar sevdiler, en çok onlar sahiplendiler. Ama gelin görün ki işin hakikati öyle değildir. Tarihî hakikatler objektif okunduğunda onların ümmete verdikleri zararın, kurdun daldığı sürüye verdiği zarardan daha fazla olduğu anlaşılabacaktır.

Hasan'ın (ra) şiasının/taraftarlarının kendisine verdikleri zarara dair doğrudan Şiilere ait olan bir kaynaktaki nakli okuyalım:

Şii tarihçi Ya'kûbî şöyle anlatır:

“Babasının öldürülmesinden bir müddet sonra Hasan, on iki bin askerle Muâviye ile savaşmak amacıyla yola çıkar. Muâviye sulh için Muğîre ibni Şu'be, Abdullah ibni Şu'be ve iki kişiyi daha Hasan'a (ra) gönderir. Hasan Medâin'de çadırında konakladığı esnada yanına girerler. Çıktıkları zaman insanların da işiteceği şekilde şöyle konuşmaya başlarlar:

‘Allah, Allah Resûl’ünün torunu vesilesiyle kanların akmasına mâni olmuş ve onunla fitne ateşini söndürmüştür. Hasan (ra) barışa razı olmuştur.’

Askerler bundan rahatsız olur ve onların söylediklerinin doğruluğunda tereddüt dahi etmezler. Hızlıca Hasan'a (ra) gelirler. Çadırını ve içindeki her şeyi zorla alırlar. Yola çıktığı esnada Cırah adında bir adam ona pusu kurar ve baldırından yarar.”³²

Hasan'ın (ra) Ölümü

Hasan'ın (ra) ölüm tarihiyle ilgili farklı rivayetler söz konusudur. H 49 yılında vefat ettiğini belirtenler olduğu gibi, H 50 veya 51. yılda vefat ettiği de söylenmiştir. Nasıl öldüğüyle ilgili söylenenler meşhur olan rivayete göre hanımı Ca'd binti Eş'as tarafından Muâviye'den gelen talep üzerine zehirlendiği şeklindedir. Rivayete göre Muâviye (ra) kendisine belli bir ücret göndererek bu ücret karşılığında Hasan'ı (ra) zehirletmiştir. Bir diğer rivayet Yezîd ibni Muâviye'nin, Hasan'ı (ra) zehirlemesi karşılığında kendisiyle evlenmeyi teklif ettiği yönündedir.³³

Bu rivayetlere ilişkin Ehl-i Sünnet âlimlerinin değerlendirmelerine bakalım:

İbni Kesîr, Yezîd ibni Muâviye tarafından zehirlendiğine ilişkin rivayeti zikrettikten sonra şunu söyler: “Bana göre (Yezîd'in öldürttüğüne dair) bu rivayet sahih değildir.

Muâviye tarafından zehirlendiği rivayeti ise sahih olmaya daha layıktır.”³⁴

İbni Abdilberr şöyle der:

“Katâde ve Ebû Bekr ibni Hafs dediler ki:

‘Hasan, hanımı Ca'd binti Eş'as tarafından zehirlendi. Bazıları dediler ki: ‘Bu, Muâviye'nin kurduğu tuzak ile olmuştur ve kadına bunun karşılığında bir ücret verilmiştir. Derim ki: ‘Bu sahih değildir. Kim buna şahitlik etmiştir?’ ’ ’ ’³⁵

İbni Haldûn der ki: “Muâviye'nin, Hasan'a (ra) hanımıyla beraber komplo kurup zehirlettiğine dair rivayetler Şia'nın hadislerindendir. Muâviye böyle bir şey yapmamıştır.”³⁶

Meşhur ve sahih olan rivayetlerde Hasan (ra) zehirlendiği zaman kendisine kim tarafından zehirlendiği sorulduğunda bunu söylememiştir.³⁷

Burada özellikle iki noktayı hatırlamak zorundayız:

Evvla Emevîlerin Ehl-i Beyt'e ve daha genel manada ümmete karşı zulüm içerikli icraatlarının olduğu tereddütsüzdür. En basiti; liyakat sistemi değil, veliaht sistemiyle ümmete yönetici tayin etmek, ümmeti çağlar boyu etkileyip derinden sarsan “zararlı ve yanlış” bir uygulamadır. Yalnız, Emevîlerin hataları, suçları ve zulümleri; onlara karşı adaletsizce yaklaşmayı, teraziye bozmayı, kanıtsız ve şahitsiz safsataları nispet etmeyi gerektirmez. Zira elimizde temel bir ilke vardır:

“Ey iman edenler! Allah için hakkı ayakta tutan adaletli şahitler olun. Bir kavme olan öfkeniz/kininiz, sizi adaletsizlik yapmaya sevk etmesin. Adaletli olun! O, takvaya daha yakındır. Allah'tan korkup sakının. Şüphesiz ki Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.”³⁸

İkinci olarak, her fırsatta Ehl-i Beyt'i yarı yolda bırakmış, söz verip ihanet etmiş, Ehl-i Beyt imamlarını âdeta sırtından hançerlercesine düşman saflarının ortasında yalnız bırakmış olan Rafizîlerin zulüm ve hadsizlikleri Arş'a ulaşmıştır. Kendi Mazdekî/Farisî/Mecusî geleneklerini İslam'a karıştırmaya çalışan bu putperest müşrikler iyi niyetlilerse Alî'yi neden ilah edindiklerini, imamlarını neden nebilerden üstün gördüklerini, Kitab'ın eksik olduğuna hangi saikle inandıklarını “burhan” ile açıkladıkları zaman kendileriyle oturulup bu meseleler konuşulabilir. Bunca itikadi probleme, Allah'a, dine ve nebiye eksiklik izafe etmeye yönelik bu dinden bir delil bulamayacakları da muhakkaktır.

Ehl-i Beyt imamlarından Hasan'ın (ra) hayatının bazı önemli noktalarını vurgulamaya, genel bir bilgi ve portre oluşturmaya gayret ettik. Allah (cc), bizleri onların yolundan ayırmasın. Allahumme âmin.

Selam ve dua ile...

31. bk. El-Bidâye ve'n Nihâye, 11/135

32. Târihu'l Ya'kûbî, 2/215 (Şia ve Ehl-i Beyt kitabından naklen, s. 276-277)

33. bk. El-Bidâye ve'n Nihâye, 11/208

34. age. 11/208

35. El-İstîâb, İbni Abdilberr, 1/385

36. El-İber ve Divânu'l Muhtedei ve'l Haber, 2/187

37. bk. Siyeru A'lâmi'n Nubelâ, 3/274

38. 5/Mâide, 8



“Ruhen daha temiz, kalben daha güzel, kişilik olarak daha üstün veya akıl olarak daha zeki olduğumuzu düşünüp insanlardan uzak durduğumuz zaman çok şey yapmış olmayız... Biz kendimiz için en kolay ve en zahmetsiz yolu seçmiş oluruz sadece!..

Gerçek büyüklük; şu insanların arasına karışmak, onların zaaflarına, eksikliklerine ve hatalarına hoşgörü ve şefkat ruhuyla yaklaşmak; onları arındırma, kültürel düzeylerini yükseltme ve onları imkânlar dâhilinde kendi düzeyimize çıkarma hususunda samimi bir arzuya sahip olmaktır!..

Bu, yüksek ufuklarımızı, üstün idealimizi bir kenara bırakmamız, şu insanlara yamanmamız, onların hatalarına övgüler düzmemiz veya onlardan daha yüksek ufuklara sahip olduğumuzu hissettirmemiz anlamlarına gelmez... Başarı, bu çelişik duygular arasında yol alırken, başarının gerektirdiği çabayı geniş yüreklilikle gerçekleştirmektir. Asıl büyüklük budur!..”¹

1. Ruhun Sevinci, Prof. Dr. Seyyid Kutub, Dünya Yayınları, s. 13-14

HİDAYET KANDİLLERİ

Salim KANDEMİR

KALEMİN VE KILICIN MÜCAHİDİ: ŞURAHBİL İBNİ HASENE

**İslam davası, mensuplarının
meziyetleri doğrultusunda hizmet
ettiği sürece güç kazanır. Her çağın
kendine göre davet sahaları vardır. Bu
alan bazen bir hac çadırı olur, bazen bir
çay ocağı, bazen de bir sosyal medya
alanı. Tüm bu mecralarda zamanın
gereklerine göre varlık gösterenler
ancak davetlerini sürdürebilir ve
başarıya erişebilirler.**



شرحبیل بن حسنة Ebû Abdullah Şurahbil ibni Hasene ibni
Abdillah ibni Mutâ' ibni Amr El-Kindî

İlklerden olmak her zaman değerli kabul edilmiştir. İslam'ın güçlenmesini sağlayacak herhangi bir alanda veya sergilenmesi beklenen tavırlarda ilk olanlar daima övülmüştür. Zira sonucu öngörülemediğinden kimsenin yapmadığını yapmak zordur. İnsanlar sergilediği davranış karşısında neyle karşılaşacaklarını bilemedikleri için birçok olayda ilk olmakta çekimser kalır. Bu yüzden İslam uğruna sundukları kayralarla ilk olmayı başaranlar kıymetlidir.

Sahabenin bu konudaki örnekliliği çoğu zaman göze çarpar. Onlar; herhangi bir sorunun çözüm beklediği veya davetin yayılması için yeni bir alan açılacağı sırada hemen el kaldırıp ayağa kalkmışlardır. O sahada ilk olmak için birbirleriyle yarışmışlardır. Çünkü onlar; Allah'ın (cc) bir amelin karşılığını yedi yüz kat vereceğine, dilediği kadar da arttıracasına¹ ve yeni bir çığır açtıklarında o ameli yapanların ecirlerinden eksiltmeksizin kendilerine de verileceğine, işte buna yakinen inanmışlardır.²

Bu sebepledir ki tarih, ilk olanları müstesna bir yere koymuştur. Allah Resûlü'ne (sav) ilk iman eden, Kur'ân-ı Kerim'i müşriklere ilk okuyan, mescidde ilk müezzinlik yapan, dava uğruna ilk şehit olan... kimseler, ilk olduklarından dolayı ayrı bir yere sahip olmuşlardır.

İşte onlardan biridir Şurahbil ibni Hasene (ra). Kendisi ilk iman edenlerden, ilk vahiy kâtiplerinden, ilk hicret edenlerdendir. Bu özelliğiyle ön plana çıkmış ve kendisinden hayırla bahsedilmiştir.

Şurahbil (ra), Ben-i Zuhre Kabilesi'nin müttefiki olan Kinde Kabilesi'ne mensuptur.³ Babası Abdullah ibni Mutâ', Cahiliye Dönemi'nde kendisi küçükken vefat etmiştir. Bundan dolayı Şurahbil, annesine nispet edilmiştir. Annesi Hasene ise Ma'mer ibni Habîb El-Cumahî'nin azatlı kölesidir. Sonraları Sufyân ibni Ma'mer El-Cumahî ile evlenmiştir. Şurahbil'in (ra), Abdurrahman isminde bir öz, Câbir ve Cudâne isminde iki üvey kardeşi vardır. Ölüm tarihinden anladığımız kadarıyla

1. bk. 2/Bakara, 261

2. bk. Müslim, 1017

3. Temim Kabilesi'ne mensup olduğu da söylenmiştir. bk. El-İsâbe fi Temyizi's Sahabe, İbni Hacer El-Askalâni, Daru'l Kutubi'l İlmiyye, 3/265

yaklaşık M 573 veya 574 yılında doğan Şurahbil (ra), Allah Resûl'ünden (sav) birkaç yaş küçüktür. Leylâ binti Ebî Hasme'yle evlenmiş ve bu güzel evlilikten beş çocuk dünyaya gelmiştir. Ailenin hepsi iman etmiş ve birçok fedakârlıklarda bulunmuşlardır.⁴

Şurahbil (ra) gerek fıtratındaki kabiliyetiyle gerek yetiştigi çevrenin etkisiyle okuma yazmayı ve kılıç kullanmayı iyi bildiği için Mekke'nin seçkin gençlerinden biriydi. Özellikle okuma yazma bildiğinden dolayı büyük itibar görmüştür. Bu meziyetleriyle cahiliyede değerli biri olduğu gibi İslam'dan sonra da hayırlı biri olmuştur. Hira'dan yayılan iman nurunu gördüğü ân ona doğru yönelmiş ve geri kalan hayatını o aydınlık yolda geçirmiştir. İlk iman edenlerden olmuş ve sonra daimî bir şekilde kalemini ve kılıcını İ'la-i Kelimetullah uğrunda kullanmıştır. Bu yüzden Sibt ibnu'l Cevzî'nin (rh) dediği gibi, "Sahabenin önde gelenlerindendir."⁵

İlk Vahiy Kâtiplerinden Biri⁶

Her şey vahiyyle başladı. Rûhu'l Emîn, Allah'tan (cc) aldığı İlahi sözleri bildirmeye başladığı ânda o zamana kadar olağan tüm durumlar değişti.⁷ Örneğin, Cibril (as) normal bir melekken vahyi getirmeye başlamasıyla en üstün melek oldu.⁸ Allah Resûlü (sav) normal bir hanifken, vahyin kendisine inmeye başlamasıyla en üstün peygamber oldu.⁹ Örneğin, sahabe dalalet içerisindeyken vahyin inmeye başlamasıyla insanlığa örnek nesil oldu.¹⁰ İşte vahiy her şeyi değiştirmiş ve bazı kimseleri böylesine yüceltmıştır.¹¹

Bu durumun en güzel örneklerinden biri de vahiy kâtipleridir.¹² Onlar mukaddes iletiyi muhafaza etme adına sözden yazıya aktardıkları için ayrı bir değere sahip olmuşlardır. Çünkü bu kutlu görev ancak emin olan, adil olan, akil olan kimselere verilir.¹³ Sahabe hayatı okunduğunda net bir şekilde görülür ki herhangi biri vahiy kâtipliği yapmışsa mutlaka bu faziletine değinilmiştir.

Şurahbil (ra) Mekke'de okuma yazma bilip de ilk iman

4. bk. Et-Tabakâtü'l Kubrâ, İbni Sa'd, Daru Sadır, 4/127; El-İstiab fi Ma'rifeti'l Aşhab, İbni Abdullerr, Daru'l Cil, 2/689; Usdu'l-Ğabe fi Ma'rifeti's Sahabe, İbni Esir, Daru'l Kutubi'l İlmiyye, 2/619; El-İsâbe fi Temyizi's Sahabe, İbni Hacer El-Askalâni, Daru'l Kutubi'l İlmiyye, 3/265
5. Mir'âtu'z Zamân fi Târihi'l Âyân, Sibt İbnu'l Cevzî, Daru'l Risaleti'l Âlemiyye, 5/285
6. Şurahbil ibni Hasene'nin ilk vahiy kâtibi olması ihtilaflıdır. Mekke'de ilk vahiy kâtibi olarak bazı âlimler başka sahabilerin isimlerini zikrettiği gibi bazı âlimler de Şurahbil ibni Hasene'nin Allah Resûlü (sav) için ilk yazanlardan olduğunu ifade etmişlerdir. Şurahbil'in (ra) ilk vahiy kâtibi olduğunu söyleyenler için bk. Misbâhu'l Mudî, Cemaluddîn ibni Hadîde, Âlimu'l Kitâb, 1/106; Subulu'l Hudâ ve'r Reşâd fi Sireti Hayru'l İbâd, Muhammed ibni Yusuf Es-Salihi, Daru'l Kutubi'l İlmiyye, 11/385; El-Hulasatu'l Behiyye, Vahid ibni Abdusselam Bali, Daru'l Fevaid, s. 112
7. bk. Anlamak ve Yaşamak İçin Kur'an Okumaya Çağrı, Halis Bayancuk, Tevhid Basım Yayın, s. 27-36
8. bk. 69/Hâkka, 40; 81/Tekvir, 19
9. bk. Tirmizî, 3615
10. bk. 2/Bakara, 143; 3/Âl-i İmrân, 110
11. bk. Fethu'l-Bâri, İbn Hacer El-Askalâni, Daru'l Marife, 1/141
12. Vahiy kâtipleriyle ilgili detaylı bilgi için bk. Kuttâbu'n Nebî, Muhammed Mustafa El-Azami, El-Mektebetu'l İslami
13. Ebû Bekir'in (ra) Kur'an'ı Kerim'i tek bir Mushaf'ta toplama görevini Zeyd ibni Hârise'ye (ra) verme gerekçelerini örnek verebiliriz. (bk. Buhari, 4679)

İslam ilk olarak bazı bireylerden davet için özel olarak memleketini bırakmasını ister. Sonra da yeri ve zamanı geldiğinde genel olarak öz yurdunu terk etmesini. Malını ve canını Allah'a satmış kimseler, bir toprağın pazarlığını yapmazlar. İbrâhîm gibi teslimiyet gösterirler. Dudaklarından yalnız Lût'un sözleri dökülür: "Hiç kuşkusuz ben, Rabbime hicret edeceğim."

eden birkaç sahabiden biridir. Bu yüzden Allah Resûlü (sav) kendisine vahiy kâtipliği görevi vermiştir. İnsanların bırakın yazmayı, dinlemekten bile çekindiği bir dönemde Furkân'ı ilk hâliyle tabakalara geçirmiştir. Allah (cc) yolunda kalemiyle cihad etmiş ve bu özelliğiyle değer kazanmıştır.

Ayrıca Allah Resûlü (sav) için sadece vahiy kâtipliği yapmakla kalmamış başka yazı işlerini de ifa etmiştir. Yöneticilere gönderilen mektuplar, kavimler arasında yazılan anlaşmalar, vesikalar gibi alanlarda yazı yazmıştır.

İslam davası, mensupları meziyetleri doğrultusunda hizmet ettiği sürece güç kazanır. Her çağın kendine göre davet sahaları vardır. Bu alan bazen bir hac çadırı olur, bazen bir çay ocağı, bazen de bir sosyal medya alanı. Tüm bu mecralarda zamanın gereklerine göre varlık gösterenler ancak davetlerini sürdürebilir ve başarıya erişebilirler.

Hamdolsun bugün muvahhid ve muvahhidelerin ticaret, sağlık, inşaat, yazılım, bilgisayar, tarım, edebiyat... gibi daha birçok alanda tevhid ve sünnet davetinin yayılması uğruna hizmet vermesi gönüllere umut serpiyor. Şayet herkes kendine bahsedilen yeteneklerle bu yola katkıda bulunmaya çalışırsa umutlarımız yeşererek günbegün büyüyecek. Ve yarın dünden daha aydınlık olacak. Burada önemli olan, kişinin -Şurahbil (ra) gibi- heybesini hangi salih amellerle doldurarak ahirete göç ettiğidir.

İki Hicret Sahipleri

Allah Resûlü (sav) nübüvvetin beşinci yılında, Mekke'de davetinin kısmi olarak tıkandığını görünce davete merkezlik yapacak yerler arıyordu. Bu sancılar neticesinde bir çıkar yol olarak ahabından bazılarını Habeşistan'a göndermeye karar verdi: "Habeş diyarına gidebilirsiniz. Orada yanında hiç kimseye zulmedilmeyen bir kral vardır. Orası adalet yurdu. Umulur ki Allah bu sürede sizi bulunduğunuz bu durumdan kurtarır."¹⁴ diyerek başta

14. bk. Es-Siretu'n Nebeviyye, İbni Hişâm, Şirketu Mektebetu ve Matbuatu Mustafa, 1/322

biricik kızı Rukayye (r.anha) ve sevgili damadı Osmân (ra) olmak üzere en yakınlarından yaklaşık on iki erkek ve dört kadını gönderdi.

Aynı yıl içerisinde Kureyş'in iman ettiği sayıya orta-ya atılınca bu haberi duyan Habeşistan'daki sahabiler memleketlerine geri döndüler. Fakat döndüklerinde durumun hiç de duydukları gibi olmadığını, aksine Kureyş'in tepkisinin daha da ağırlaştığını gördüler. Sonra yaklaşık seksen üç erkeğin ve on sekiz kadının tekrar Habeşistan'a gitmesiyle ikinci Habeşistan hicreti gerçekleşmiş oldu.¹⁵ İşte bu mübarek yolculukta Şurahbil ibni Hasene (ra) ve eşi Leylâ binti Ebî Hasme de (r.anha) vardı. Çocuklarıyla birlikte yaklaşık on beş yıl Habeşistan'da kaldılar. Daha sonra Hayber'in Fethi'nde Ca'fer ibni Ebî Tâlib (ra) ile Medine'ye ancak dönebildiler.¹⁶ Böylelikle Habeşistan ve Medine olmak üzere iki hicrete katılmış oldular. Ve tabii ki ecirleri de iki katı oldu. Allah Resûlü'nün (sav) mübarek dudaklarından dökülen şu güzel sözlerin muhatapları oldular:

"Onlar bana sizden daha yakın değiller. O ve arkadaşları için bir hicret vardır. Ancak sizin için ey gemi ehli! İki hicret vardır."¹⁷

Kişinin doğup büyüdüğü öz vatanını terk etmesi kolay değildir. Onca dostu ve anıyı bir çırpıda bırakıp gitmek hiçbir zaman kolay olmamıştır. Mekke Dönemi'nde Allah Resûlü'nün (sav) ashabına çok ağır gelen ve hatta bazılarının ayağını kaydıran iki imtihandan biridir hicret.¹⁸ Medine'ye hicret ettikten sonra hasta yataklarında Mekke hakkında şiirler okuyan Ebû Bekir'in ve Bilâl'in (r.anhuma) sözlerini hatırlayın.¹⁹ Başka bir yerde acılarını böylesine ifade ettiklerini göremezsiniz. Rabbimiz bile hicreti ölümle bir tutar.²⁰ Lakin unutulmaması gereken bir şey vardır; bir amel ne kadar zorsa mükâfatı da o kadar büyüktür.

Enes ibni Malik'ten (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Mükâfatın büyüklüğü, imtihanın büyüklüğüyledir. Allah (cc) bir topluluğu severse, onları imtihan eder. Kim (takdire) razı olursa, ona (Allah'tan) rıza vardır. Kim de (takdire) öfkelenirse, ona (Allah'tan) öfke vardır."²¹

İslam ilk olarak bazı bireylerden davet için özel olarak memleketini bırakmasını ister. Sonra da yeri ve zamanı geldiğinde genel olarak öz yurdunu terk etmesini. Malını ve canını Allah'a satmış kimseler, bir toprağın pazarlı-

ğını yapmazlar. İbrâhîm (as) gibi teslimiyet gösterirler. Dudaklarından yalnız Lût'un (as) sözleri dökülür: "Hiç kuşkusuz ben, Rabbime hicret edeceğim."²²

Kişi dinini korumak için hicret etmeye çoğu zaman mecburdur. Ancak ne yazık ki bugün iman ettiği hâlde dinine hizmet etmek için bir mahalleden başka bir mahalleye, bir semtten başka bir semte, bir ilden başka bir ile taşınamayan kardeşlere şahit olabiliyoruz. Allah'ın (cc) şu çağda sunduğu bu kadar imkâna rağmen geride kalmak, mümine yakışmasa gerek. Kişi korkmalıdır. Geride kalıp da uzaktan takip ettiği, kendisinden ileride olan kardeşlerini bir gün ufukta görememekten korkmalıdır.²³

Devam edecek inşallah...



15. bk. Es-Siret'ün Nebeviyye, İbni Hişâm, Şirketu Mektebetu ve Matbuatu Mustafa, 1/321-340

16. Ma'rifetu's Sahabe, Ebû Nuaym, Daru'l Vatani Lin'Neşri, 3/1465

17. bk. Buhari, 4230

18. bk. 64/Teğabûn, 14; 4/Nisâ, 88

19. bk. Buhari, 1889

20. "Şayet biz: 'Kendinizi öldürün ya da yurtlarınızdan çıkın.' diye onlara farz kılınmış olsak, onlardan azı hariç (bu emri) yerine getirmezlerdi. Onlar, kendilerine verilen bu öğüdü yerine getirselerdi kendileri için daha hayırlı olur, (ayaklarını) daha kuvvetli bir şekilde sabit kılardık." (4/Nisâ, 66)

21. Tirmizi, 2396

22. bk. 29/Ankebût, 26

23. Hicretin önemi için bk. Tevhid Dergisi, S 96, s. 4-7

DEVİRİMDEN, GECİKMİŞ “KARŞI DEVİRİM”E DOĞRU İRAN

İran, son dört aydır kırk dört yıl önce yönü ve yöneticileri itibarıyla şaibelerden uzak olmayan bir şekilde gerçekleşen Şii Fars milliyetçisi Devrimden bu yana ülke içinde en karmaşık dönemini yaşıyor. Hayatı tanzim etme şiarıyla Fars milliyetçisi Şii/Rafizî ideolojinin kırk dört yıllık bir sistem denemesi, sahih tevhid inancı ve Nebevi menhec dışındaki inanç ve yöntemlerin siyasal arenada ve yönetim iddiasında âdeta ölü tabutuna çakılmış son bir çivi gibiydi. Akıbeti de başta ABD ve Yahudiler olmak üzere Şii/Rafizî dünyası için yarım asırlık bir öykünün dramatik son paragrafı olacak gibi.

Son karışıklıklarda kırk dört yıllık Fars milliyetçisi Rafizî rejim açısından birçok ilk yaşandı. “İslam Devrimi” adıyla ambalajlanarak dünyaya tanıtılan Rafizî rejim döneminde muhtemelen en büyük ve belki de son isyan olmaya doğru evrilen bu karışıklıklar aynı zamanda imparatorluk hayallerinin yeniden canlandırılması ülküsünü de kâbusa dönüştürme potansiyeli barındırmaktadır.

Rejim açısından sembolik anlamda büyük bir önemi olan ve Kum şehrinde Rafizî inancına göre eğitim veren bazı medreseler ile Humeyn şehrinde bulunan ve 1979’daki Fars milliyetçisi Rafizî Devrim ile beraber ülkenin başına getirilen Humeynî’nin doğduğu evin ateşe verilmesi, kırk dört yıllık Rafizî yönetimin karşılaştığı ilk travmatik bir durum. Halk öyle bir noktaya gelmiş/getirilmiş ki rejim ve bu zorba rejimin kurucusu olan Humeynî, artık hemşehrileri tarafından dahi şehirde istenmiyor ve ona ait izler silinmeye çalışılıyor.

Başlangıçtan bu yana yaşanan protestolar, “İslami” etiketli Fars milliyetçisi Şii rejim yöneticilerinin, krizleri algılama ve süreci yönetme konusundaki yetersizliklerini de ortaya koymuştur. Dikkat çeken bir husus da Şah Rıza Pehlevî’nin devrildiği Devrim sürecinde tekrarlanan sloganlar ülkenin dört bir yanında yeniden yükseliyor: “Merg ber Diktator!/ Diktatöre Ölüm!”

Son aylardaki eylemler diğer eylemlerden farklı olarak hiyerarşik örgütsel bir yapıya dayalı değil. Ortada örgüt yok, lider yok. Bu eylemlerin organize olmuş çağrıcıları ve sözcüleri de yok. Spontane/Kendiliğinden oluşmuş amatör bir dalgalanma var. İnsanlar kendi kendilerini bir yerlere top-

Protestocu kitleler dağınıktır ve dış güçlerle organik bağları yoktur yahut şu âna dek tespit edilememiştir. Şayet Batılı istihbarat örgütleriyle organik bir bağ var olmuş olsa, öfkeli halkın ateşi daha kısa sürede söndürülürdü.



Hayatı tanzim etme şiarıyla Fars milliyetçisi Şii-Rafizî ideolojinin kırk dört yıllık bir sistem denemesi, sahih tevhid inancı ve Nebvî menhec dışındaki inanç ve yöntemlerin siyasal arenada ve yönetim iddiasında âdeta ölü tabutuna çakılmış son bir çivi gibiydi. Akıbeti de başta ABD ve Yahudiler olmak üzere Şii-Rafizî dünyası için yarım asırlık bir öykünün dramatik son paragrafı olacak gibi.

layıp mobilize ediyor. Belli ki geçmiş yıllardaki protesto gösterilerinden alınmış dersler var ve onu uyguluyorlar.

Protestocu kitleler dağınıktır ve dış güçlerle organik bağları yoktur yahut şu âna dek tespit edilememiştir. Şayet Batılı istihbarat örgütleriyle organik bir bağ var olmuş olsa, öfkeli halkın ateşi daha kısa sürede söndürülürdü. Zira Batılılar için bugünkü İran, yarını belirsiz bir İran'dan çok daha güven vericidir.

Ülkede şehir, mahalle ve sokak bazlı bir hareketlenme var. İşte bu sebeple tüm Orta Doğu'yu anarşiye boğma potansiyeline sahip İran devleti bu kalkışmayı bastırmakta aciz kalıyor. Çünkü "gövde"yi düşürmek için lazım olan "baş" yok!

ABD ve diğer İslam düşmanları, ayrıca ekonomik ve insan kaynakları itibarıyla ciddi anlamda herhangi bir kayba uğramadan İslam coğrafyasını Moğolların yaptıklarından daha beter hâle getiren İran rejiminin yıkılmasını gayet anlaşılır bir şekilde istememektedir. Bütünlüğü korunmuş bir İran, tarihte olduğu gibi, Doğu'daki ve Batı'daki İslam düşmanları için İslam'a karşı savaşta her zaman büyük bir imkân sunmaktadır.

Devrim İhracından "Karşı Devrim"e

Fars milliyetçisi Şii Devrim kadroları başta Irak, Suriye ve Yemen olmak üzere birçok İslam beldesini zulüm deryasının kısır girdabına soktular. Bizzat siyasi ya da askerî bir amaçla kurup finanse ederek yönettikleri Lübnan'da "Hizbuşşeytan", Irak'ta Haşdi Şabi, Yemen'de Husi Kabilesi'nden oluşturduğu "Ensaruşşeytan" ve Suriye'de Nusayri Esed rejimini siyasi, askerî ve lojistik desteklerle ayakta tutup mazlum Ehl-i Sünnet halka karşı akla hayale gelmez işkenceler, katliamlar ve sürgünlerin planlandığı bir fesat şebekesi olarak benzer amaçlarla birçok alanda Haçlılar ve Siyonistlerle iş birliği yaptılar. İslam beldelerindeki (Ehl-i Sünnet) halka yaptıklarının aynısını, rejime yönelik tehdit arttığı oranda kendi halkına yapmaktan da çekinmeyeceğini göstermiş oldu.

İran'ın, bahsi geçen ülkelerde körüklediği iç çatışmalar

her geçen gün daha da derinleşip yayılma eğilimindedir. Tahran'daki Rafizî yönetim, devrim ihracı adı altında yaptığı bunca cürmü benzer biçimde bu kez kendi halkına yöneltmeye başladı. Şii/Rafizî rejimin "İslami Vahdet" ve "Ehlibeyt Mektebi" gibi afili isimlendirmelerle başta Türkiye, Mısır, Nijerya ve Azerbaycan olmak üzere birçok ülkede Şii/Rafizî yayılmacılığı ve nüfuzunu arttırmak için ciddi gayretleri bulunmaktadır.

İran'ın Azerbaycan'daki casusluk şebekesi ve gizli silahlı örgüt yapılanması geçtiğimiz aylarda deşifre edilip büyük ölçüde dağıtıldı. Asıl önemli olan husus şudur: İran'ın hedefindeki diğer ülkelerde yoğun faaliyetlerde bulunan İrancı basın yayın kuruluşları, STK görünümü etki ajanları, İran casusluk ağı ve gizli silahlı örgütlenmeleri, söz konusu ülkeler Suriyeleştirilmeden Azerbaycan'daki gibi deşifre edilerek etkisizleştirilebilecek midir?

İran'ın Dostları da İslam Düşmanı

Fars milliyetçisi Şii rejim, 1979 Devrimi'nden itibaren, batıda Kürdistan eyaletinde çoğunluğu Sünni olan halka, güneydoğuda Sistan ve Belucistan eyaletindeki Sünni Beluçlara ve kuzeyde bulunan Azerbaycan eyaletindeki (Güney Azerbaycan) Şii Azerilere yönelik milliyetçilik ve Şiilik motivasyonu her türlü baskı ve zulmü yapmaktadır. Tüm bunlara rağmen bunca yıldır İran'daki Fars milliyetçisi Rafizî rejimin taraftarı veya hasmı olan hiçbir kesimden herhangi bir tepki gelmemektedir.

Azerbaycan ve Ermenistan arasında yaşanan İkinci Karabağ Savaşı'nda İran'ın Ermenistan'ı açıkça desteklemesinden sonra Azerbaycan tarafında, kendi soydaşları hakkında daha önce benzerine rastlanmayan bir duyarlılık oluştu. Azerbaycan'ın "Güney Azerbaycan" olarak isimlendirdiği bölgedeki Azerilere yönelik baskılara ve hak ihlallerine karşı sesini yükseltmeye başlaması da İkinci Karabağ Savaşı sonrası oldu. Bu da İran rejimini alarma geçiren bir gelişmeydi.

19. yüzyılda Kaçar Hanedanı yönetimindeki İran'ın Çarlık Rusya'sıyla yaptığı 10 Şubat 1828 tarihli Türkmençay Antlaşması'yla Azerbaycan ikiye bölünerek "Güney Azerbaycan" İran hâkimiyetine bırakıldı. Yirmi beş milyon civarında bir nüfusu olan ve zengin petrol ve doğal gaz rezervine sahip bu bölgede yaşanacak geniş çaplı huzursuzluklar İran Devleti'nin beka sorunuyla yüz yüze kalmasına ve süreç içerisinde İran'dan ayrılarak (Kuzey) Azerbaycan'la birleşmek gibi ciddi sonuçlar doğmasına sebep olabilir. İran, Azerbaycan'a karşı Ermenistan'la açıkça aynı safta bulunarak Ermeni ordusuna yardım etmeyi dahi göze almak suretiyle de olsa bu stratejik bölgeyi elinden çıkarmayı hiçbir zaman istememektedir.

Başta Batılılar olmak üzere dış dünya, özellikle de Ehl-i Sünnet'e aidiyetlerinden dolayı İran'daki Ehl-i Sünnet Kürtler ile Beluçların ve güneybatıda Basra Körfezi ki-

yıllarına sınırı olan Hürmüzgan ve Buşehr eyaletlerinde yaşayan Ehl-i Sünnet Arapların maruz kaldığı baskı, zulüm, yargısız infazlar ve hak ihlallerine karşı sessiz ve tepkisiz. Bunun başlıca sebeplerinden biri de Batılıların, İran'ın Şii kimliği ve Şia yayılcılığıyla İslam coğrafyasında en büyük fitne kaynağı olmasından duydukları memnuniyettir.

İran halkının sosyoekonomik mahrumiyetinin yegâne sebebi, Ehl-i Sünnet düşmanlığı temelinde şaşaalı imparatorluk hayallerini gerçekleştirme yolunda çaba sarf eden Safevî artığı Fars milliyetçisi Şii/Rafizî yöneticilerin söz konusu ülkelerdeki şebekelere aktardığı muazzam para kaynaklarıdır.

İran'ın Fars milliyetçisi Şii Devriminin şimdiki yöneticileri ülkenin bütün gelirlerini ve zengin yer altı/yer üstü kaynaklarını halkının refahı ve yeni nesillerin istikbali için değil, kendi hinterlandı olarak gördüğü yerlerdeki iş birlikçi faaliyetlere harcamayı tercih etmektedir.

İran rejiminin en sadık destekçisi olan kesimlerden biri de nüfusu otuz bin civarında olduğu tahmin edilen İran'daki Yahudi cemaatidir. Yahudi cemaatine bağlı üst düzey isimler, rejim sahiplerinin çektiği peşrev tonunda olmasa da zaman zaman "amcazadeleri" sayılan yönetime yaranmak maksadıyla İsrail karşıtı açıklamalarda bulunuyorlar.

İran'ın takiyeci ve pragmatik liderliğinin bu krizi atlattırmak için "Ahlak Polisi" kurumunun lağvedilmesi (veya bunu yapıyormuş gibi yapması) ve hatta örtüsüzlük/ hicapsızlık serbestiyeti de dâhil olmak üzere hiç umulmadık biçimde şapkadan peş peşe tavşanlar çıkarması, kendilerini ve itikadlarını bilenler açısından hiç de şaşırtıcı olmayacaktır. Böylelikle Batılıların "sevgili ve alternatifsiz gizli partneri" olmayı sürdürmekle beraber "düşman" görünümü Batılı dostları da devrimin her şeye rağmen yoluna devam etmesine katkıda(!) bulunacaklardır.

Jin, Jiyan, Azadî! ¹

Sosyalist, Batıcı, laik bazı Kürt grupları arasında oldukça popüler olan bu politik slogan, İslami olan her şeye etiyile kemiğiyle karşı çıkan, özellikle de sol tandanslı ideolojik fraksiyonlarca benimsenmekte ve İran'daki protestolarda da kullanılmaktadır. Bu slogan; kadınların temiz fitratından, yüksek ahlaki meziyetlerden, kendisine daha çok yakışan iffetli duruştan ve aile bağlarından koparak "özgür"leştirilmesi amacını sembolize eden ve ülkemizdeki Batı ülkelerinden fonlanan fesat medyalar tarafından da yaygınlaştırılmaktadır.

İran'da ülke genelindeki üniversite öğrencileri de bu protestolara etkin bir şekilde katılmakta ve ısrarla devam ettirmekteler ki bu durum rejim sahiplerini biraz daha endişeye sevk etmekte ve hırçınlaştırmaktadır. İran'ın üst düzey bürokrasisinin yakını olan kadınlar başta ABD

Başlangıçtan bu yana yaşanan protestolar, "İslami" etiketli Fars milliyetçisi Şii rejim yöneticilerinin krizleri algılama ve süreci yönetme konusundaki yetersizliklerini de ortaya koymuştur.

olmak üzere Batı ülkelerinde eğitim imkânından yararlanıp diledikleri gibi yaşıyorlar. Halkın diğer kesimindeki kadınlar için 2005 yılında Ahlak Polisi adıyla bir teşkilat kuruldu ki rejimin gücü ve görünürlüğü halk içerisinde daha kuvvetli bir biçimde müşahade edilsin.

Şia itikadında neredeyse vacip amellerden sayılan ve muta yoluyla kadınları sadece şehvet objesi olarak gören bir rejim, sokakta başlarını açmasınlar diye kolluk teşkilatı kuruyor! İran'daki bütün türbelerde, camilerde ve hüseyniyelerde görevli Şii mollalarının elinde sekiz dokuz yaşlarındaki kız çocuklarından başlayarak orta ve üzeri yaşlardaki kadınlara kadar on binlerce kadının fotoğraflarının olduğu "Özel Muta Kataloğu" bulunmaktadır. Muta yapmak isteyen bir erkek buralarda görevli bir mollaya gidip söz konusu katalogdan beğendiği kadınla birkaç saatliğine muta yaptırarak bedelini mollaya öder.

Böylesi necis bir tefessüh çarkının Şia dinine göre vacibattan görülerek sistematik biçimde tatbik edildiği toplum içerisinde, sokakta örtünü neden şöyle bağlamadın diye kadını yasalara saygılı olmaya davet eden(!) bu rejimin amaçlarından biri de Şia/Rafizî geleneğin tarih boyunca sahih İslam'a yönelik düşmanlığı ve sanki İslami imiş gibi bir intiba uyandırarak birtakım kavram ve uygulamalar üzerinden toplumların tevhid ve sünnetten nefret edip uzaklaşmalarını sağlamaktır.

Devrimin gerçekleştirilmesinde büyük katkıları olan ve 1979 Devrimi'nin en önemli aktörlerinden olan kadınların hatırı sayılır bir kesimi bugün aynı rejim için giderek büyüyen bir tehdiye dönüşmüş durumda. Alî'nin (ra) taraftarları olduğunu iddia edip, "muhaliflere mızrakların ucunu gösteren" müesses nizamın dinî ve siyasi ricali endişelenmektedir. Muta çirkefliliğinin mefulü olmak istemeyen ve "İslam" diye dayatılan şehvet, öfke ve cinayete dayalı Şia inanç ve uygulamalarını benimsemeyen kadınlar, böylelikle İslami inanç ve hayat tarzından nefret ederek, aslında "İslam"dan kaçtıkları zehabına kapılmaktadırlar.

Fitratı bozulmamış her insan böyle yoz bir sistemden nefret eder. Tefessüh etmiş sistemden kaynaklı kötülüklerden nefret ederken tüm bu nefret ve teberrinin Rabbani nizam ve Nebevi menhec olan İslam'a yönelmesi bu insanlar için de büyük bir tehliktir.

1. Türkçesi: Kadın, Yaşam, Özgürlük!

Korku Eşiğini Aşan Halk, Rejimi Geri Adım Atmaya Zorluyor

Her geçen gün müşahade edildiği üzere protestolar üzerinden aylar geçtikçe kitlelerin daha da güçlenip genişlediğini ve derinleşerek farklı toplumsal grupların eklemelendiğini görüyoruz. Ülkedeki protestocu kitleler şu âna dek kalıcılıklarını ispatlamış oldu. Başlangıçta kadınlar ve öğrencilerin protestosu olarak çok kısa bir sürede biteceği öngörülmüştü. Esas itibarıyla bu protestoların bu kadar uzun sürmesinin başta gelen sebebi giderek artan kitlesel bir desteğe sahip olmasıdır. Halkın büyük bir kısmı fikren ve ruhen bu protestoları destekliyor. Çoğu, sokakta olmasalar da bu desteği veriyorlar. Bu açıdan bakıldığında anlaşılmaktadır ki bu protestolar ekranlara yansıyan görüntülerden ve sokakta görüldüğünden daha güçlüdür.

Son üç dört aylık süreç göstermiştir ki Şii/Rafizî İran yönetimi kendisini dünyaya ve iç kamuoyuna sunarken farklı maskeler kullanmaktadır. Son olaylarla beraber herkes, çocuk öldüren ve “saçı gözükte” diye şer’an ve vicdanen kabul edilemez bir şekilde kadın öldüren gaddar bir yönetimin gerçek suretini görüyor. Bundan dolayı rejim, halk karşısında tüm ahlaki üstünlüğünü kaybetmiştir. Bununla beraber halkla olan ilişkileri hasmane, çatışmacı bir ilişkiye döndü. Toplumla ilişkilerinde hemen hemen aracı tüm kurumlar devre dışı kaldı. Artık insanlar ne mutacı mollalara ne de herhangi bir propaganda aracına inanıyorlar. Her geçen gün şiddetin dozu biraz daha arttırılarak halkla ilişkiler daha fazla gerilmiş vaziyette.

Doğuma Gebe Bir Devrim Mutlaka Gerçekleşir

Son aylarda yaşanan gelişmeler şunu göstermektedir ki baskı altına alınmış, hakları gasp edilmiş, ekonomik kaynakları İslam coğrafyasındaki kargaşa ve katliamların finansmanında heder edilen, katledilen ve âdeta boğulan bir halkın isyanını, kararlılıkla sürdürülmesi hâlinde Batılı veya Doğulu hiçbir güç durduramayacaktır. Batılı yahut Doğulu İslam düşmanları “Karşı Devrim” sürecini durduramayacağını anladıklarında ise yönlendirip yönetme gayreti içerisine gireceklerdir. Nitekim bu durum, İslam coğrafyasındaki birçok ülkede yaşanan devrim ve darbeler sürecinde de yaşandı.

İran’da topluma hükmeden baskıcı yöneticilerin yönetim anlayışından kaynaklı ve yukarıda bahsettiğimiz ülkeleri kan deryasına çeviren ve şu sıralar aynı yöntemleri kendi halkı üzerinde tatbik eden bu kifayetsiz yönetim anlayışı ve uygulamalarına öfke duyan halkın da kırk dört yıldır bu anlayış altında ezildiği böylece herkes tarafından görülmüş oldu.

Komşu halkları ateşe atıp içerideki ateşi küllerle söndürmeye çalışsalar da sokaklarındaki ateş yeniden alevlenerek ateş sahiplerini eteklerinden tutuşturacaktır.

Devrim Muhafızları’nın kara dehlizlerinde, kötülüğün kılıçları altında ve darağacındaki nice mazlumun yüreği kana bulanmış ve ruhu paralanmıştır. Şimdiyse o damla damla akıtılmış kanlar yıkıcı bir sele dönüşmek üzeredir.

Kimileri İran’daki Şii/Rafizî mollaları âlim, adil ve hak-kaniyetli zannederek söz konusu din adamlarının, halkı ülkenin meseleleri karşısında duyarsız kalmaya devam etmelerini anlamakta güçlük çekmekteledir.

Memleketin dört bir yanı yanıp tutuşurken mutacı Şii/Rafizî mollalar sadece sahip oldukları imtiyazları kaybetmemek için değil, halkına zulmeden rejimi Hüseyin (ra) ile özdeşleştirip bu zulmü işleyen rejime karşı geniş çaplı protestolar gerçekleştiren halkı da Yezîd taraftarları şeklinde kodladıklarından dolayı mazlum(!) rejimin safında yer almanın “Huseyni” bir tavır olduğuna itikat ettikleri için seslerini çıkarmazlar.

Uzun yıllardır bu ümmete âdeta kan kusturan, İngilizler, Siyonistler ve ABD’den kat be kat daha fazla mazlum insanın kanına girmiş rejim sahiplerinin yüzüne karşı hakkı haykırdıklarını duymak halkın hakkı olsa da bu durum mutacı mollaların umurunda bile değildir. Esas itibarıyla Şia teolojisine göre böyle bir şeyin gerçekleşmesi mümkün görünmemektedir. Bunun bir sebebi de geçtiğimiz yılın (2022) ortalarında vefat eden Irak asıllı ve Şii hiyerarşide Hücetü’l İslam unvanına sahip Hasan El-Mûsâvî’nin² sözleridir: “Allah için ve tarih huzurunda şahadet ederim ki Şiiliğe birçok farklı inanç karışmıştır. Yahudilik, Mecusilik, Budizm ve Hristiyanlık mirası Şia inanç ve uygulamalarına karışmış durumda...”

Hâkimlere iyiliği emredip kötülükten sakındırması gereken ve hüseyniyelerde, Resûlullah’ın (sav) ashabına ve müminlerin anneleri olan eşlerine iftira ve hakaret etmek konusunda birbirleriyle yarışan hatiplerin kendi halkına zulme karşı çıkmayı öğretmeleri mümkün değildir.

Bu ve buna benzer başka sebeplerden dolayı Şii/Rafizî din adamları mazlum halkın yanında değildirler. Mazlum ve mahrumlara teselli vermiyorlar. Böyle davranmakla kendilerine göre fıkıhı, takvayı ve fazileti biriktirmiş oluyorlar! Biriktirdikleri bu “fıkıhı, fazileti ve takvayı(!)” da başka bir yerde değil, İslam beldelerinde karışıklıklar çıkarıp Ehl-i Sünnet ahaliyi katliamdan geçirmek için kullandıklarına herkes tanıklık etmektedir.

“Hücetü’l İslam”, “Âyetullah”, “Sikatü’l İslam”, “Âyetullâhu’l Uzmâ” gibi afili unvan sahipleri, bu toplumsal krizde halkın isyanına kalplerini ve kulaklarını tıkamakla dünya halkları nezdinde İslam’ı lekeleme çabalarında yeni bir aşamaya gelmiş olacaklar. 1979’dan bu yana devlet gücünü arkalarına alarak çabaladıkları şey de esasen budur. Bu tutumlarıyla Orta Çağ’ın o kan emici kral ve feodal yapı etrafında saf tutmuş kilise ve keşişlerine ve “Karşı Devrim”in ibret objesine dönüşmek üzereler.

2. Bu zat, vefat etmeden önce tevbe ederek Şia akidesinden beraatini ilan etmiştir.

ÖNCE SİZ CEVAP VERİN

Nasıl bir dünyada yaşamak isterdiniz, diye sorulsaydı size, ne cevap verirdiniz? Sanırım İslam'ın hâkim olduğu bir dünyayı, üzerinden nimetler akan bir dünyaya tercih ederdiniz. Ki birçok kişinin cevabı da bu yönde olmuştur.

Peki, İslam düzeninde; iman etmek, şirkten ve ehlinden uzak durmaktan sonra en mühim mesele nedir, diye sorulsaydı yanıtınız ne olurdu?

İlk soruda herkes hemfikirken bu soruda farklı yaklaşımları vardı muhataplarımızın. Adaleti tesis etmenin her şeyden önemli olması gerektiğini düşünüyordu gruplardan bazıları. Açıkçası ben de adaletin her sokağa, her haneye ve her vicdana yayılmasını her şeyden öncelikli görüyorum. Hatta iman etmeyen kişilere dini ulaştırmaktan da önce.

Biraz açalım: İman edip de evde ehline, dışarıda Müslim kardeşlerine adaletli olamayan ya da hep kendini düşünen veya ehlini kayıran bir bireyin, çevresine İslam'ı anlattığını, gece gündüz davet yaptığını düşünün... Nasıl bir görüntü var dimağınızda? İtici geldi size de değil mi? İşte adalet böyle kilit bir kavram.

Bu ay tanıtacağım eser bu kilidin anahtarını elimize veriyor. Yavrularımızla adaletin ne olduğunu tartışabileceğimiz güzel bir öyküyü bizlere sunuyor.

Eserin adı İki Sana Bir Bana, Kuraldışı Yayıncılık'tan çıkmış. Ormanda yaşayan bir ayı ve gelincik'in öğlen yemeğine konuk oluyoruz önce. Ayı yuvaya gelirken üç mantar buluyor. Gelincik, mantarları özenle hazırlayıp baharatlıyor. Pişirdiği yemeği ayının hazırladığı sofraya koyuyor. Ayı çatalı alarak üç mantarı bölüştürmeye başlayınca olay çıkıyor. Gelincik ayının bölüştürmesini adil bulmuyor. Çünkü ayı iki kendine, bir gelinciğe veriyor.

Gelincik kendi çatalıyla yeni bir pay yapıyor ve iki kendine, bir aya veriyor... "Bu daha adil ve hak olandır." diyor. İtiraz ediyor ayı. "Ben buldum mantarları, son mantarı da ben yemeliyim." dese de, "Ben de pişirdim." diye yanıtlıyor gelincik.

Adil olan, her ikisine de eşit vermek midir?

Ayının midesi gelincikten daha büyük. Gerçekten daha fazla yemeğe ihtiyacı olabilir mi?

Gelincik daha küçük ve büyümesi için çok yemesi gerekmez mi?

Mantarları bulan mı, yoksa pişiren mi fazla mantar yemeye hak sahibidir? Ve sizce Adalet nedir?

"Ben de sofrayı kurdum." diye ekliyor ayı. "Ama ben küçüğüm, daha çok ihtiyacım var yemeğe." deyince gelincik, ayı atılıyor: "Ben de büyüğüm, midem de daha büyük, o yüzden daha çok yemeliyim."

Onlar böyle tartışırken bir tilki çıkageliyor ve mantarlardan birini atıyor ağzına. Gelincik ve ayı buna çok kızıyor. Tilki uzaklaşana kadar söyleniyorlar. Sonra önlerine dönüp birbirlerine afiyet dileyerek kendi tabaklarındaki birer mantarı yiyorlar. Gelincik kalkıp tatlı niyetine üç dağ çileği getiriyor. Sonra mı? Sonrası herkesin hayalinde devam ediyor. Çünkü kitap burada bitiyor... Soruların ise ardı arkası kesilmiyor:

Siz olsaydınız üç mantarı nasıl paylaştırdınız?

Adil olan, her ikisine de eşit vermek midir?

Ayının midesi gelincikten daha büyük. Gerçekten daha fazla yemeğe ihtiyacı olabilir mi?

Gelincik daha küçük ve büyümesi için çok yemesi gerekmez mi?

Mantarları bulan mı, yoksa pişiren mi fazla mantar yemeye hak sahibidir?

Ve sizce Adalet nedir?

GEBELİĞİN BAŞLANGICI: RAHME GÖMÜLME

Anne rahminin bir bebeğin gelişimindeki rolü, toprağın tohum üzerindeki etkisine benzer.



Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla,

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Es-Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakatuhu,

Bir önceki yazımızda sperm ve yumurta hücresi birbirini bulmuş; döllenme gerçekleşmişti:

“Şüphesiz ki biz insanı, birbirine karışmış (kadın ve erkeğin) suyundan yarattık. Onu deniyoruz/ımtihan ediyoruz. (Bu sebeple de) onu işiten ve gören bir varlık yaptık.”¹

Bu yazımızda zigotun yolculuğundan ve rahme yerleşmesinden bahsedeceğiz, Allah'ın izniyle.

Gebeliklerin neredeyse tamamı, yumurtlamadan önceki iki gün veya tam yumurtlama gününde gerçekleşen cinsel birlikteliğin sonucunda oluşmaktadır:

“O, sizi tek bir nefisten (Âdem'den) yaratan ve sükûnete kavuşsun diye ondan eşini yaratandır. Eşini örtüp bürüyerek (onunla beraber olunca), hafif bir yük yüklendi ve (bir müddet) onunla dolaştı. Yüğü ağırlaşınca ikisi beraber Rableri olan Allah'a şöyle dua ettiler: 'Şayet bize salih (bir evlat) verirsen andolsun ki şükredenlerden olacağız.' ”²

Yumurta, sperm tarafından döllenip zigotu oluşturduğunda gebeliğin başladığını kabul ediyoruz. Fakat döllenmenin gerçekleşmiş olması bebek oluşumu için tek başına yeterli değildir. Zigot, rahme yerleşmeli; rahimde büyüyüp gelişerek bir bebeğe dönüşmelidir.

Milyarlarca hücrenin düzen ve uyum içerisinde çalıştığı insan bedeni, hayata bir hücreyle başlar...

Zigot oluştuktan sonra üç gün boyunca yavaş bir şekilde bölünüp hücre sayısını artırır ve rahim boşluğuna doğru yol alır. Büyüyen ve tüplerde yolculuk yapan zigota, blastomer denilir. Bir tane hücre her seferinde ikiye katlanarak sayısını artırır. Yaklaşık üç günün sonunda âdeti bir duta benzeyen zigot, rahim boşluğuna ulaşır. Bu evrede morula ismini alır. Rahim boşluğuna ulaştığında bir ila üç gün arasında burada bekler. Bu bekleyiş esnasında çoğalan hücrelerin arasına rahim suyu birikir ve içi su dolu hücre topluluğu oluşur:

1. 76/İnsân, 2

2. 7/A'râf, 189

1. Gün



Zigot

“İnsan, onu bir su damlasından yarattığımızı görmedi mi? (Şimdi) apaçık bir düşman kesilivermiştir.”³

Rahim boşluğunda beklediği sırada hücrelerin arasına su dolarken hücrelerde değişiklikler meydana gelir ve iki farklı grup oluşur. İç kısımda kalan hücreler insan bedenini oluşturmak üzere değişim geçirirken, dış tarafta kalan hücrelerde bebekle anne arasındaki bağlantıyı -plasentayı- oluşturmak üzere değişiklik meydana gelir. Bu hâline blastokist denilir. Bir tohumun toprağa gömülmesi gibi rahme gömülmeye hazır hâle gelmiştir.

Zigot bu değişiklikleri yaşarken rahim de tüm hazırlığını tamamlamış ve döllenmiş yumurta hücresini beklemektedir.

Her ay gebeliğe hazırlık yapan ve döllenme gerçekleşmediği için hayız döngüsü yaşayan rahim, çorak toprakların yağmurla buluştuğunda olduğu gibi her ay yeniden dirilir. Şimdi ise Allah'ın (cc) izniyle yağmurla buluşan toprağın çeşit çeşit bitki bitirip yeşertmesi gibi bir bebek büyütecektir:

“O'nun ayetlerinden, biri de (şudur): Yeryüzünü kurumuş/çorak/hareketsiz görürsün. Üzerine su/yağmur indirdiğimizde hareketlenir ve kabarır. Hiç şüphesiz (kurumuş yere) hayat veren, elbette ölüleri de diriltecektir. Çünkü O, her şeye kadîrdir.”⁴

Anne rahminin bir bebeğin gelişimindeki rolü, toprağın tohum üzerindeki etkisine benzer. Bebeği sarar ve teh-

Yumurta, sperm tarafından döllenip zigotu oluşturduğunda gebeliğin başladığını kabul ediyoruz. Fakat döllenmenin gerçekleşmiş olması bebek oluşumu için tek başına yeterli değildir. Zigot, rahme yerleşmeli; rahimde büyüyüp gelişerek bir bebeğe dönüşmelidir.

likelerden korur. Bebeğin ihtiyaçlarının karşılanması için anneye iletişimi sağlayan plasentayı oluşturur. Bebeğin büyümesi için ihtiyacı olan besin, oksijen gibi maddeleri anneden temin eder. Zararlı ve atık maddeleri ise bebekten uzaklaştırır. Çevredeki hormonlarla birlikte gelişmesine katkı sağlar...

“Kadınlar sizin (ekin misali çocuklar bitiren) tarlanızdır. Tarlanıza dilediğiniz gibi gelin. Kendiniz için (ileride faydalı olacak) bir şeyler takdim edin. Allah'tan korkup sakının ve (bir gün) O'nunla karşılaşacağınızı bilin. Müminleri müjdele.”⁵

Zigot, rahim boşluğunda değişim geçirip rahme yerleşmeye hazır hâle geldiğinde rahme yaklaşır. Dış taraftaki hücreler, el sıkışıp tanışan insan misali tanışma ve tutunma kollarını rahme uzatır, rahim de kendisine uzatılan bu kolların sahibini tanımak için kolları tutar. Rahim, aylardır kendisi için hazırlık yaptığı bebeği, bebek de yerleşip karar kılacağı rahmi tanır. Böylece birbirlerine sınımsız tutunurlar. Bebek ve rahim arasında tanışıp tutunma gerçekleştikten sonra hücrelerin içinde birçok mekanizma aktifleşir. Bebeğin rahme yerleşebilmesi için rahimde bir yarık açılır. Âdeti tohumun toprağa yerleştirilirken eşelenip yer açılması gibi, rahimde de bebeğin büyüyebileceği bir yer açılır. Bebek (blastokist) bu açıklığa doğru ilerler ve rahme gömülür. Rahim, oluşan açıklığı kapatmak için bebeğin üzerini örter, tıpkı toprağın tohumu sarıp sarmaladığı gibi içine alır:

“Sonra onu bir su damlası olarak sağlam bir yere/rahme yerleştirdik.”⁶

Böylece bebeğin rahme gömülmesi tamamlanmış olur. Şimdi bebek için yeni bir merhale başlar ve artık embriyo olarak isimlendirilir. Bir insanın sahip olduğu tüm organlar oluşmaya başlar. Blastokist kendisine gömüldükten bir süre sonra rahim de şekil değiştirir ve “gebelik rahmi” oluşur. Bebeğin, rahmin içinde büyüyerek insan hâlini alması için peş peşe birçok evreden geçmesi gerekecektir:

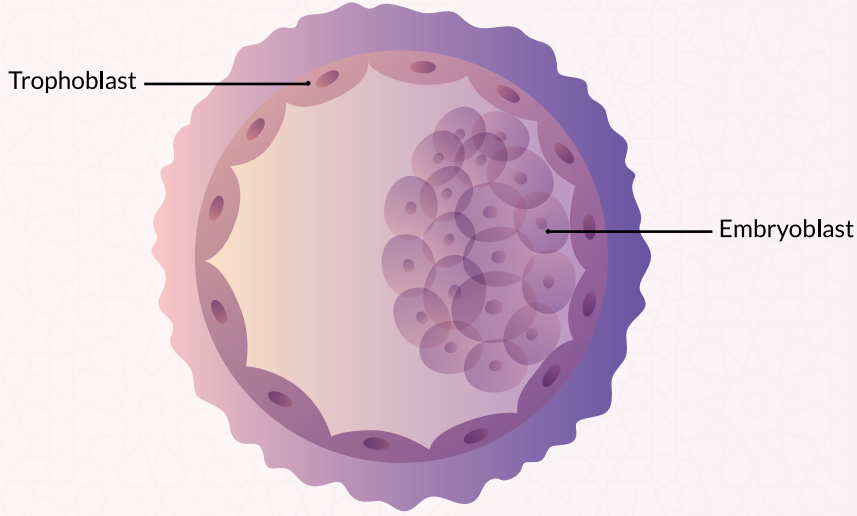
3. 36/Yâsîn, 77

4. 41/Fussilet, 39

5. 2/Bakara, 223

6. 23/Mu'minûn, 13

5. Gün



Blastokist

“Sizi, tek bir nefisten yarattı, sonra ondan eşini var etti. Size, hayvanlardan sekiz çift indirdi. Sizi annelerinizin karnında, üç karanlık içinde, bir yaratılış (evresinden) başka bir yaratılış (evresine) geçirerek yaratmaktadır. İşte bu, sizin Rabbiniz Allah’tır. Hâkimiyet/egemenlik yalnızca O’na aittir. O’ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (Buna rağmen) nasıl da (tevhidden şirke) çevriliyorsunuz!”⁷

Rahme gömülen bebeğin hücrelerinde değişiklikler meydana gelir. İlk olarak Beta HCG hormonu üretmeye başlar. Bu hormonun birçok görevi olmakla beraber, önemli bir diğer görevi de yumurtalıkların yeni bir yumurta hücresi üretimini engellemesidir. Bebeğin en güzel şekilde büyüüp gelişebilmesi için dokuz ay boyunca anne bedeni onun için çalışmalı; annenin rahmi sadece ona ait olmalıdır. Bu yüzdendir ki rahme yerleştikten sonraki ilk işi; kendisine ortak olacak, tüm hormonal düzeni ve dengeyi bozacak başka bir yumurta hücresinin üretimini engellemektir. Allah (cc) en doğrusunu bilir.

Bebek, döllenip var olurken ve rahme gömülüp yerleşirken, âlemlerin Rabbi olan Allah (cc) dışında hiç kimse onun orada olduğunu bilemez. Embriyo görülemeyecek kadar küçük; hormonlar kanda ve idrarda saptanamayacak kadar azdır. Bir zigot dar ve karanlık bir yerde hayata tutunma mücadelesi verip, değişip dönüşürken; anne baba için yaşam normal seyrinde devam etmektedir. Birkaç hafta geçip bebek biraz büyüdüktan sonra ultrasonla görülebilir, ürettiği hormonlar anne kanında yükseldiğinde kan tahlilinde gebelik saptanabilir:

“Şüphesiz ki kıyametin (ne zaman kopacağına dair) bilgi Allah’ın katındadır. (O) yağmuru indirir, rahimlerde olanı bilir. Hiçbir kimse yarın ne kazanacağını bilemez. Hiç kimse hangi yerde öleceğini bilemez. Şüphesiz ki Allah, (her şeyi bilen) Alîm, (her şeyden haberdar olan) Habîr’dir.”⁸

Allah (cc); görünmeyecek kadar küçük bir noktayken de büyüüp akıl sahibi bir insan olduğunda da kulunu görür, duyar; ondan haberdardır, onun ihtiyaçlarını bilir, onu koruyup muhafaza eder ve ona yolun en doğrusunu gösterir:

“İşte bu, Rabbiniz olan Allah’tır. O’ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Her şeyin yaratıcısıdır. (Öyleyse) yalnızca O’na kulluk edin. O, her şeyin üzerinde (gözetleyen, denetleyen ve işlerini yürüten) Vekil’dir.”⁹

Bir sonraki sayıda görüşmek duasıyla...

Âlemlerin Rabbi olan Allah’a hamdolsun.

7. 39/Zümer, 6

8. 31/Lokmân, 34

9. 6/En’âm, 102

ÇOCUKLARDA MAHREMİYET EĞİTİMİ

PSİKOTEVHİD

Şükriye ÖZTÜRK

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla,
Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Günümüz dünyası birçok yönden gelişirken, bu gelişmelerle beraber bazı değerleri de kaybetmiştir. Kaybedilen değerler gün geçtikçe çoğalırken bu değerleri gelecek nesillere aktarmak da zorlaşmaktadır. Bu değerlerden biri de bu ayki yazımızda bahsedeceğimiz mahremiyettir.

Mahremiyet, "mahrem" kelimesinden türemiş Arapça kökenli bir kelimedir; gizlilik, bir şeyin (mahrem) gizli hâli, bir şeyin gizli yönü anlamlarına gelmektedir.¹ Mahremiyet eğitimi ise bilinenin aksine yalnızca cinsellik eğitimi değildir. Aynı zamanda duyguların yönetilmesi, anlamlandırılması ve sınırların belirlenebilmesiyle birlikte diğer insanların sınırlarına saygı duymayı öğrenmeyi de içerir.²

Mahremiyet Eğitimi Neden Verilmelidir?

Çocuklarımıza mahremiyet eğitimi vermek birçok yönden fayda sağlayacaktır. Bu eğitim, çocuklara kendisinin veya karşı cinsin özelliklerini öğrenme, bununla birlikte cinsiyete ilişkin rolleri anlama ve kabul etme gibi amaçlar kazandırır.³ Mahremiyet eğitimi alan çocuk, kendisini daha iyi tanıyacaktır. Duyguları, düşünceleri, bunlara bağlı olarak davranışlarını nasıl yönlendireceği, sınırları, bedeni gibi, kendine dair pek çok özelliği daha iyi tanıyacak ve daha sağlıklı bir kişilik geliştirebilecektir. Aynı zamanda bu eğitim, sorumluluk bilinci kazanmasına katkı sağlayacaktır. Gereken durumlarda "Hayır!" diyebilme cesareti göstererek, duygusal ve fiziksel sorumluluğunu kendisi üstlenebilecektir. Belki de en önemlisi, çocuklarımıza bu eğitimi vermek cinsel istismar, taciz ve suistimalleri engelleyebilmek adına katkı sağlayacaktır.

Mahremiyet Eğitimi Nasıl Verilmelidir?

Çocuğa mahremiyet eğitimi verme yetkisi ebeveynin, yani anne babanıdır.⁴ Çocuklar bu eğitimi öğretmenden, teyzeden/haladan, babaanneden, psikologdan vb. kişilerden alamazlar. Mahremiyet eğitimi bizzat çocuğun bakımını

Mahremiyet eğitimi ise bilinenin aksine yalnızca cinsellik eğitimi değildir. Aynı zamanda duyguların yönetilmesi, anlamlandırılması ve sınırların belirlenebilmesiyle birlikte diğer insanların sınırlarına saygı duymayı öğrenmeyi de içerir.



1. Diler, R. "Mahremiyet Eğitimi ve Önemi", Gaziosmanpaşa Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi 2/1 (Haziran 2014): 69-98
2. Güneş, A. (2019). Nezaket ve zarafet için mahremiyet eğitimi, s. 16
3. Güneş, A. (2017). Cinsel İstismar Olgusu ve Mahremiyet Eğitimi. İnsan ve Toplum, 7 (2), 45-69
4. Burada kasıt, çocuğun bakımını üstlenen kişilerdir, çocuğun anne babası yoksa onunla ilgilenen kişi ebeveyn konumundadır.

Günlük hayatta mahremiyetin sınırlarını daha somut çizebilirken, mahremiyeti yönetmek daha kolayken; bu, dijital dünyada daha zor bir hâl alabiliyor.

sağlayanlar tarafından verilebilecek bir eğitimidir. Çünkü ebeveynler, çocuğun ilk öğretmenleri ve çocuğu dış etkilerden koruyabilecek ilk kişilerdir.

Mahremiyet bilinci çocuğa 0-6 yaş döneminde kazandırılır. 0-2 yaş döneminde elbette çocuğa eğitim verilmesi pek mümkün değildir. Fakat bu dönemde çocukta bu bilincin oluşması adına, anne baba çocuğun mahremiyetine gösterdiği saygıyla, çocukta bu bilinci oluşturma temellerini atmaya başlayabilir. Bu dönemde bebeklerin özel bölgelerine, bakım verenleri saygı duyarsa; bebek iki yaşından sonra bu bölgelerin gizlenmesi gerektiğini öğrenecektir. Çocuğun bezini ulu orta yerlerde almamak, üstünü değiştirirken yine aynı şekilde umuma açık insanların olduğu yerlerde bunları yapmamak; çocuğumuzun mahremiyetine gösterdiğimiz saygı alanına girer. Yine çocuğun bez değişimi sırasında, krem sürerken veya temizlenirken uzun uzadıya bu işlemin yapılmaması, çocuğun cinsel organıyla oynamasına müsaade edilmemesi ve bu sürecin bir oyun hâline getirilmeden hızlı bir şekilde yapılması daha faydalı olacaktır.

Bebeklikten itibaren dikkat edilmesi gereken bir husus da çocuğun cinsel organlarının sevgi objesi hâline getirilmemesidir. Çocuklarımızın cinsel organlarına ihtiyaç dışında dokunulmamalı, öpülmemeli, sözlü sevgi ifadeleriyle “öperim, yerim, severim...” gibi kelimeler de çocuğun özel alan ihlaline girmesi sebebiyle kullanılmamalıdır. Yine toplumumuzda sıkça karşılaştığımız ve erkek çocukların cinsel organlarının teşhir edildiği “sünnet” gösterileri de çocuğun mahremiyetini zedeleyen olaylardan biridir. Aynı zamanda bu tarz davranışlar ve ifadeler çocukta yanlış bir sevgi anlayışı geliştirebilir. Bebeklik ve çocuklukta iyi ve kötü dokunuş ayırt edilemeyeceği için, herhangi birinden gelen kötü dokunuşu çocuk fark edemeyecektir. Çünkü çocuk için bu durumu, ebeveynleri veya akrabaları normalleştirmiş olacaktır. Ve çocuk, sevmenin bu şekilde olduğunu, kendisine bu biçimde yaklaşımlarda bulunan insanların onu sevdiği için böyle yaptığını hatalı bir şekilde öğrenecektir. Bu sebeple bebeklerin cinsel organlarını sevmek, dokunmak, teşhir etmek gibi olumsuz davranışlarda bulunulmamalıdır.

İki üç yaş sonrası, çocuğun tuvalet alışkanlığı kazanmaya başladığı dönemdir. Öncelikle çocuklarda mahremiyet eğitiminin, tuvalet eğitimiyle başladığını söyleyebiliriz. Tuvalet eğitimi, mahremiyet eğitimi için kritik noktalardan biridir. Çocuğun özerklik kazanmaya başladığı bu dönemde yaşanan sorunlar kişiliği önemli ölçüde etkileyebilmektedir.⁵ Öncelikle bu yaşlardan itibaren kardeşlerle banyo yaptırmamak, anne baba olarak banyo yaptırdığımız veya tuvalet için yanında beklediğimiz zamanlarda doğrudan cinsel organlarına bakmamak gerekir. Bu dönemde çocuklara temizlenmeleri öğretilmelidir. Banyo yaptırırken cinsel organlarını temizlemesini çocuğa öğretmek ve kendisinin temizlenmesine müsaade etmek daha iyi olacaktır. Ve bazı çocuklarda, bu dönemde cinsel organlarını gösterme isteği olabilir. Böyle bir durumda çocuk istese dahi buna izin verilmemelidir. Anne baba, böyle bir tavır karşısında koruyucu rolünü üstlenerek, çocuğa engel olmalıdır. Yine bu yaş dönemlerinde odaların özel alan olduğu çocuğa öğretilir ve anne baba ile çocuğun odası ayrılabilir. Anne babanın odasına girerken kapı çalmayı öğretmek ve çocuğumuzun odasına girerken de kapıyı çalarak girmek mahremiyet eğitimi için yapılabilecek önemli adımlardandır.

Beş altı yaş itibarıyla farklı cinsiyette olan çocukların odalarının ayrılması mahremiyet açısından önemlidir. Eğer böyle bir imkânımız bulunmuyorsa evin içinde çocuklarımız için özel alanlar oluşturabiliriz. Kalabalık, çekirdek aile dışında bireylerin de bulunduğu evlerde bu duruma çok daha dikkat edilmesi gerekir. Toplumumuzda yer alan birçok vakanın “Onlar kardeş, bir şey olmaz.” anlayışı yüzünden ortaya çıktığı unutulmamalıdır. İsteklerini sözlü olarak kolaylıkla ifade ettikleri bu dönemde başkaları tarafından öpülmeyi, başkalarının ona sarılmasını istemediklerinde; ebeveynlerin bu durumu anlayışla karşılaması ve çocuğa baskı yapmaması gerekir. Yine bu dönemde çocuğa “İç Çamaşırı Kuralı”⁶ adı verilen yöntem öğretilir. Bu kurala göre; çocuğa iç çamaşırının örttüğü bölgelerini, ebeveynlerinden başka kimsenin görmemesi ve dokunmaması gerektiği öğretilir. Soyut düşüncenin henüz gelişmediği çocuklarda, bu kuralla beraber öğrenme daha kolay hâl gelebilir.

Uygularken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar Nelerdir?

Bu adımları ve yöntemleri uygularken göz önünde bulundurulması ve dikkat edilmesi gereken bazı hususlar vardır:

- Öncelikle cinsiyeti ve cinselliğiyle ilgili soru soran çocuklara karşı abartılı tepkiler vermekten, çocukları terslemekten kaçınmamız gerekir. Bu noktada soru soran çocuk bizi korkutmamalıdır, çünkü soru soran

5. Aile Çalıştayı. (2018). Mahremiyet Eğitimi. ILM Academicians, s. 32

6. İç Çamaşırı Kuralı'nı öğretmek için “Kiko ve El” kitabından faydalanılabilir.

çocuk, bu merakı sayesinde öğrenebilir. Çocuk, kendisinde yer alan bu doğal merakını ve kafasındaki soru işaretlerini bizlerden karşılamazsa, erişebildiği güvenilir olmayan kaynaklardan bunları öğrenmeye çalışacaktır.⁷ Bunu engellemek adına sorulara karşı vereceğimiz cevaplarda kaygılanmayarak, çocuğumuzun gelişimine uygun yanıtlar verebiliriz. Çocuğun cinsel içgüdülerini arttıracak, daha fazla merak uyandıracak, yaşını ve kavrama düzeyini aşacak cevaplar olmamasına özen göstermeliyiz. Basit, anlaşılır ve aklını karıştırmayacak açık cevaplar, kafasındaki soru işaretlerini giderecektir.⁸

- İkinci olarak, bu eğitimi verirken çocuklara karşı yargılayıcı, suçlayıcı ifadelerden kaçınmalı ve kendi özel bölgelerini utanç kaynağı olarak görmelerine sebebiyet vermemeliyiz. Kendini utanç kaynağı olarak gören bir çocuk, ileriki yaşantısında özgüven sorunları ve çekingenlik problemleri yaşayabilir.

Son olarak, günümüzde dikkat edilmesi gereken bir konu da çocukların internet sebebiyle eriştikleri uygun-suz içeriklerdir. Çocukların izledikleri videoların ve oynadıkları oyunların içerikleri, gelişim düzeylerine uygun olmayabiliyor. Günlük hayatta mahremiyetin sınırlarını daha somut çizebilirken, mahremiyeti yönetmek daha kolayken; bu, dijital dünyada daha zor bir hâl alabiliyor. Bu noktada ebeveynlerin daha bilinçli ve tabiri caizse uyanık olması gerekiyor. Çocukların erken yaşta ve bilinçsiz bir şekilde sosyal medya kullanımları, çocukları istismarcıların kolay ulaşabildikleri bir hedef hâline getiriyor.⁹ Bir diğer mesele ise, “Dijital Mahremiyet” bilincidir. Dijital mahremiyet, ebeveynlerin fiziksel hayatta olduğu gibi sosyal medyada da çocukların mahremiyetine saygı göstermesi anlamına gelir. Günlük yaşantımızda bu hususa dikkat ederken sosyal medya hesaplarımızda bunu gözetmiyor, çocuklarımızın her hâlini, umuma açık bir şekilde paylaşıyorsak bu, çocuğumuzun mahremiyetine saygı duymadığımızı gösterir. Özetle, verdiğimiz mahremiyet eğitiminin fayda vermesini istiyorsak, çocuğa her alanda saygı göstermemiz gerekir. Bu saygıyı ilk öğretmenleri olan ebeveynlerinden öğrenen çocuğun, yaşantısında bunu uygulaması çok daha kolay olacaktır.

Selam ve dua ile...



7. B. Ç. Sevcin. (2020). Mahremiyet ve Cinsel Eğitiminin Önemi. Türk ve İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi. 7 (27), 101-111

8. Adler, A. (2020). Çocuk eğitimi, s. 161

9. Bostancı, M. (2019). Dijital Ebeveynlerin Sosyal Medyada Mahremiyet Algısı. AJIT-e: Academic Journal of Information Technology, 10 (38), 115-128

MEALA TEWHÎD A QUR'ANA MECÎD

Osman SADIKOĞLU

SÛREYA BAQARA

Ji Bo Muwehhîdên Dilsoz Meala Qur'ana Pîroz

وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ
وَلَيْتُسَ الْمِهَادُ

206. Ona: "Allah'tan kork!" denildiği zaman, gururu/ kibri onu günaha sürükler. Böylesine cehennem yeter. O, ne kötü bir yataktır.

206. Dema ku jê re tê gotin: "Ji Allah bitirse!" quretîya/ kibra wî, ew bi ber bi gunehan ve dikişkîşîne. Cehennem ji bo yê wekî wî bes e. Ew der çi warekî xerab e!

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ
رَؤُفٌ بِالْعِبَادِ

207. (Bu bozguncuların yanı sıra) insanlardan öylesi de vardır ki; Allah'ın rızasını elde etmek için canını feda eder. Allah, kullarına karşı (şefkatli olan) Raûf'tur.

(Said b. Museyyeb anlatıyor: "Suheyb Er-Rumi (ra) Medine'ye hicret etmek için yola çıktı. Kureys'ten bir grup onu takip etmeye başladı. Suheyb (ra) bineğinden indi ve sadağından oklarını çıkardı. Sonra dedi ki: 'Ey Kureys topluluğu! Kuşku yok ki sizler, içinizde en iyi ok atan olduğumu biliyorsunuz. Allah'a (cc) yemin olsun ki sadağımdaki bütün okları size atarım ve beni ele geçiremezsiniz. Kalanlarınızı da elimdeki kılıçla öldürürüm. Dilediğinizi yapın. Dilerseniz benim malımı alın ve benim yolumu serbest bırakın.' Kureysliler onun malını almayı kabul ettiler. Suheyb (ra) Allah Resûlü'nün (sav) yanına geldiğinde Allah Resûlü (sav): 'Ticaretin kârlı olsun Ey Ebu Yahya! Ticaretin kârlı olsun Ey Ebu Yahya!' dedi ve bu ayet nazil oldu." (İbnî Ebi Hatim, Tefsir, 1939))

207. (Ji xeynî van mufsîdan) ji însanan hinek kes ji hene ku; ji bo rizaya Allah bi dest bixin canê xwe feda dikin. Bêguman Allah li ser însanan (ew ê li ser abdên xwe pir bi şefqet) Raûf e.

(Said b. Museyyeb wiha dibêje: "Suheybê Rûmî, ji bo hicretê Medîneyê bike derket rê. Komekî ji Qureysîyan wî taqîb kirin. Suheyb ji suwarê xwe peya bû û ji tîrdanka xwe tîrek derxist. Piştre ji wan re wiha got: "Hê gelî Qureysîyan! Hûn jî qenc dizanin ku di nav we de tîrkêşê herî qenc ez im. Wallahî ez ê hemû tîrên xwe yên di tîrdanka xwe de bavêjim we û hûnê nikaribin min zeft bikin/bigirin. Kesên ji we bîminin jî ez ê bi şûrê xwe bikujim. Êdî hûn çawa dizanin wisa bikin. Hûn dixwazin, ha ji we re malê min û xwe ji rêya min bidin alî." Qureysîyan vê pêşniyariya wî qebûl kirin. Suheyb, dema ku gihîştê Medîne û çû cem wî, Rasûlullah (asw) jê re wiha got: "Ya Ebû Yahya, danusitandina te ser xêrê be! Ticareta te bi bereket be, ya Ebû Yahya!" Ha li ser vê bûyerê ev ayet nazil bû. (İbnî Ebi Hatim, Tefsir, 1939))



يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَافَّةً وَلَا
تَتَّبِعُوا خُطَوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ

208. Ey iman edenler! İslam'a bir bütün olarak girin. Şeytanın adımlarına uymayın. O sizin için apaçık bir düşmandır.

(Ehl-i Kitap'tan iman edenler, bazı Yahudi geleneklerini devam ettiriyor, Cumartesi gününü yüceltiyor, deve etinden ve Yahudilerin haram kabul ettiği şeylerden sakınıyorlardı. Allah (cc) özelde bunlara, genelde de tüm İslam iddiasında olanlara, İslam'ın şiarlarıyla yetinmelerini, eski din ve âdetlerini terk etmelerini emretmiş oldu. (Taberi, 4016) Çünkü İslam, kâmil bir dindir. Ruh ve bedenin ihtiyacı olan her şey onda mevcuttur. Onunla yetinmeyip eski din ve âdetlerine uyanlar, onun eksik olduğunu ve tamamlanmaya muhtaç olduğunu söylemiş olur, teslimiyetlerini ve imanlarını zedelerler.)

208. Gelî ew ên îmân anîne! Hûn bitevahî bikevin îslam ê. Nedin pey pêgavên şeytan. Bêguman ew ji we re dijmînekî eşkere ye.

(Hin kesên ji ehlê kitêb îmân anîbûn çend kevnêşopên cihûtîyê didomandin û roja sebtê tazîm dikirin û goştê deveyan nedixwarin û xwe ji hin tiştên ku di cihûtîyê de heram bûn ji mihafeza dikirin. Allah (cc) bi taybetî ji bo van û umûmen ji ji bo kesên ku bi îdîaya muslîmîyê derdikevin re, weke ku di ayetê de dibore vê emrê kirîye: "Dev ji wan kevnêşop û adet û dinê we yê berê berdîn û bi temametî bikevin îslamê." (Taberî, 4016) Lewre îslam dînekî kâmil e. Hemû tiştên ku ruh û beden hewce ye, tê de mewcûd e. Kesên ku bi îslamê têr neke û berê xwe bide dinê xwe yê berê an ji adet û kevnêşopên pûç, weke vê îdîayê bide pêş ku dinê îslamê kêr maye û pêwîste ku bê temamkîrin. Rewşêke wiha dibê ku bibe sebêbê zirardîtina îmâna û teslîmîyeta wan.)

فَإِنْ زَلَلْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْكُمْ الْبَيِّنَاتُ فَاَعْلَمُوا أَنَّ
اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

209. Şayet apaçık deliller size geldikten sonra ayağınız kayarsa bilin ki Allah, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

209. Piştî ku delîlên eşkere ji we re hatine jî, eger hûn vegerin/bişemitin; bizanîbin ku Allah, (yê xwedî îzzet û her tiştî mexlûb dike) Azîz û (xwedî hikum û hikmet) Hakîm e.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ مِنَ الْغَمَامِ
وَالْمَلَائِكَةُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ

210. Onlar, buluttan gölgelikler içinde Allah'ın ve melekelerin gelip işin karara bağlanmasından başka bir şey mi bekliyorlar? (Bekleyip durdukları, bu dehşetli andan başka bir şey değildir). (Hakikatte) işler Allah'a döner.

210. Qey ew li bendê ne ku Allah û melâîket ji bo wan, ji nava sîyên ji ewran de werin û îş/kar li ser qerarekî biqede? (Ya ku li hêvîyê sekinî mane, ji vê lehza bi erjeng pê ve ne tiştêkî din e) (Birastî) her tişt bi bal Allah ve vedigere.

سَلِّ بَنِي إِسْرَءِيلَ كَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ آيَةٍ بَيِّنَةٍ وَمَنْ
يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
الْعِقَابِ

211. Sor (bakalım) İsrailoğullarına, onlara nice açık ayetler vermişizdir. Kim de kendisine geldikten sonra Allah'ın nimetlerini değiştirirse şüphesiz ki Allah, cezası çetin olandır.

211. Ji Benî İsrâîl bipirse (em binêrin), ka me çi qas ayetên eşkere dane wan. Kî piştî ku nîmetên Allah bi-gihîje wî û paşê ew wê (nîmetê) biguherîne, bêguman Allah ew e ku, cezayê pir dijwar e.

رُزِقَ الَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ
الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَاللَّهُ
يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ

212. Kâfirlere dünya hayatı süslü gösterildi ve onlar iman edenlerle alay ediyorlar. Oysa korkup sakınan müminler, Kıyamet Günü'nde onlardan daha üstün olacaklardır. Allah dilediğini hesapsız/sınırsız rızıklandırır.

212. Heyata dinyayê ji bo kafiran hatîye xemilandin û ew tinazên xwe bi mûmînan re dîkin. Lê ew mumînên mutteqî, roja qiyametê wê di ser wan re bin. Allah ji kî re bixwaze rizqeke bêhisab/bêsînor didê.

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِينَ مُبَشِّرِينَ
وَمُنْذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ
النَّاسِ فِي مَا اخْتَلَفُوا فِيهِ وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ
أُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ فَهَدَى
اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا لِمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ
وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

213. İnsanlar (tevhid üzere yaşayan) tek bir ümmetti. (İhtilafa düştüler.) Allah (aralarındaki ihtilafı gidersen diye) müjdeleyici ve uyarıcı nebiler gönderdi. İnsanların anlaşmazlığa düştükleri konularda, aralarında hakem olsun diye nebilerle beraber hak olan Kitab'ı indirdi. O (Kitap konusunda) anlaşmazlığa düşenler, kendilerine apaçık deliller geldikten sonra aralarındaki azgınlık/kıskançlık/bir diğer gruba üstünlük sağlama isteği olan Ehl-i Kitap'tan başkası değildi. Allah, hakkında ihtilafa düştükleri konuda iman edenleri izniyle hakka hidayet etti. Allah dilediğini dosdoğru yola iletir.

(Kitab'ın indiriliş gayesi için bk. 4/Nisâ, 105)

213. İnsan berê (li ser aqîda tewhîdê) yek ummetek bûn. (Ketin îxtîlafê.) Allah (ji bo îxtîlafa di navbera wan de çareser bikin) bi mizgînderî û bi hişyarkarî gelek pêxember şandin. Bi wan re kitêba heq jî şand, da ku li ser mijarên bi hev ketine di navbera însanan de bibin hakem. Ew ên ehlê kitêb bixwe bûn ku piştî delîlên eşkere ji wan re hatin jî, ji ber harîtiyê/hasûdiyê û daxwaza serdestiya li komekî din der heqê wê (kitêbê) de ketin îxtîlafê. Allah bi destûra xwe, yên îmân anîne gihande rastiya tiştên ku wan li ser îxtîlaf dikirin. Allah ji kî re bixwaze wî digihîne rêya rast.

(Ji bo meqseada nazilkirina Kitêbê, bnr: 4/Nîsa, 105)

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخِلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسْتَهْمُ النَّبَاةِ وَالصَّرَّاءِ وَرُزِلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصُرُ اللَّهَ أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ

214. Sizden önceki toplumların başına gelenler, sizin başınıza gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? Onların başına çeşitli yoksulluklar ve musibetler geldi. Öylesine sarsıldılar ki; (sonunda) Resûl ve onunla beraber olan müminler: “Allah’ın yardımı ne zaman?” dediler. Dikkat edin! Şüphesiz ki Allah’ın yardımı yakındır.

214. Nexwe heta ew tiştên hatine serê qewmên berî we neyê serê we jî, qey hûn zen dikin ku hûnê bikevin cennetê? Xîzanî û musîbetên curbicur hatibûn serê wan. Wisa rahejîyabûn ku; (axir) pêxember û mumînên pê re gotin: “Alîkarîya Allah kengê ye?” Dîqat bikin! Bêguman alîkarîya Allah nêzik e.

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلْ مَا أَنْفَقْتُ مِنْ خَيْرٍ فَلِلَّوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ

215. Sana neyi infak edeceklerini soruyorlar. De ki: “Hayır olarak infak ettiklerinizi; ebeveyne, akrabalara, yetimlere, yoksullara ve yolda kalmışa (verin). Hayır olarak ne yaparsanız, şüphesiz ki Allah onu bilir.”

215. Ji te dipirsin ka di rêya Allah de bila çi înfâq bikin? Bibêje: “Înfâqa wek xêr ku hûn didin; ji bo dê û bav û eqrebeyan û sêwî û xîzan û rêwiyên di rê de mane de (bidin). Hûn çi xêrê bikin, bêguman Allah pê dizane.

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهُ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

216. Hoşlanmadığınız hâlde savaş size farz kılındı. (Olur ki) hoşunuza gitmeyenler sizin için hayır, hoşunuza gidenlerse sizin için şer olabilir. Allah bilir, siz bilmezsiniz.

216. Digel li xweşa we naçe jî şer li ser we hatiye ferzkirin. (Lê carna) tiştên li xweşa we naçin, dibe ku ji we re bixêrtir bin û tiştên li xweşa we diçin jî, ji we re bêxêr bin. Allah dizane, hûn nizanin.

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدٌّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا يَزَالُونَ يَقَاتِلُونَكُمْ حَتَّى يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَاعُوا وَمَنْ يَرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

217. Sana haram aylarda savaşmayı soruyorlar. De ki: “O ayda savaşmak büyük bir günahıdır. (Ancak) Allah yolundan insanları alıkoymak, O’nu (Allah’ı) inkâr, Mescid-i Haram’ın (hürmetini tanımama) ve o beldenin halkını oradan sürmek, Allah katında (haram ayda savaşmaktan) daha büyük bir günahıdır. Fitne/şirk, öldürmekten daha beterdur.” Şayet güç yetirirlerse, sizi dininizden döndürünceye dek sizinle savaşsınlar. Sizden her kim dininden döner ve kâfir olarak can verirse, onların amelleri dünyada da ahirette de boşa gitmiştir. Bunlar, ateşin ehlidir ve orada ebedî kalacaklardır.

(Allah Resûlû’nün (sav) görevlendirdiği bir grup sahabe, sefer sırasında müşriklerle karşılaştı. Sahabiler, haram ayların başlayıp başlamadığında tereddüt yaşadılar. Aralarında bir çarpışma yaşandı. Bu çatışma nedeniyle Ibnu’l Hadremî’yi öldürdüler. Müşrikler, bu durumu propagandaya çevirip: “Muhammed haram ayların hürmetini çiğniyor ve insanları öldürüyor.” dediler. (bk. Taberi, 4087) Allah Resûlû (sav) ve sahabesi bu hata nedeniyle üzüldü. Allah (cc) olay hakkında ayet indirerek şu mesajı verdi: Müminler hata yapmış olabilirler. Ancak şirk koşmaları, insanları Allah’ın yolundan alıkoymaları ve müminleri yurtlarından çıkarmaları sebebiyle müşriklerin hatası çok daha büyüktür. Ve asıl eleştirilmesi gerekenler müşriklerdir.)

217. Der heqê şerkirina di Şehru’l Heramê de ji te dipirsin. Bibêje: “Di wan mehan de şer, gunehekî mezin e. (Lê belê) menkirina însanan ji rêya Allah û înkarkirina wî

(Allah) û (bê hurmetîya) Mescîdu'l Heramê û nefîykirina ehlê wê derê, li cem Allah gunehêkî (ji şera di mehên heram de) herî mezintir e. Fitne/şirk ji qetlê mezintir e.” Eger ew karibin, heta we ji dînê we vegerînin wê bi we re şer bikin. Ji we kî ji dînê xwe vegere û li ser kufrê bimire; ew, êdî hemû xebata wan li dinya û axîretê pûç û betal dibe. Ew ehlê agir in û dê li wir ebedî bimînin.

(Rasûlullah (asw) wezîfeyek dabû komêk eshabîyan. Ew eshabî ji di wê seferê de leqayî muşrikan bûn. Eshabiyan di dema destpêka Şehrul Heramê de tereddût kirin. Wan û muşrikan lihev xistin. Di vê lêkdanê de musulman Ibnu'l Hadremî kuştin. Muşrikan vê rewşê di aleyha musulman de kirin mijara propagandayê û wiha gotin: “Muhammed hûmeta Şehrul Heramê bînpê dike û di van mehan de însanan dikuje!” (Taberî, 4087) Allah (cc) der barê vê mijarê de ev ayet nazil kir û vê hinarîyê da: “Mûminan dibe ku xeta kiribin. Lê bizanibin ku menkirina însanan ji rêya Allah (cc) û şirik çekirina jê re û rêgirtina çûna Mescîdu'l Heramê û jêderxistina ehlê wê derê, li cem Allah (cc) xetayekî ji wê xetayê mûminan herî mezintir e.” Birastî di vê mijarê de yê ku rexnekirinê heq dike mûşrik bixwe ne.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

218. Hiç şüpheşiz iman eden, hicret eden ve Allah yolunda cihad eden kimseler... Allah'ın rahmetini ancak bunlar umabilir. Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr, (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

218. Bêguman ew ên îmân anîne û hicret kirine û di rêya Allah de cihad kirine hene... Enceq ha ev ên hanê rahmeta Allah hêvî dikin. Allah, (yê ku gunehan dibexşîne/efû dike û disitirîne û ji aqubeta gunehan abdên xwe diparêze) Xafûr û (li ser abdên xwe pir bi merhamet) Rahîm e.

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَّفْعِهِمَا وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ

219. Sana içki ve kumardan soruyorlar. De ki: “O ikisinde hem büyük günah hem de insanlar için faydalar vardır.” (Fakat) ikisinin günahı faydasından daha büyüktür. Sana neyi infak edeceklerini soruyorlar. De ki: “(İhtiyaçlarınızdan) arta kalanı (infak edin).” Düşünesiniz (ve gerekli öğüdü alasınız) diye Allah, ayetlerini sizin için açıklar.

219. Der heqê mey û qumarê de ji te dipirsin. Bibêje: “Di wan herduyan de ji bo însanan gunehkarîyeke mezin û çend feydeyên hindik hene. (Lê belê) gunehê herduyan jî, ji feydeya wan mezintir e. Ji te dipirsin, ka em çi înaq bikin? Bibêje: “Tiştên (ji ihtiyacıyên xwe) mayî/zêde

(înaq bikin).” Ji bo ku hûn bifikirin (û şîretan bigirin), Allah ayetên xwe ji we re beyan dike.

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْيَتَامَىٰ قُلْ إِصْلَاحٌ لَهُمْ خَيْرٌ وَإِنْ تُخَالِطُوهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَعْتَبْتُمْ إِنْ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

220. (Allah, düşünesiniz diye) dünya ve ahirete dair hükümlerini size açıklıyor. Sana (velayetlerini üstlendikleri, evlerinde onlarla beraber yaşayan ve mallarını kullandıkları) yetimlerden soruyorlar. De ki: “Onların (mallarını) islah etmeniz (koruyup, çoğaltmanız) onlar için daha hayırlıdır.” Şayet mallarını mallarınıza karıştırırsanız onlar sizin kardeşlerinizdir. (Bunda bir sakınca yoktur.) Allah (sizden) bozguncu olanla islah edeni bilir. Şayet Allah dileseydi (onların mallarına dokunmamanızı, şayet dokunursanız bozulandan mesul olacağınızı) söyleyerek sizi zora sokabilirdi. Şüphesiz ki Allah, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

220. (Allah ji bo ku hûn bifikirin) hikumên xwe yên der heqê dinya û axîretê de ji we re rave dike. Der heqê wan sêwîyan (ew ên welîtiya wan li ser we ye û bi we re dijin û hûn malê wan bikartînin) de ji te dipirsin. Bibêje: “Islahkirina (parastin û zêdekirina malê) wan ji bo wan bixêrtir e. Eger hûn malê wan tevî malê xwe bikin, ew birayên we ne. (Di vê de qet tu mehzûr tune.) Allah (ji we) kesên mufsid û yên muslih ji hevdu vediqetîne. Eger Allah daxwaz bikira (bi gotina ‘destê xwe nedin malê wan. Ger hûn destê xwe bidin malê wan ji tiştên zayî bûyî hûnê mesul bibin’) dikaribû we têxe zorê. Muheqeq Allah (yê xwedî izzet û her tiştî mexlûb dike) Azîz û (xwedî hikum û hikmet) Hakîm e.

AYIN KİTABI

KİŞİLİK VE KARAKTER GELİŞİMİNDE ÇOCUKLUK SIRRI

Kitabın Yazarı: Pedagog Adem Güneş

Yayınevi: Nesil Yayınları

Basım Tarihi: 2022

Sayfa Sayısı: 288

Ebat: 155x215 mm

Bu ay tanıtacağımız “Çocukluk Sırrı” isimli kitabın yazarı Adem Güneş; yurt dışında pedagoji bölümünü okumuş, sosyolojide uzmanlaşmış ve alanıyla ilgili çeşitli terapi ve aile danışmanlığı eğitimleri almış, yayımlanan eserleriyle ünlü bir çocuk psikoloğudur. Özellikle çocuk eğitime olan ilgisi ve bu husustaki çalışmalarıyla tanınır. Yaklaşık on yıldır süren Pedagoji Okulu ismiyle verdiği bir ders silsilesi vardır ki 100’ü aşkın videosuyla başta ebeveynler olmak üzere çocuklarla teması olan herkese seslenir, problemlere çözüm arar, çocuklara olan duyarlılığın artmasını amaçlar.

Çocukluk Sırrı ise her çocuğa farklı bir şekilde işlenmiş kodların çocuğun benliğine zarar vermeden, kişilik ve karakterini bozmadan çözümlemesini yapan bir kitaptır ve çocuk eğitiminde iki yakayı bir araya getirmek isteyen ebeveynlere rehberlik etmek için yazılmıştır:

“Yetişkinler, çocuk yetiştirme konusunda bir baykuş gibi ciddi ve dikkatli davranmalı, çocuklarındaki çocukluk sırrının ortaya çıkması için bir dedektif gibi onların peşinden ayrılmamalıdır. Bazen çocuğun ağzından çıkacak olan bir kelime, bazen bir davranış, bazen kurulan bir hayal çocukluk sırrının ele verilmesi demektir. Anne-babalar müjdeli bir haber bekler gibi çocuklarındaki bu sırra ait ilk belirtileri göz kırpmadan yakalamaya çalışmalıdır.

Bir anne babanın görevi nedir ki? Çocuğunu giydirmek, yedirmek, saçlarını taramak mı? Bunların anne baba olmakla ne ilgisi var ki? Anne babalık demek, ‘çocuk bakımcısı’ demek değildir! Anne-babalık demek ‘sır bekçiliği’ demektir... Çocukluk sırrının bekçiliği...”¹

Çocuğun eğitimini anne karnından yetişkinliğe kadar ele almış, bu eğitim sürecinin olumlu ve olumsuz yönle-

rinin ise etkilerinin bir ömür nasıl sürdüğünü, yaşamış gerçek hikâyeleri kitap içerisine serpiştirerek işlemiştir. Osman’ın, Hasibe Hanım’ın, Nedim’in, Merve Hanım ve ebeveynlerinin, Karadenizli Hamit’in, Ayhan’ın, Nedime Hanım ve kızı Aysima’nın yaşamından kesitlerde ve daha birçok hikâyede kendi hayatınızdan esintiler bulacaksınız.

Bununla birlikte yazar, kitabında “Anadolu Pedagojisi” üzerinde sıkça durmuş ve bireyleri kendi değerlerimize, eğitim mirasımıza, ariflerin tecrübelerine, coğrafyamıza göre yetiştirmeye... değinmiştir. Farklı coğrafyaların, kültürlerin eğitim modelinin bizim topraklarımızda maya tutamayacağını kitabın farklı farklı yerlerinde vurgulamıştır. “Edilgen Çocuk” yerine “Etken Çocuk” olmayı vurgulayarak; bireyselleşip hissizleşen değil, izzetli, kolektif ve çevresine duyarlı bir çocuk olmanın Anadolu Pedagojisinin temel öğretisi olduğunu savunmuştur.

Kitabı okurken yer yer dikkat etmek ve yazarın önerilerini İslam çatısı altında, şer’i nasları gözeterek değerlendirmek gerekir. Yazarın Anadolu Pedagojisi kavramıyla ele aldığı pek çok şey tasavvuf kültürünün öğretilerini, temsilcilerinin görüşlerini yansıtmaktadır. Her yazara, alanında itibar edilir. Okuyucu olarak bizlere faydalı olan bölümleri almaya gayret etmeli, İslam akidesine ters düşen kısımlara karşı ihtiyatlı olmalıyız.

Tanıtım yazımızı sonlandırırken sözlerimize ek olarak Adem Güneş’in çocuk eğitimi metodunu, değerlendirmelerini ve yaklaşımını daha iyi anlayabilmek için yazarın diğer kitaplarına, bu alanda yaptığı derslere başvurmanızı tavsiye edebiliriz.

Rabbimiz (cc), bu kitabın ve okuyacağınız tüm diğer kitapların hayırlarını sizlere ulaştırsın.

Bir sonraki kitap tanıtımında görüşmek üzere...

1. Çocukluk Sırrı, Adem Güneş, Nesil Yayınları, s. 40-41

KÜRTÇE KUR'ÂN MEALİ ÇOK YAKINDA!



Diğer içeriklerimiz için
QR kodu okutunuz.

Sîyera Nebî

PÊŞÎVAN
ÎBRÂHÎM E

El-Esmâ'îl Hûsna

El-Esmâ'îl Hûsna



Lailaheillallah

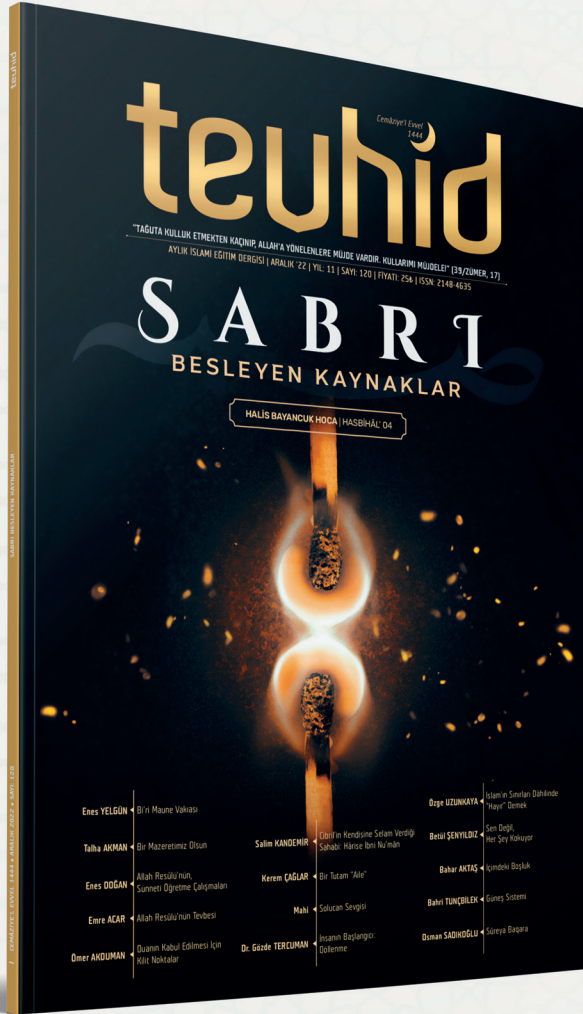


tevhid

"TAĞUTA KULLUK ETMEKTEN KAÇINIP ALLAH'A YÖNELENLERE MÜJDE VARDIR.

KULLARIMI MÜJDELE!"

[39/ZÜMER, 17]



TEVHID DERGİSİ



TEVHID DERSLERİ



TEVHID MEALİ



KIBLEGÂH



9 772148 463504

ABONELİK İÇİN

tevhiddergisi@gmail.com
www.tevhiddergisi.org

+90 545 762 15 15